CELJSKI tednik

C E L J E
18. JULIJA 1958
L. IX. ŠTEV. 28
CENA 15 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

Ostali bomo vedno zvesti svetli borbeni tradiciji!

K prazniku našega mesta in občine

Bolj ko se časovno odmikamo od zgodovinskih dogodkov našega boja in socialistične revolucije, tembolj postajajo ti dogodki zgodovinsko pomembnejši in za našo nadaljnjo rast svetli ideali.

Eden izmed krajevno zelo važnih datumov naše narodno osvobodilne in revolucionarne borbe je 20. julij, ko se je leta 1941 formirala in ustanovila »Celjska četa«. Celje praznuje svoj veliki praznik borbe z vso predanostjo in zvestobo ravno tako kakor takrat, ko se je častno odzvalo pozivu KPJ na splošen in brezkompromisen odpor in upor.

Ta zgodovinska pobuda KPJ in odpor sta doprinesla v sklopu skupne borbe tudi Celju zagotovilo svobode, rasti in nenehnega gospodarskega razvoja.

Naše mesto ima 500 letno zgodovino, toda nikdar se še ni pisala Celju tako slavna in edinstvena zgodovina, kakor se je pisala za časa NOB in kakor se piše danes v času velike graditve in razvoja naše občine po osvoboditvi.

Občani Celja so ponosni na slavne dni v borbi, ki je prinesla jugoslovanskim narodom svobodo in zagotovila nemoten napredek in razvoj v duhu socializma.

Za dosego splošnega razvoja pa moramo kakor dosedaj tudi v bodoče vsi sodelovati, tesno povezani in strnjeni. Zgodovinski kongres ZKJ v Ljubljani je točno nakazal politično in gospodarsko graditev v naši domovini. Naša skupna naloga je predvsem, da z vsemi silami podpiramo to veliko idejo in poskušamo čim bolj ustvarjati program ZKJ. Za našo občino, posebno za mesto Celje, je važno, da čimprej organiziramo stanovanjske skupnosti, ki naj bi bile resničen odraz skupnega dela in hotenja občanov dotičnega terena.

ANDREJ SVETEK

Prepričan sem, da bomo z dobro voljo lahko v najkrajšem času organizirali toliko stanovanjskih skupnosti, kolikor jih je za dober razvoj mesta nujno potrebnih.

Zdravstvu, šolstvu in socialni politiki moramo posvečati še večjo skrb kakor doslej, če hočemo, da bomo šli v korak z družbenim razvojem naše občine.

Velike naloge pa nas čakajo pri stanovanjski izgradnji. Tu bo potrebno zastaviti res vse sile, da bomo čim več zgradili sodobnim potrebam odgovarjajočih in našim finančnim možnostim primernih stanovanj. Upamo, da bomo z ustanovitvijo stanovanjskega biroja premostili vse težave in pristopili k hitri in racionalni izgradnji.

Trdno sem prepričan, da bomo s skupnimi napori rešili in reševali vse probleme, ki so v zvezi z življenjem in rastjo naše občine.

S takimi sklepi bomo najdostojneje proslavili borbeni praznik našega mesta in praznik vstaje slovenskega ljudstva hkrati.

Naj živi praznik vstaje slovenskega ljudstva!

Naj živi in se krepko razvije naše praznično Celje!

Sindikati se morajo uveljaviti v gospodarstvu

Preteklo soboto je Okrajni sindikalni svet Celje sklical gospodarsko politično posvetovanje sindikalnega aktiva, na katerem so obravnavali samo 1 točko dnevnega reda: **Vloga sindikatov pri izvajanju smernic v našem gospodarstvu.** Sestanka sta se poleg predstavnikov Okrajnega in občinskih sindikalnih svetov, predstavnikov političnih organizacij, predsednikov Zbora proizvajalcev, sekretarjev občinskih komitejev ZKS, zastopnikov množičnih organizacij itd. udeležila tudi tovarišica **Olga Vrabičeva,** sekretar Centralnega sveta sindikatov ter tovariš **Krese,** član Republiškega sveta sindikatov.

Predsednik OSS Celje, tov. **Jošt** je v obširnem referatu govoril o vprašanjih, ki posredno ali neposredno vplivajo na zboljšanje življenjskih pogojev ljudi, zaposlenih v industrijskih in drugih gospodarskih panogah.

S tem v zvezi se postavljata pred sindikate dve bistveno važni, osnovni nalogi: borba za dvig proizvodnje in skrb za delovnega človeka.

Brez dviga proizvodnje ni pogojev za zboljšanje življenjskega standarda. Zato je dolžnost sindikalnih aktivov, da s pomočjo organov delavskega upravljanja in vodstev podjetij urejujejo osnovna vprašanja, ki vplivajo na porast proizvodnje. To so predvsem: socialistični način nagrajevanja, pravilna organizacija dela, dobro organizirana higienskotehnična in zdravstvena služba, delovna disciplina itd. To so področja dela, s katerimi se mora poleg organov delavskega samoupravljanja in vodstva podjetij spoprijeti tudi sindikalna organizacija — tako v podjetju kot v okviru same občine.

Dejstvo je, da so se doslej sindikalne organizacije v naših podjetjih premalo poglabljale v gospodarska vprašanja, raje pa so reševala razne trgovske posle (nabava ozimnice, dopusti in drugo). V mnogih primerih je taka trgovina prej škodovala kot koristila standardu delavca, saj je skoraj v vseh primerih celo preplačevala gotove kmetijske pridelke. Sodelovanja in politične pomoči organom delavskega samoupravljanja pri izvajanju odgovornih gospodarskih nalog pa je bilo vse premalo. V skrbi za delovnega človeka so v mnogih primerih sindikati mislili, da so svojo nalogo že opravili, ko se svojemu delavcu preskrbeli ozimnico, letni oddih in še kaj.

Ko govorimo o skrbi za delovnega človeka, nikakor ne smemo mimo vprašanja, ki živo posega v razpoloženje delavca v delovnem odnosu, to je stanovanjsko vprašanje. To vprašanje je v našem okraju sploh zelo kritično in bo

(Nadaljevanje na 5. strani)

Nevarni dnevi na Bližnjem vzhodu

Pričakujemo, da bo zmagal razum

V času, ko je ves svet prisluhnil brionskim razgovorom in posvetovanju atomskih strokovnjakov, ki razpravljajo o razorožitvi v Ženevi, so rastli optimistični pogledi na razvoj dogodkov v svetu. Zato so tem bolj zaskrbujoče odjeknili dogodki zadnjih dni na Bližnjem vzhodu.

V noči od nedelje na ponedeljek so v kraljevini Iraku izvedli vojaško revolucijo, v kateri sta bila ubita princ Abdul Ilah in predsednik vlade Nuri Said. Kralja so odstavili in proglasili republiko. Sestavili so novo vlado, ki jo vodi general Abdul Kerim el Nasar. S tem je propadla zahodnjaško usmerjena vlada v Iraku, ki je med proizvajalci petroleja sedma država na svetu. Istočasno z vprašanjem, kako bo na dogodek reagiral zahodni svet, zlasti Britanija, je treščila v svet nova novica. Libanonski predsednik Šamun, ki se ni mogel otresti svojih notranjih nasprotnikov ob dogodku v Iraku, je pohitel in zaprosil za pomoč Ameriko. Tako se je sprožila nadaljnja veriga dogodkov.

V torek dopoldan so se blizu glavnega mesta Libanona izkrcale čete 6. pomorske ameriške armade. Okoli 600 ameriških mornarskih pešcev je zasedlo letališče in stopilo v stik z libanonsko vojsko, ki je bila o prihodu Američanov obveščena tri ure prej.

Po izkrcanju svojih čet je Amerika zahtevala sejo Varnostnega sveta, da bi upravičila svojo vojaško intervencijo na Bližnjem vzhodu. Istočasno pa je Sovjetska zveza izročila vsem zahodnim veleposlanikom noto, v kateri zahteva, da se ameriške čete takoj umaknejo iz Libanona in da velesile takoj sklenejo pogodbo o sodelovanju in mirni rešitvi vseh spornih vprašanj. Dogodki so sprožili živahno dejavnost v diplomatskih krogih, prav tako pa še bolj živahno dejavnost oboroženih sil. Eisenhowerjev odgovor na sovjetsko noto bi se dal slutiti v poslanici, ki jo je poslal v torek zvečer Kongresu, češ, da bo po potrebi Amerika svoje sile v Libanonu še ojačala. V Varnostnem svetu so se delegati Francije, Anglije, Kanade in Čankajškove Kitajske izrekli za pravilnost ameriškega ukrepa, češ, da je treba zaščititi neodvisnost Libanona. Medtem pa je delegat Združene arabske republike zatrjeval, da ravno zdaj do vsega tega ne bi smelo priti, ker se je položaj v Libanonu pomiril in prišel na stopnjo, ko bi lahko Libanonci sami po politični poti uredili svoj notranji spor.

Medtem pa se proti Bližnjem vzhodu premikajo močne zapadne vojaške sile. Na poti je francoska vojna mornarica, tudi Angleška vojska in mornarica sta na Cipru močno ojačani, medtem ko so zapazili premike tudi v Perzijskem zalivu. Poročajo tudi o četah, ki naj bi ostale zveste odstavljenemu iraškemu kralju Fejsalu in o tem, da je jordan-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Glavno mesto Libanona Beirut je dobilo svojevrstne turiste — ameriške pehotne vojake, ki se namesto v limuzinah vozijo po slikovitih ulicah v težkih oklepnikih

SPORED PRIREDITEV
ZA DAN VSTAJE IN CELJSKI PRAZNIK

Za praznovanje praznika mesta Celja in dneva vstaje sta Občinski ljudski odbor Celje in Občinski odbor Zveze borcev NOV Celje pripravila naslednji spored prireditev:

NA PREDVEČER PRAZNIKA MESTA CELJA, 19. JULIJA:

ob 16. uri: ATLETSKO TEKMOVANJE reprezentanc Srbije, Hrvaške in Slovenije za MEMORIAL FERDA SKOKA na stadionu AD Kladivarja in pod pokroviteljstvom OO ZB Celje;

ob 19. uri: SKUPNA SEJA Občinskega ljudskega odbora Celje in Občinskega odbora ZB Celje v gledališču;

ob 19.30 KOMEMORACIJA pri spomeniku na Šlandrovem trgu;

ob 20. uri: ŠTAFETNI TEK ženskih in moških ekip delovnih kolektivov po mestnih ulicah za pokal OO ZB Celje. Start in cilj pred kolodvorom;

ob 20.30: CENTRALNA PROSLAVA na vrtu Doma OF — slavnostni govor, podelitev pokalov zmagovalcem — RAZVITJE NOVE ZASTAVE OSNOV. ORG. ZB IV. ČETRTI.

Po slavnosti na istem prostoru DRUŽABNA PRIREDITEV.

Ob 20.30 slavnostna razsvetlitev spomenika, Starega gradu in zažig kresov.

V NEDELJO, 20. JULIJA:

ob 5.30: budnica po celjskih ulicah;

ob 16. uri: NADALJEVANJE ATLETSKEGA TEKMOVANJA za memorial Ferda Skoka na stadionu AD Kladivar.

Na ta dan bo Osnovna organizacija ZB v ŠKOFJI VASI praznovala svoj krajevni praznik ter razvila novo zastavo.

NA DAN VSTAJE, 22. JULIJA:

izleti članov organizacij ZB in prebivalcev mesta Celja v razne partizanske kraje v okolico Celja.

pogled po svetu

Enolični tok diplomatskih prizadevanj, konferenc, sestankov in obiskov na eni strani, na drugi pa dejanski tok dogajanja dere mimo nas v svetlobi dvajsetih eksplozij jedrskih bomb na Pacifiku. Atomska oborožitev je tako rekoč dejstvo, s katerim vsi močnejši računajo. SZ napoveduje, da bo izstrelila v vesoljstvo ladjo, Amerikanci se ponašajo z novimi raketami. Znameniti stari filozof lord Russel se zdi kakor »prerok v puščavi« s pridigo o razorožitvi sveta in rešitvi človeštva. To so orjaške temne sence, ki legajo na neuničljivi sijaj človeškega upanja, da bomo svet vendarle pametno uredili, da konec koncev vendarle ne bo vselej obveljalo staro načelo — človek človeku volk.

Na trojnih razgovorih med šefi treh sredozemskih držav, ki so za razvoj svetovne zgodovine vse zelo zelo važne, so potrdili brionsko deklaracijo iz leta 1956 in ugotovili, da pot k svetovnemu miru drži samo preko ukinitve hladne vojne in oboroževalne tekme. Delitev sveta na dva bloka, vmešavanje večjih držav v notranje zadeve šibkejših, pritisk, nasilje, grožnje, to so metode, ki vznemirjajo svet. Proizvodnjo jedrskih in termoelektrarnih orožij je treba obenem s poskusi spraviti s sveta. Poleg konference na najvišji ravni je OZN edini aparat, ki lahko pomirja svet. Tesna povezanost med FLRJ in ZAR je plod politike aktivne koeksistence in kot taka kaže vsemu svetu kako lahko države z različnim družbenim sistemom koristno sodelujejo na političnem, kulturnem in gospodarskem področju.

To sodelovanje je svetu bolj potrebno kot vse drugo. Milijarde dolarjev, ki gredo za oborožitev, bi zavrle grozečo gospodarsko krizo ne samo v manj razvitih državah, marveč tudi v najbolj razvitih veledržavah. Kajti res je, da ne vpliva na gospodarsko stanje sveta samo recesija v Ameriki, marveč je tudi ameriško gospodarstvo odvisno od ostalega sveta. Na zasedanju ECOSOCa so pred kratkim ugotovili, da bi manj razvite države rabile 10 milijard dolarjev za najnujnejšo izgradnjo gospodarstva in kulture. Številka ni toliko važna kot dejstvo, da je ta denar lahko takoj pri roki, samo če bi se veledržave med seboj sporazumele in opuščale oboroževalno tekmo. Na svetovno gospodarstvo vpliva ne samo to, da gre toliko denarja za orožje, marveč še bolj dejstvo, da stoji pod vplivom političnih in strateških koristi držav. To povzroča nestabilnost in onemogoča solidno sodelovanje. Razdelitev dobrin na svetu kaže, kam bi morala držati pot svetovne politike. 18% človeštva uživa 67 % svetovnega dohodka, 67 % človeštva pa življotari ob 15 % svetovnega dohodka. Poleg tega svetovni trg ni enotem, skratka, ta planet, ki zaradi orjaškega tehničnega napredka postaja vsevdilj manjši, nima učinkovitih sredstev za enotno svetovno gospodarjenje.

V Ženevi je sedelo za zeleno mizo 36 zahodnih in 34 vzhodnih atomskih strokovnjakov. 21 jih je kar iz SZ, 7 iz ČSR. Bilo je že več sestankov in čeprav za mizami ne sede ljubosumni, sumljivi in nezaupljivi diplomati, vendar učenjaške glave najbrž niso povsem osvobojene od političnih strasti. Intonacijo k tej omembe vredni atomski simfoniji tvorita dva težka disakorda: SZ je poslala ZDA noto, naj takoj prenehajo z jedrskimi poskusi, češ da niso več potrebni. ZDA pa odgovarjajo, da ne bodo prenehale prej, dokler ne bo zagotovljeno nadzorstvo. Ali bodo znanstveniki splezali preko tega gladkega bolvana, ki bi ga lahko imenovali atomski zamotani krog — circulus vitiosus? Ali bo težave delala tudi Francija, ki bi zaradi političnega ugleda in statusa velesile rada dobila vstopnico v atomski klub? Zaupanja je za makovo zrno, nezaupanja pa toliko, da se čezenj skoraj ne vidi. Da je nezaupanje še vedno temelj svetovne politike se vidi tudi iz najnovejšega ameriško-angleškega sporazuma o atomskem sodelovanju, ki kakor je dejal laburistom Macmillan, dovoljuje izmenjavo informacij za izboljšanje atomskega orožja, njegovega razvoja in proizvodnje. Angleži bodo lahko od ZDA dobili vse naprave za atomsko podmornico, to pa jim bo olajšalo izgradnjo atomske mornarice, ki se ji Anglija ne misli odpovedati. Raketne baze v Angliji bodo še vedno v rokah ameriške vojske, vse atomske tajnosti pa bodo morale ostati znotraj anglo-ameriške hiše.

Kakšno vlogo bo ob tem zapadnem atomskem zaprtem klubu igrala Francija, se še ne ve. De Gaulle je gotovo povedal Dullesu, kako si to zamišlja. »Amerikanec v Parizu« je uvidel, da se veličina in ugled ne pridobivata z besedami, marveč z močjo, z deleži in odgovornostjo. Če Francija ne bo dobila atoma, pravi de Gaulle, bo padla na nivo Španije. Za atlantski blok pa je Francija neobhodno potrebna, de Gaulle si je pa ne more predstavljati brez imperialne moči in značaja velesile.

V Libanonu se polega požar, ki je ogrožal ves Bližnji vzhod in morda ves svet. To je spet en dokaz, da niti Vzhod niti Zahod ne tvegata spopada. Rakete, ki si kažejo zobe, z obeh strani, pomenijo grožnjo za oba nasprotnika. Iz nedavne zgodovine pa vemo, da pride do napada takrat, ko si nekdo umišlja, da ima v orožju absolutno premoč in upa na bliskovito zmago.

Prav je, da se tega spomnimo prav danes, saj je pred 25 leti prišel v Nemčiji na oblast Hitler in to s pomočjo poruhrskih veleindustrijalcev in pruskih veleposestnikov, to je dveh potentatov, ki sta v 80 letih že trikrat z oboroženim napadom skušala doseči nadoblast v Evropi. *T. O.*

ORGANIZACIJA SOSTANOVANJSKIH SKUPNOSTI - SOSESK

JE NELOČLJIVA OD URBANISTIČNE UREDITVE NASELJ

V svetovni literaturi novejšega časa obstajajo načrtne urbanistične študije o organizaciji naselj na principu sosesk. Pri ureditvi novih naselj bi se projektanti že lahko posluževali izsledkov sodobne urbanistične znanosti, teže pa je v starih, že obstoječih naseljih, ki so grajena bolj stihijsko kot načrtno.

Manjša naselja, ki obstajajo že vrsto let, so se tekom časa sama organizirala na principu sosesk, ker sta življenje in vsakodnevna praksa zahtevale takšno organizacijo. Tu obstaja šola, trgovina, delavnice, gostišča, razna društva itd. — vse, kar pač družbena skupnost zahteva.

Pri organizaciji naselja na principu sosesk moramo začeti pri družinskem stanovanju. Prebivalci ene stanovanjske hiše morajo imeti prostor, kjer naj bi se sestajali. V enodružinski hiši je to za družino dnevna soba, na dvorišču pa kotiček za igro otrok, oddih starejših in drugo. Pri skupnih stanovanjskih zgradbah bo ločen prostor, ki bo služil otrokom, mladini in odraslim. Določeni pa bodo tudi prostori za skupne sestanke (hišni svet), pralnico, sušilnico perila, manjše priročne delavnice itd. Na dvorišču bo določen prostor za družabno življenje na prostem, za prebivalce večje stanovanjske zgradbe ali skupino najbližnjih stavb. Stremeti bo treba tudi za tem, da bo imela vsaka družina nekje v bližini košček cvetličnega, zelenjadnega ali sadnega vrta. Tako bomo rešili tudi vprašanje drage ureditve velikih zelenih površin v okoliših novih naselj. Navajamo primer Novega Velenja in Savskega naselja v Ljubljani, ki po mnenju strokovnjakov in prebivalcev samih nimata pravilno urejene okolice pri novih zasebnih hišah in stanovanjskih blokih. Tam so v glavnem samo okrasne trate in okrasno grmičevje. Okolica je sicer lepo urejena za oko, ni pa življenjsko praktična. Otroci se morajo izogibati lepih gredic in se lahko igrajo samo na cestah v bližini hiše, ali pa na oddaljenem igrišču.

Za skupino 30 ali 60 stanovanj manjših ali večjih stanovanjskih zgradb se morajo pri urbanistično in arhitektonsko urejenem naselju organizirati prostori za družabno življenje prebivalcev. Takšno urbanistično stanovanjsko enoto imenujemo mikroedinica v soseski. V Celju so to naselja: Polule, Lisce, Aljažev hrib, Nova vas itd. Več takih stanovanjskih enot tvori večjo stanovanjsko formacijo, ki se imenuje soseska. Velikost sosesk bo zelo različna. Po priznanem urbanistu Engelhardtu naj bi ena soseska v večjih naseljih zavzemala približno 6000 prebivalcev. Drug znan urbanist Gallion pa definira sosesko preprosto »okolico, kjer mati ve, da njenemu otroku ne bo treba prečkati prometne ceste na poti v šolo«. Torej v soseski velja princip, da otroci ne hodijo v vrtec ali šolo čez prometnice. Pot prebivalcev ene soseske do njihovih komunalnih in javnih servisov naj bi ne bila daljša kot 10 minut peš hoje. Tako bodo za celjske prilike kmalu tvorile soseske Polule, Aljažev hrib, Nova vas in še nekatere, vsaka zase. Zato jih bo treba organizirati in izpopolniti po navedenih principih. Polule ima že svojo šolo. Z Aljaževega hriba pa hodijo otroci v obstoječe šole v mesto, prečkajo nevarni provizorni most čez Voglajno in najbolj prometne cestne tranzite.

Pri urbanističnem projektiranju in realizaciji novih stanovanjskih predelov v Celju, Velenju in drugod gradimo zadnja leta tudi takšno cestno prometno mrežo, ki omogoča motorni promet skozi stanovanjska naselja. Če smo že tu grešili pri naseljih, bi se morali vsaj pri ureditvi novih naselij ravnati po sodobnih urbanističnih načelih, ki ne dovoljujejo motornega prometa skozi stanovanjska naselja.

Soseske bodo morale nujno vsebovati: osnovno šolo, vrtec, dnevna zavetišča, trgovine (predvsem živilske), razne servisne delavnice, menze, igrišča itd. V tem jedru naj bi bila tudi knjižnica, čitalnica, pošta, terenska ambulanta in drugo. Posebno pa bo treba imeti dobro urejene vse servise za razbremenitev zaposlene žene (pralnice, krpalnice, likalnice, šivalnice itd.)

V soseski bi bilo priporočljivo organizirati še druge servise — na primer: pravno-posvetovalni servis, zdravstveno posvetovalni, stanovanjski itd. Podobni servisi, ki bi poslovali popoldne, bi bili zelo praktični in priporočljivi, ker delovni ljudje ne bi bili za vsa drobna vprašanja prisiljeni izostati od dopoldanskega dela.

V stanovanjski soseski, ki bo živela svoje organizirano življenje, bo prišlo do polnega izraza demokratično delovanje delovnega človeka, ki bo sam organiziral in vplival na svoje boljše življenjske pogoje. Vsako potrebo po gradnji in druga važna vprašanja bi stanovalci skupno obravnavali na svojih svetih, komisijah, delovnih skupinah, aktivih in podobno. Na ta način bo množica ljudi pritegnjena k reševanju vsakodnevnih problemov. Pričakujemo lahko, da se bodo na ta način vsi važni problemi reševali še bolj življenjsko.

Preskrba z govejim mesom - ogrožena

Pretekli teden je upravni odbor Trgovinske zbornice med drugim razpravljal tudi o preskrbi mesta Celja z mesom. Tovariš Gabrič je poročal o nič kaj rožnati situaciji v trgovini z mesom. Izrazil je celo bojazen, da zna naše mesto v bližnji bodočnosti ostati brez govejega mesa.

Kmetijske zadruge imajo težkoče, ker so lani šle v kontrahažno pitanje na bazi izvoznih cen. (V neki meri je to letos tudi vzrok porastu cen nekontrahirani živini.) Na redno organiziranih dogonih se opaža, da pripeljejo živinorejci le neznatno število živine na sejme. Zgleda, da bolje situirani živinorejci vplivajo na ostale kmete, da naj raje zadrže živino, odnosno jo prodajo boljšemu ponudniku. Na nedavnih živinskih sejmih v Planini in Podčetrtku se je spet ponovila stara praksa: Hrvati prihajajo na sejme in ponujajo višje cene. Za višje cene je kaj razumljivo, da bodo kmetje radi šli na trg. Zastopnik mesnega podjetja je bil mnenja, da bi bilo treba to vprašanje zaščititi z nekim odlokom, saj cene na sejmih niso določene za zasebnega proizvajalca, temveč samo za zadruge. Baje na Republiški trgovinski zbornici že pripravljajo ustrezno dopolnilno uredbo za ves odkup, vštevši tudi individualnega proizvajalca na sejmu (sejmska taksa).

Živine je v našem okraju dovolj — tudi goveje, zato nikakor ne bi smeli dovoliti prekoračevati cen, pa četudi bi bili nekaj časa brez govejega mesa. S tem vprašanjem se bo morala temeljito spoprijeti ne samo Trgovinska zbornica (sankcije), temveč tudi vsa mesarska podjetja in potrošniki sami.

Zaradi prevelike razlike v odkupni in prodajni ceni se je v okolici Slov. Konjic že pojavil primer črnih zakolov. Da se taki primeri ne bi ponavljali, bo poleg strogih kazenskih sankcij le nujno tudi razmisliti, kako bi trgovino z mesom bolje uredili. Vsekakor pa drži, da kontrahažni odkup in odnosi izvoza ne smejo vplivati na cene mesa na notranjem tržišču.

Formiranje skupnega sklada za investicije?

Upravni odbor Trgovinske zbornice je na svoji zadnji seji obširno razpravljal tudi o združevanju skladov podjetij.

Sredstva, ki jih imajo posamezna trgovska podjetja na razpolago — ena več, druga manj — se dostikrat trošijo zelo nesmotrno. Da bi dosegli smotrnejšo uporabo teh sredstev, je odbor za finančna vprašanja predlagal, da bi tudi v Celju pristopili k formiranju, odnosno združevanju teh sredstev. Trgovska podjetja bi odstopala ta sredstva kot posojilo in bi jih po določenem času dobila spet nazaj. Tak sklad bi se formiral pri Okrajni trgovinski zbornici in bi se vanj stekala sredstva dela najemnin, 50 % sredstva, ki so namenjena za investicije (?), prispevki občin (ne kot dotacija, temveč kot kredit) in še kaj.

Člani takega sklada bi formirali nek upravni organ, ki bo upravljal s tem skladom, organiziral posojila in določal prioriteto. Sredstva bi koristili samo člani sklada, ne drugi. Glavni smoter je dovolj jasen: smotrnejša uporaba sredstev za investicije — znatno zboljšanje potenciala trgovskih podjetij.

Predlog za formiranje skupnega sklada za investicije je upravni odbor Trgovinske zbornice v načelu (z nekaterimi pripombami) sprejel. Morda letos v Celju še ne bo mogoče realizirati to zamisel. Če pa bodo občinski ljudski odbori in trgovska podjetja predlog dobro prediskutirala in vsestransko osvetlila, se ni bati, da ne bi bil osvojen, saj vendar vsa podjetja stremijo za tem, da bi se razvila.

Ker pa je bil Okrajni ljudski odbor iniciator za združevanje skladov podjetij, bi bilo prav, da bi tudi nadalje bdel nad tem vprašanjem in bi dal občinam sugestije za formiranje takega sklada. Ta sredstva bi bilo namreč mnogo lažje zbrati v okviru občin kot pa v okviru okraja. Eventuelno bi ta sredstva lahko ostala tudi v občini.

TEŽAVE NA STARTU

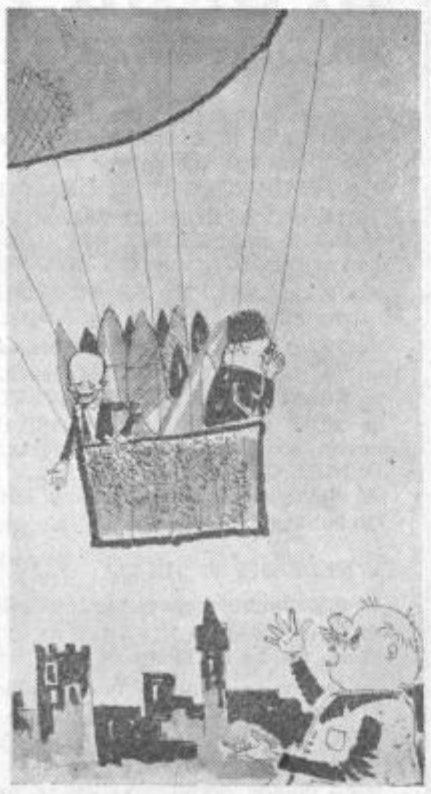

— Če ne boste odvrgli ves tovor, se ne boste mogli dvigniti! —

MIR JE V NEVARNOSTI . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

sik kralj Husein sklenil prevzeti oblast tudi nad ozemljem svojega kraljevskega bratranca Fejsala. Toda ta glas je slaboten spričo grmenja vojaškega potenciala (velikih sil).

Amerikanci v Varnostnem svetu in tudi drugače skušajo omiliti težo svojega ukrepa. Pravijo, da se zavedajo, da ta postopek ni ravno dober, da pa je boljši od vsakega drugega. Nadalje pravijo, da bodo takoj zapustili Libanon, čim bi Organizacija združenih narodov bila sposobna zavarovati neodvisnost Libanona.

To so zunanji glasovi o nastali krizi, ki je verjetno ena izmed najtežjih v povojni zgodovini Organizacije združenih narodov. Naša vlada je v torek izdala sporočilo, v katerem obsoja vojaško intervencijo ZDA, ker je ta korak bil storjen mimo OZN, posebno pa še spričo dejstva, da je v Libanonu OZN bila že angažirana z obiskom generalnega sekretarja Hammarskjolda in s prisotnostjo opazovalnih skupin. V sporočilu je rečeno, da je vsled tega nastal v svetu skrajno zaskrbujoč položaj. Maršal Tito pa je istočasno s tem v zvezi poslal tudi telegram predsedniku indijske vlade Nehruju.

Brez dvoma pa bistvo teh dogodkov, ki so se z bliskovito naglico razvili v nepopolnih dveh dneh, ni v tem, da bi dejansko zaščitili Libanon pred zunanjo nevarnostjo. Zato ne gre. Gre zato, da so ZDA s pomočjo in podporo svojih zaveznikov že dolgo zaskrbljene nad veljavnostjo svojega prestiža v tem delu sveta. Dogodek v Iraku jih je podžgal k še drugemu, toliko bolj nevarnemu koraku. Irak pridela trikrat več petroleja kot ZDA in sedemkrat več kot Sovjetska zveza. Naraščajoči nacionalizem v arabskem svetu pa pomeni prekinitev privilegijev Zahoda. Toda ali ni to jalova in nevarna politika! Britanski listi, mnogi vsaj, ostro nasprotujejo takim podvigom. Bilo bi treba vzeti na znanje, da je arabsko gibanje stvarnost in si na prijateljski način zagotoviti njihovo sodelovanje, opozarjajo mnogi.

Vsekakor je vojaška intervencija Amerike, ki pa so se ji priključili tudi ostali s stanjem pripravljenosti, ravno tak madež, kot je bil trojni napad na Egipt. S takimi ukrepi niso spravili v zagato samo svetovnega miru, temveč tudi svoj ugled, ko tolikanj razglašajo svobodoljubnost in demokracijo. Zavoženega ni moč zabrisati, toda miroljubno človeštvo pričakuje, da bo naposled zmagal zdrav razum in razsodnost. To si tem bolj želimo mi, ki ob prazniku vstaje s polnim srcem vklikamo: Nikoli več vojne!

Današnji problemi kmetijskih zadrug

(Razgovor s tov. Paškom Romcem, predsednikom Zveze kmetijskih zadrug Jugoslavije)

V začetku razgovora je predsednik Romac dejal, da kadar govorimo in ocenjujemo naše kmetijske zadruge, moramo vedno imeti pred očmi to, kakšne so one bile, kakšne probleme so reševale in kaj so dandanes postale.

Če jih tako gledamo, so kmetijske zadruge dosegle lepe uspehe, med največjimi pa je ta, da se je izboljšal odkup kmetijskih pridelkov. Pri tem so se morale zadruge boriti z najrazličnejšimi težavami. Problemi so bili predvsem v pomanjkanju strokovnih kadrov, pomanjkanju skladišč in transportnih sredstev. Manipulacija s kmetijskimi pridelki se razlikuje od ravnanja z industrijskim blagom, zato ni nič nenavadnega, če čez noč ni moglo biti rešeno vprašanje kadrov. Toda kljub temu so zadruge napravile velik korak naprej.

O problemu, da zadruge odkupujejo predvsem živino in žito, je tov. Romac dejal, da odkupovanje drugih pridelkov zato ni tako izrazito, ker je tako razmerje ustvarjeno vzled take proizvodnosti v zadrugah. Z živino in žitom je najmanj rizika. Morda bi kdo celo rekel, da zadruge špekulirajo, ker odkupujejo samo omejene vrste pridelkov. Toda mnoge zadruge drugih pridelkov ne morejo odkupovati, ker nimajo ustreznih prevoznih sredstev, ker nimajo odgovarjajočih skladišč. Prevoz pa mora biti hiter in vskladiščenje sigurno.

— S tem pa nisem mislil, je dejal tov. Romac, da se v zadružni zvezi strinjamo in da toleriramo tako stanje. Te probleme iznašamo, da bi lažje razumeli vse probleme, da bi videli težave, ki jih zadruge srečujejo pri svojem delu. V resnici pa stalno vztrajamo, da bi se odkup pri nas odvijal tako, kot to najbolj odgovarja našemu tržišču in družbi. Rešitev teh problemov pa ne zavisi samo od priadevnosti zadrug. Zlasti problem prevoznih sredstev in skladišč je take narave.

— Kar se tiče kooperacije, je nadaljeval tov. Romac, mislim, da so doseženi lepi uspehi, čeprav jih uvrščamo še vedno med začetniške.

Sodelovanje med zadrugami in kmeti nudi nešteto oblik. Proizvodna kooperacija je seveda manj razvita. Zanjo so potrebni nujni pogoji, ki na osnovi delitve proizvodnje, na osnovi materialnega vlaganja sredstev in dela, terjajo soliden strokovni kader, kompletno mehanizacijo, paralelno kooperacijo v živinoreji itd., pa razne predelovalne objekte itd. Iz tega se vidi, kaj vse je še potrebno, da bi zadruge mogle izpolniti naloge pri razvijanju kooperacije.

Tudi začetni uspehi, ki jih na tem področju že imamo, so zelo dobri, ali še bolje, zelo poučni. Pokazali so nam, kateri pogoji so nam potrebni, da bi z uspehom mogli razviti proizvodno kooperacijo.

Ocena teh dosežkov je bila dana pred kratkim na zadnjem plenumu zadružne zveze Jugoslavije. Takrat je bilo še enkrat poudarjeno, da naj se razvijejo vse oblike poslovnih odnosov z individualnimi proizvajalci brez šablon in krutih form. Toda zagotoviti je treba dvoje; prvo, da vsako sodelovanje mora vplivati na povečanje proizvodnje kmetijskih pridelkov, a drugo da se dosežki te povečane proizvodnje morajo na vsak način odražati v povečani akumulaciji zadružnih skladov. Drugačno sodelovanje ne bi doseglo svojega bistva.

Kako se bo kooperacija razvijala v naslednjih letih je največ odvisno od tega, kako bodo zadružne zveze v republikah in po krajih pomagale kmetijskim zadrugam. Posebno je važno kakšen operativni načrt bo pripravila vsaka zadruga za sebe. Ta načrt ne sme služiti kot sredstvo za propagando, temveč kot proizvodni plan za izvršitev vsakodnevnih nalog.

V tem smislu, je na koncu rekel predsednik Romac, je pravilna tudi orientacija, da posvetimo največjo pozornost tistim zadrugam, ki bodo v prihodnjem gospodarskem letu mogle doseči najboljše in največje ekonomske in zadružne rezultate.

V kraju, kjer je planila iskra upora

Po stopinjah I. celjske čete

»Kar naprej mimo Pocajtovega mlina — prva hišica desno«. Tako me je napotila Teharčanka X. do *Ivana Farčnika*.

Žarko jutranje sonce je obsvetilo skromno hišico. Spominska plošča na pročelju mi je povedala, da sem prišla prav. Odsevi temnega zelenila bližnjih gozdov, ki so se zlivali z zlatom sončnih žarkov so pomagali domišljiji, da so bile na plošči vtisnjene črke videti kot s krvjo napisane. V tej skromni bajti, ki je bolj podobna obzidani uti, kot družinski hiši, so se torej zbirali borci in aktivisti I. celjske čete.

Pokljukam na trhla vrata, enkrat, dvakrat. Nobenega odziva. Čakam nekaj minut in si v tem času s fotokamero preskrbim gornji spomin.

»Botri« Celjske čete: Mulej, Strnad in Farčnik v senci jablane pred Strnadovo domačijo.

»Dobro, vroče jutro«! me pozdravi možakar srednjih let, ki jo bos in s kanglico mleka v rokah maha naravnost proti meni. »Farčnika iščete — evo me. Hermina Seničarjeva mi je pred pol ure najavila vaš obisk.«

Ker je že vedel namen mojega prihoda, nisem z uvodnimi pozdravi izgubljala mnogo besedi.

»Povedali mi boste kaj o Celjski četi in o sebi. Pa še kako družino v hribih bova obiskala«, sem ga prosila.

»Potem pa kar pot pod noge — in huda bo v tej vročini.«

Ker ni bilo žene doma, je še nakrmil prašička, skočil v gojzarice, povabil štirinožca Murčija na potep in že jo mahava proti Resevni. Med potjo mi je pripovedoval največ o borcih Celjske čete, o družinah, ki so jim nudili zatočišče, nekaj pa tudi o svojem življenju in delu.

»Že s sedmimi leti sem šel od doma, ko nam je v Prekopi hiša pogorela. Služil sem pri raznih ljudeh. Najdalje sem delal kot žagar-gaterist. Tudi v tovarni organskih barvil v Celju sem delal in bil sedemkrat zastrupljen. Preveč navajene trdega dela, roke še danes ne znajo mirovati, ko sem že upokojenec. Gradim si novo štalo pri bajti, ki sem si jo kred mnogimi leti tudi sam zgradil. Hiška, kot ste videli, že leze narazen, zato bom pravočasno poleg hleva zgradil še novo stanovanje.

Toda za to staro hiško mi bo hudo in bi jo kar rad ohranil spominom. V njej so se zbirali prvoborci in aktivisti I. celjske čete. Našli so me že kar prve dni po okupaciji, saj smo bili Farčniki znani že kot predvojni komunisti. Glejte, v tistemle grabnu je bil prvi sestanek, na katerem sem spoznal Petra Štanteta-Skalo. Bilo je kar kmalu po okupaciji. Takrat smo se zmenili, da bi se lahko pri meni shajali. Uredili so si skrivališče v seniku nad kletjo. Tako so vsi »novi« najprej prišli do mene in potem odhajali naprej. Takrat še nobena četa ni imela svojega naziva. Po mojem je Celjska četa že prej razpadla, preden je dobila ime. V njej so bili večina Celjani in Savinjčani in so jo zato imenovali Celjsko četo. O, poznal sem vse te dobre dečke: Štanteta Petra (danes generalmajor), Hribarja Rudija in ženo Jožico, Vrunča, Vrčkovnika, Vovka, Turka, Seničarjevo Hermino, Kovača, Kosa, Husa, Beliča, Novaka, Skvarča Arabca Junisa in Krima, Boršiča, Šlandra Vilča, Šmerca, Grčarja in še nekatere. Mnogi od njih so večkrat spali pri meni na seniku, Štante pa je ležal v moji postelji, ko je bil ranjen. V moji sobi so bili navadno tajni sestanki vodstva, sem je prinašal Grčar direktive, v moji sobi so se kovali sklepi.

Ko je bila četa na Resevni razbita, so prišli ponoči borci k meni, nekaj sem jih porazdelil tudi po drugih hišah (pri Meharčiču in Blažiču). Kmalu zatem je prišel Šlander Vilč in so se spet zbrali in šli proti Svetini. Tam so hoteli napraviti neko akcijo, ki jim ni uspela. V smeri proti Planini so naleteli na zasedo. Tam sta padla Vilč in Vrčkovnik, drugi so se spet razbili. Peter Stante je ta čas že ozdravel in bil v neki akciji v Kaplji vasi.

Usodnega *1. oktobra* sta bila pri meni Stante in Skvarča. Prej ko sem šel na »šiht«, sem ju opozoril, da se mi zdi zrak nekam sumljiv in da je bolje, če gresta naprej. Toda nista šla, ker so imeli sestanek v hiši in jih je prišlo še več: Hermina, Šmerc in Cerkovnik — izdajalec. V kolikor so mi drugi povedali, sta Stante in Skvarča imela namen, da bi ta dan zbrali Celjsko četo in se pridružili Savinjski. Izdajstvo je to preprečilo. Hiša je bila obkoljena, pokalo je od vseh strani, Peter in Skvarča sta ušla, Šmerca so na begu ujeli Nemci, Hermina pa se je imenitno znašla, ko je zgrabila koš jabolk in nastopila pred Nemci kot branjevka. Zapodili so jo s košem vred in se je tako rešila.

Nekaj ur za tem sem že dobil v tovarno pošto, da je moja hiša obkoljena. Ko sem pribežal domov, so ženo že odgnali, hiša je bila vsa razmetana in na pragu me je čakala samo 9-letna hčerka Jožica. Pobral sem municijo v hiši (k sreči je Nemci niso našli), naročil Pocajtovemu hlapcu naj mi čuvajo otroka, se osvobodil drobnih otroških rok, ki so se me oklepale in pred nosom zbežal gestapovcem. Še isti večer sem se prebil na Dobrovlje, kjer sem tudi našel svojega brata Bučka.«

Farčnik je končal pripovedovanje, ko sva se ustavila

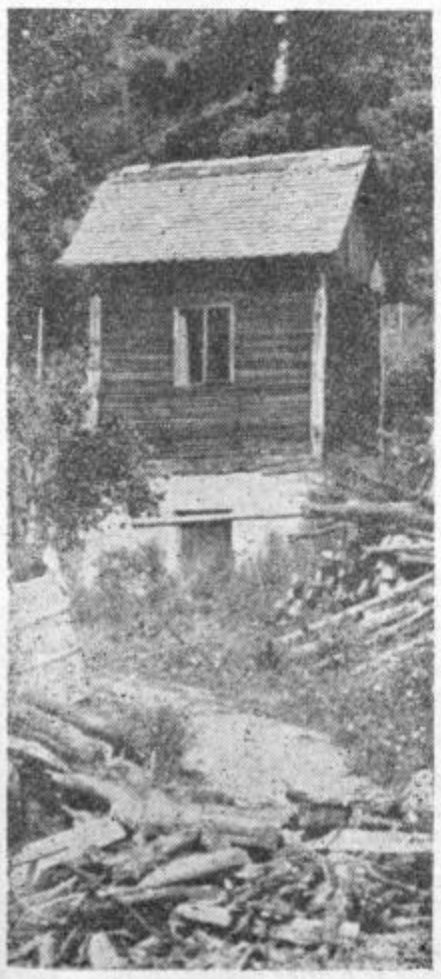

Nad kletjo Farčnikovega senika so često prenočevali borci Celjske čete.

V DOMAČIJI STRNADOVIH V KOMPOLAH

V malih gorskih kmetijah imajo žene ob nedeljah navadno največ dela. To sem videla tudi pri Strnadovih, ko se je gospodinja pred hišo potila z »veliko žehto«, in je zato nisem hotela motiti. Gospodar Jakob Strnad pa se je učasil za nedeljski klepet in odpočitek in sedel z mano v senco jablane.

Kot je bila v Teharju postojanka pri Farčniku, tako so se v Kompolah pri Strnadu zbirali aktivisti in borci I. celjske čete. Od tu jih je vodila pot na Resevno, kjer so imeli postojanko pri kmetu *Muleju*. Strnad je kot delavec zaposlen v Železarni Štore in se še dobro spominja štrajka iz leta 1934, pri katerem je kot 17 letni fante igral vlogo Leskoškovega kurirčka (tov. Luka je vodil štrajk). Z NOB je Strnada povezal Karl Vovk. Že pred okupacijo pripoveduje Strnad — smo bili delavci v Železarni močno povezani. V kotih tovarne smo se večkrat tudi med delom shajali. Že nekaj časa pred preobratom nismo smeli več plačevati sindikata, toda smo skrivaj plačevali poverjeniku. Nekaj delavcev je takoj po okupaciji šlo v ilegalo. Ti so našli zatočišče pri meni. Ponoči sem jih po stranskih poteh vodil v svoj dom. To so bili večjidel borci I .celjske čete. Sestajali smo se »na pojati« senika in tam tudi spali. Jaz sem jim bil za vezo in prinašal poročila. Ko je bilo vse izdano, so me Nemci aretirali in odgnali v dachavsko taborišče.«

PUŠČAVNIK SREDI RESEVNIŠKIH GOZDOV

Kot naročen jo je oča *Mulej*, po domače *Resenšek*, to nedeljsko popoldne primahal k Strnadu. Prihranil mi je precej naporne poti. Odložil je gorjačo, si s pisanim robcem otrl potno čelo in sedel k nam v senco.

»Kako živite, oče Mulej? Nekaj križev se vam je že nabralo, zgleda, da jih dobro nosite!«

»Štiri manj osemdeset, drago dekle, toda noge me ubogajo in še v breg grem kot bi imel perutnice. Škoda, da nisi prišla gori, da bi videla moj brlog. Prodal sem posestvo, ker ga nobeden od otrok ni maral prevzeti. Zdaj pa sem si sredi gozda sezidal bajto. Iz samih »švarglov« (krajci desk), 4 metre v kvadrat. Nič poda ni notri, kar po hladni zemji se sprehajam. Sam sem — kot puščavnik. Perem si sam, kuham sam, največ živim ob prežganki in krompirju.«

»Torej slabo živite?« sem posegla vmes.

»O ne. Saj dobrega življenja nikoli nisem bil vajen. Le sam sem, strašno sam.«

»Pa bi se oženili«, ga je podražil Farčnik.

»To pa ne. Prva žena je bila poštena (umrla je v Auschwitzu), druga mi je nagajala in je tudi že umrla, tretja pa bi me pod rušo spravila. Je kar bolje, da sem pameten. Za silo se preživljam s sedmimi tisočaki pokojnine, včasih pa še kaj pade, ko popravljam ljudem razno orodje. Veste, imel sem kar štiri poklice: mizar, žagar, pek in kmet.«

»Se še kaj spominjate partizanov oča?«

»O, se, se! Menda so bili iz Celjske čete. Toda imena si nisem nobenega obdržal v glavi. Mnogo jih je prihajalo k nam in žena jim je kuhala, ko sem jaz odhajam na šiht. Potem je bilo vse izdano in so nas zaprli. Mene so na žandarmeriji v Šentjurju pretepali in sem moral šest ur klečati na žebljih, da sem imel vsa krvava kolena. Zaprli so nas in odgnali v taborišče. Jaz sem Mauthausen preživel, žena in 1 hčerka pa sta ostali v Auschwitzu. Ko jaz ne bi v lagerju prežvečil toliko tobaka, gotovo ne bi ostal pri življenju. Tobačna »žvirca« odganja vse bacile.«

Še kar čilo se je oče Mulej pobral s tal, pomežiknil v sonce, mi stisnil roko in spet zagrabil svojo gorjačo. Bilo mi je nekam hudo, ko sem ga videla odhajati v samoto, da bi si skuhal nedeljsko prežganko.

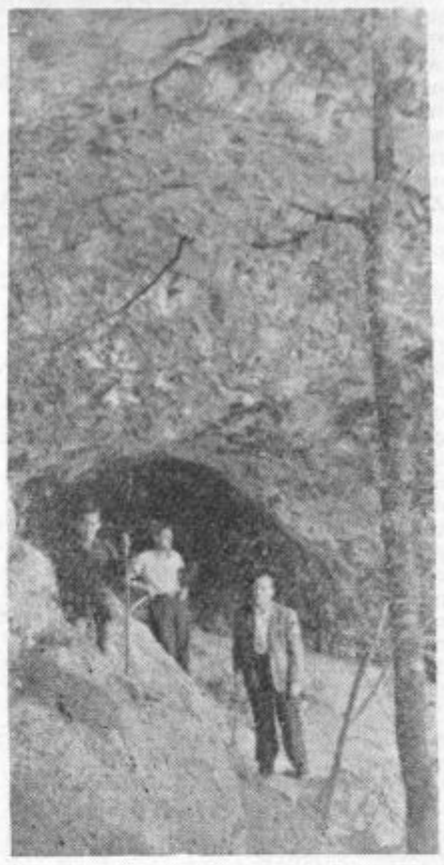

V tej skalni votlini se je pogosto skrila Celjska četa v prvih dneh vstaje

VSEM BORCEM NARODNOOSVOBODILNE VOJNE, VSEM AKTIVISTOM NOB, ZLASTI PA VSEM BORCEM IN AKTIVISTOM PRVE CELJSKE ČETE, NADALJE VSEM DRŽAVLJANOM, DELOVNIM KOLEKTIVOM, DRUŠTVOM IN POLITIČNIM ORGANIZACIJAM — ISKRENO ČESTITAMO **K PRAZNIKU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA IN PRAZNIKU CELJA!**

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR CELJE
OBČINSKI KOMITE ZKS CELJE
OBČINSKI ODBOR ZB CELJE
OBČINSKI ODBOR SZDL CELJE

PISMA NA SMRT OBSOJENIH

»MOJA SMRT NI SRAMOTA!«

»VEM, DA BO KMALU... PRAZNIK...«

»NIKAR NE ŽALUJ ZA MENOJ«

Tako so se poslavljali od življenja in svojcev pred ustrelitvami in obešanjem — v zaporih Banje Luke, Podgorice in Beograda, Novega Sada in Občin in drugod. Za njimi so ostala pisma — dokumenti, ki jih ne bo moč nikoli pozabiti, kajti pričajo nam o junaški odpovedi, pogumu in vdanosti in ljubezni. V knjigi »Pisma na smrt obsojnih« so našla svoje mesto in tu objavljamo tri izmed njih.

Pismo, ki ga je napisala ANKA TESIČ-RIMAC pred ustrelitvijo v beograjskem zaporu:

Dragi moji Maćun in Rada!

Pišem vama sedaj ob slovesu. Kmalu bo svoboda, mi odhajamo, toda Ve ostanete. Pred Vama je bodočnost. Nadaljujte naše ideje, kar smo mi s svojim odhodom prekinili.

Ljubim življenje, posebno močno ga ljubim v tem trenutku, toda ni mi žal, ker vem, za kaj ga dajem. Edino mi je žal, ker nisem utegnila delati več in ker nisem imela prej teh izkušenj, ki sem si jih nabrala v teh petih mesecih v zaporu.

Gotovo Vama je znano, da so me ujeli na sestanku, on je... v tem, ker sem tistega dne čisto slučajno srečala onega železničarja. Vendar sem srečna, ker sem uspela lokalizirati zadevo, tako da se je ustavila pri meni. Samo vtaknili so me v skupino najhujših političnih krivcev. Sedaj sem v sobi smrti in čakam, da pridem na vrsto.

Čutim, da se bliža konec naše borbe in negotovosti.

Vem, da bo... kmalu praznik.

In sedaj, dragi moji deklici — veliko uspeha.

Popazite na mojo Milenko, naj Vama bo sestrica in tovarišica.

Zelo Vaju ima rada in stiska pest Vajina

Srbis...

Pismo ZORE OBRADOVIĆ-ILIĆ štiriletni hčerkici iz taborišča v Banjici, kjer so jo leta 1944 ustrelili kot talko:

Draga moja Ljolja!

Pišem Ti iz zapora v nadi in želji, da Te moje pismo najde živo in zdravo. Nikar ne žaluj za menoj, draga moja punčka, če boš jutri ostala brez mene. Ti boš sama, moji preživeli tovariši in tovarišice bodo skrbeli za Tebe. Ko boš zrasla, boš razumela, da za poštenega človeka ni moglo biti druge poti kot borka za osvoboditev naše dežele od sovražnikov vseh vrst, borba za socialistično skupnost. Ta borba zahteva veliko žrtev, toda ne bodo brezuspešne, ker je zmaga naša.

Žal mi je, Ljoljica moja, ker boš ostala brez očeta in brez matere. Kadar na to pomislim, se mi srce trga od žalosti in bolečine, toda tega ne morem spremeniti. Ostani mi zdrava, draga moja, ubogaj babico, ne dopusti ji, da joče, sedaj nima nikogar razen Tebe. Bodi do nje pozorna in nežna, kot si bila do mene.

Z vsem svojim srcem Te poljublja

Tvoja mama

Taborišče Banjica, 1944.

Pismo SIMONA KOSA sestri:

Moja ljuba sestra!

Ti pišem še zadnjikrat, draga sestra. Obračam se na Tebe v trenutku, ko se poslavljam od življenja, obračm se na Tebe predvsem zato, ker Ti moja najmlajša sestra si bila vedno angel cele naše družine, bila si predvsem moj angel, ker sem Te ljubil nad vse. Zdaj, ko ostaja še malo ur, kar mi je še živeti, se Ti zahvaljujem za vse, kar si v svoji sestrski ljubezni storila zame. Prosim Te odpuščanja za to poslednjo žalost, ko bo uničila Tvoje dobro srce.

Sestra draga, ne žaluj! Bodi vesela! Naj ne bo moja smrt nikjer na poti Tvoji sreči. Vem sicer, in poznam Te predobro, da me ne boš mogla pozabiti nikoli, toda ta spomin naj Te ne vznemirja. Moja smrt ni sramotna! Nasprotno, nisem vreden smrti, katero je napravilo toliko velikih mož...

Izpolni, prosim, edino mojo prošnjo, tolaži starše, če jih ni ta strašen dogodek že uničil, če je tako, Zofka, bodi močna, bodi vredna svojega brata, ki je dal svoji zemlji življenje...

Pomisli tudi, da moja smrt ni najbolj krivična, z menoj morajo umreti tudi taki, ki zapuščajo nedolžne sirote, in to je mnogo bolj bridko kot zame, ki razen vas nimam nobenega.

Draga Zofka! Ne umrem rad! Vse moje bistvo se oklepa življenja, toda umreti moramo vsi, nobenemu ni to odvzeto, rojeni smo zato, da umremo. Saj se ne pritožujem, toda živel še nisem, in morda je bolje tako. Življenje je boj, jaz sem ga izvojeval, še prelahko, umrem kot žrtev podlega izdajalca, ne, to ni prav, umrem za svoje ideale in to je mnogo, zato sem živel dovolj, ker sem prepričan, da moja kri in kri nas vseh ni tekla zaman.

Za svoj narod bi umrl rad stokrat ne enkrat. Tako se poslavlja od Tebe Tvoj brat

Simon

S poslednjo prošnjo Ti priporočam starše, z Jožetom sem govoril pet minut prej.

Gospodarsko tehnični pouk v vse osnovne šole

30 učiteljic iz osemletk celjskega okraja je te dni v Zavodu za pospeševanje gospodinjstva v Celju zaključilo tedenski tečaj iz pouka domačega gospodinjstva (gospodarsko tehnični pouk). Če računamo, da imamo v okraju 133 osnovnih šol, odnosno osemletk, tečaj pa je absolviralo komaj 30 učiteljic, lahko razumemo nujno, da bi za pouk novega, zelo važnega predmeta, morali pred pričetkom novega šolskega leta organizirati vsaj še 2 takšna tečaja. Žal pa Zavod nima zadosti denarnih sredstev in je moral že zdaj mnogo prošilk odkloniti.

Učiteljice same priznavajo veliko važnost takih tečajev, saj iz učiteljišč tovrstnega znanja niso mogle prinesti, pozneje pa jim ga prosveta tudi ni posredovala. V tem izvrstno organiziranem tečaju pa so absolventke pridobile mnogo dragocenega znanja, ki ga bodo lahko s pridom uporabile ne le na svojih šolah pri novem predmetniku, temveč tudi na terenu sploh (razni tečaji v KZ pri ženah-zadružnicah, v kmetijsko-gospodarskih šolah in drugod). Zato pa bi bilo prav, da bi se za organizacijo tečajev gospodarsko tehničnega pouka zainteresirale (tudi s finančno pomočjo) ne samo šole, temveč tudi občine in kmetijske zadruge. Učiteljice same pa bi morale na teh formulah postaviti odločno svoje zahteve.

Na enotedenskem tečaju, ki ga je organiziral Zavod za pospeševanje gospodinjstva, v dogovoru s Svetom za šolstvo LRS, Okrajnim svetom za šolstvo ter Društvom za gospodinjsko izobraževanje so tečajnice predelale predlog bodočega učnega načrta za gospodarsko tehnični pouk v naših osnovnih šolah. Posamezne teme so bile: Prehrana šolskih otrok in mlečne kuhinje. Metodična obravnava kalorične in biološke vrednosti hrane (predaval doktor Demšar iz Ljubljane), metodična obravnava gospodinjske enote — izboljšanje metod dela z ozirom na racionalizacijo gospodinjstva, izboljšanje pogojev v kmečkih gospodinjstvih, pravilni sestavi jedilnikov, estetika doma, politehnični pouk itd.

Glede na zelo aktualno temo, ki je v zadnjem času predmet razprav po vseh občinah, so zadnji dan v tečaju z učiteljicami razpravljali tudi o ustanavljanju stanovanjskih skupnosti, pri katerih bo tudi prosvetna delavka našla hvaležno področje dela.

Milan Stancer:

Dvojnik

Tvoje besede se v zraku lesketajo,
kakor zvezde na jezerski gladini,
a ko sine dan nad mestom
postrvino zimsko spanje zaspijo.

V banketnih zdravicah
si obljubljal človeku
spokojnega mira,
strašni atom,
a ob prvem mraku,
ko je legel k počitku
si z zvokom pustinje Nevade
in tajge Sibira
splašil njegove nade
in zaigral serenado nad preranim grobom.

Tvoje rafinirano lice
je kakor reklamni plakat;
na prednji strani:
moderna nijansirana obljuba,
a na hrbtni strani:
plesniv od starosti zidu.

film•film•film•film•film•film

Dve različni tematiki in kvaliteti...

Repertoarna politika terja razmestitev del tudi pri filmu. V Celju pa se rado zgodi, da gledamo v določenem zaporedju več kavbojk, potem več dram, včasih celo vrsto komedij in glasbenih filmov, pa tudi domači se radi »držijo skupaj«. Zavoljo tega se navadno zgodi kateremu izmed filmov krivica. Ljudje, siti dram, ki niso kaj prida, namenoma izpustijo dobro. Se bolj hudo je, če slab film zavre in omaja zaupanje drugega, dosti boljšega domačega filma. Tako je bilo tokrat...

Videli smo »Krvavo srajco«. Nihče ne oporeka, da tematika, ki jo je posnelo podjetje »Lovčen film«, ni zanimiva. Mi vse premalo poznamo zgodovino naših narodov, da bi nas problem šele nedavno izumrle krvne osvete v Črni gori ne zanimal. Toda kolikor nas je ta film po napovedani vsebini pritegnil, toliko nas je zaradi svojih slabosti razočaral. Nimam namena meriti tega filma s prožnostjo in tempom, ki smo ga videli pri podobni tematiki v filmu »Vedeta« (o korziški krvni osveti), vendar bi tak tempo ne bil v škodo naši verziji. Meksikanski način je meksikanski. To je njihova oblika filmske izpovedi, prilagojena predvsem njihovim gledalcem, ni pa treba da je to tudi vzor za naše režiserje. Razvlečenost scen je popolnoma odveč. Toda to ni poglavitni greh. Če je fotografija kolikor toliko dobra, je toliko bolj zanič ton. Povrhu vsega je film še podnaslovljen. Kako naj razume tekst naš človek, če dvomim, da so ga razumeli Črnogorci.

Nosilca glavnih vlog v dobrem domačem filmu »Naša pota se razhajajo«

Premočrtno nasprotje »Krvave srajce« je hrvaški film »Naša pota se razhajajo«. Obisk za ta film je brez dvoma zmanjšala kvaliteta prejšnjega. In vendar so gledalci bili z njim mnogo bolj zadovoljni. Res je tudi temu filmu najti napake. Predvsem bi se bilo vredno zadržati ob scenariju, ki je težil k izraziti napeti zgodbi in je zaradi tega psihološka plat drugače zelo zanimivo razpostavljenih junakov precej na slabšem. Igralci zaradi tempa niso imeli možnosti pokazati nič notranjega. Toda to je že v osnovi režijske koncepcije, da naj nastane dober in dinamičen film o ilegalcih in gverilcih. Če je šlo samo za to, potem jim je uspelo, ni pa rečeno da je to popolnoma dovolj, oziroma vse kar se je dalo narediti. Toda film se odlikuje po dinamiki, po čistoči slike in tona, ki je tako dober, da je podnaslovljenje domala nepotrebno. Po naključju je film zelo primeren za prikazovanje v Celju, ki te dni slavi svoj borbeni praznik.

OKRAJNI SVET ZA PROSVETO IN KULTURO JE ZASEDAL

Nudimo turistom več kulturne podobe

V ponedeljek, dne 14. julija, je zasedal okrajni svet za prosveto in kulturo in na svoji IV. redni seji obravnaval problematiko spomeniškega varstva na domačem teritoriju. Spomeniško varstvo postaja vedno bolj aktuelno, saj je že davno zgubilo značaj ljubiteljstva in se otreslo osamelosti izključno znanstveno orientiranega dela. Vsi predobro vemo, da so kulturni spomeniki poleg solidnega gostinstva in prirodnih lepot glavni temelj sodobnega turizma. To dokazujejo vse napredne države, zlasti pa izrazito turistično orientirane kot so: Avstrija, Švica, Italija, Holandija, Francija itd. Tudi mi postajamo turistična dežela, to pa zahteva od nas, da tujemu in domačemu turistu lahko nudimo tudi kulturno podobo naše zemlje, to je vzdrževane kulturne spomenike, ki dajejo deželi šele ono, kar imenujemo nacionalno specifičnost. Na drugi strani je pravkar izvedena decentralizacija spomeniškovarstvene službe postavila pred okrajne odbore ves kompleks problemov, ki se povezujejo z njeno organizacijo in bodočim funkcioniranjem, ki bo upajmo efektnejše, kot je bilo dosedanje. Pri vzdrževanju kulturnih spomenikov smo mnogo zamudili, mnogo je propadlo, kar je za vedno zgubljeno in bi se dalo ob svojem času rešiti z malimi stroški in nekoliko večjim razumevanjem. Marsikaj tega nam bo sedaj manjkalo, kar bi turisti želeli videti, kajti moderen človek ne hodi več po svetu samo za zabavami, ampak hoče v upravičeni radovednosti videti tudi ono, kar mi čestokrat ne opazimo, našo nacionalno specifičnost in kulturno kreativnost. Moderen človek se uči spotoma, na razstavah, potovanjih itd. Mnogo tega kar želi vedeti o nas in naši preteklosti mu na neprisiljen način lahko povedo samo kulturni spomeniki, zato je nujno, da v bodoče posvetimo mnogo večjo pozornost njihovemu vzdrževanju in negovanju. Le tako bomo zmogli zadostiti zahtevam in potrebam razvijajočega se turizma, le tako bomo zmogli stopiti v krog modernih turistično aktivnih držav.

Jože Curk

OBIŠČITE

XV. mariborski teden

od 25. julija do 3. avgusta 1958

Velika manifestacija našega gospodarstva, kulture in športa, bogata razstava industrijskih proizvodov, velika revija kmetijskih strojev. Posebna razstava najboljših štajerskih vin. Pestra modna revija. Mnogo kulturnih in športnih prireditev ter koncertov. Za razvedrilo bo na razpolago veliki moderni zabavni park. Gospodarska razstava v novozgrajenih velikih lastnih razstavnih prostorih ob Dravi.

Na železnici 25 % popust!

IGO TRATNIK:

KDO BI VSE POZNAL

Gozd je molčal. Pred nekaj trenutki je utihnilo petje ptic; med krošnjami je zamrl frfot peruti; s spomladanskim zelenilom obarvani listi so onemeli v brezvetrju. Polovica grma onkraj jase je trepetala. Tam je bil sovražnik. Kot blisk se je pognal za veje. Udarec ob tla je zmotil gozdno življenje, ki se je porazgubilo, potajilo, pripravljalo na obrambo, trepetalo pred nevidnim strahom, ki je utegnil biti nevarna žival ali človek.

Za deblom podrtega drevesa ob poti se je zganila dolga senca. Rada bi se odplazila za smrečje in izginila v labirintu gozdnih steza.

Postava v oguljenem površniku neopredeljive barve je obšla grm in obstala na robu jase z naperjeno brzostrelko ob boku. Izza debla se je dvignil prileten, malce sključen možak in zbegan postavil košarico k nogam. Ocenjevala sta se z očmi in prežala na vsako kretnjo.

»Kaj delate tukaj?«

Možak se je zganil in z nedoločno kretnjo pokazal na košaro.

»Iščem,« je rekel.

»Kaj?«

»Mislil sem... hudo je za hrano, pa sem mislil, pogledam malo po gozdu, če najdem kaj užitnega... veste, vse prav pride; kakšno gnezdo, he ali kaj.«

Fant v oguljenem površniku se je zamislil.

»Tako,« je rekel.

»Tako, tako. Samo mislil sem.«

»Zakaj ste se potem skrili?«

»Ja, človek nikoli ne ve, he, bolje se je izogniti, kot...«

»Kdo pa mislite, da sem?«

Mož si je ogledoval oguljeni površnik, brzostrelko, blatne čevlje in kuštravo glavo, ki so iz nje zijale predirne oči.

»Lahko ste bel... rdeč... črn... skrivač... he — he... ali kaj drugega. Star sem. Toliko novih ljudi je tod okoli. Kdo bi vse poznal. Za hrano je težko... nimam časa, da bi se preveč zanimal za vse ljudi... veste, hodim po gozdu, mislil sem, staknem kakšno gnezdece ali...«

Igra, je pomislil fant. Mogoče ne. Hudič! Prav ima stari, kdo bi vse poznal!

»Ste domačin?«

»Tam, za gozdom sem doma.«

»Kako bi najhitreje prišel do ceste?«

»Do ceste? Pojdite po tej stezi. Držite se leve strani. Na robu gozda je kmetija. Povedali vam bodo, kam pelje pot naprej.«

»Je v dolini kaj vojske ob teh urah?«

»Ja, hm...«

»Je nevarno?«

»Odvisno od tega, kdo ste.«

»Kdo je v dolini?«

»Pravzaprav ne vem... Partizanske patrulje in nemške. Enkrat eni — enkrat drugi.«

»Pogosto?«

»Včasih se skoraj lovijo.«

Molčala sta.

»Lahko grem?« je rekel mož.

»Pojdite, pa hvala.«

Mož je pograbil košaro in spotoma pogledoval nazaj. Izginil je v smrečju. Slišalo se je, da skoraj teče.

»Dobro je igral, če je bila igra. Enkrat eni — enkrat drugi. Hudič te vzemi!«

Odšel je v smer, ki bi ga morala pripeljati k cesti. Pot se je spustila v dolinico, preskočila potok in se izgubila v smrečju. Korak je zamiral v mahovju. V bližini nekje je zakukala kukavica.

Ku — ku, ku — ku, ku — ku...

»Enaindvajset!«

Spomnil se je časov, ko je še verjel v Miklavža, vile in kukanje. Enaindvajsetkrat je zakukala. Prav toliko let mi je.

Nenadoma, kakor bi zapihal topel veter, ga je obšlo, da bi temnomodra ptica kukala resnico in da bi res živel še enaindvajset let. Vsenaokrog je dihala, pela in rasla pomlad. Pogledal je blatne in težke čevlje, umazane hlače, gladko cev brzostrelke in si zaželel, da bi bil sam na travniku, obsijanem od sonca. Mravljam bi prinašal hrošče in jih dražil z bilko. Utonil je v deških spominih in pomladnih želja, da se je komajda utegnil spomniti na »držite se bolj levo«.

Gozd se je razmaknil pred neveliko kmetijo. Na njivah in travniku ni bilo žive duše. Skalnati hribi so bili videti povsem blizu, da bi jih lahko prijel z roko. Še danes bom na varnem onkraj njih, se je nasmehnil.

Kmetiji se je približeval počasi. Šel je tako, da je nizek, očrnel hlev zakrival hišna okna. Iz sence je počasi prišla v črno oblečena štarka. Iznenadilo ga je, skoraj se je prestrašil, ker je ni prej opazil.

»Dober dan.«

»Bog daj, bog daj. Stopi malo v hišo.«

»Res moram?«

»Moraš? se je nasmejala in s palico pokazala na brzostrelko.

V sobi je bilo temačno in nekam svečano. Velike črne fotografije mladih mož in žena na steni so govorile o ljudeh, ki jih ni bilo nikjer opaziti. Starka je bila sama doma.

»Vina nimam, jabolčnik je pa še kar piten. Le natoči si. Prigrizni. Reveži. Hudo mora biti v hostah, kajne?«

»Kako pa veste, da sem partizan?«

Pretirano premeteno se je nasmejala.

»Že po hoji vas spoznam. Le jej, le! Potem te bom pa nekaj prosila.«

Pokazal je na fotografije.

»So ti mladi ljudje vsi vaši otroci?«

»Ne vsi. Mladi, ja! Ena izmed njih sem še jaz. Pri nas se slikajo samo mladi ljudje. Ampak tale na desni, z brki, vidiš, ta je moj sin. Močan je in dober. Poglej te oči. Vsi dobri ljudje imajo lepe oči.«

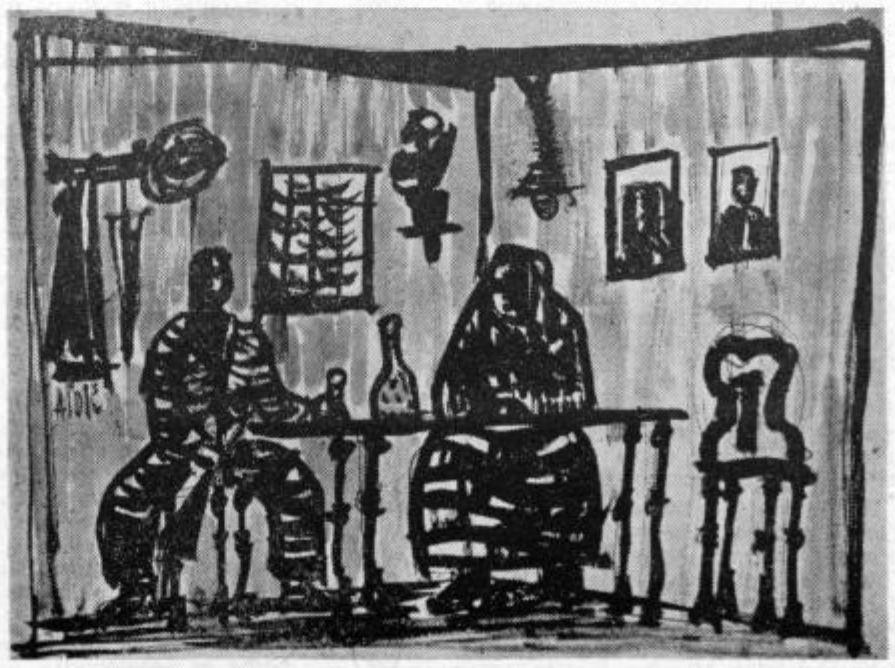

»Kje pa je zdaj? Ga nimate doma, sina?«

»Že dolgo ne. Glej ga, saj to bi si lahko mislil. Le natoči si, saj vem, da to ni vsak dan.«

Pil je v dolgih požirkih. Svečanost in tihota sobe sta tako prijetno umirjali!

»Ravno prav, da si prišel. Že dolgo ni bilo nikogar, pa sem si kar mislila, da bo danes nekdo prišel. Le jej, potem bova pa napisala pismo za sina. Saj ti bi ga moral poznati! Nisi še nikoli videl tega fanta in slišal za Petkovega Andreja?«

»V kateri brigadi pa je?«

»V brigadi? Ne vem. Morda sem vedela, pa sem pozabila. Brigada? Ne, ne vem. Nič ni povedal. Samo rekel je: »Mati grem.« In je šel.

»Zdi se mi, da ga ne poznam. Veste, veliko nas je. Povsod. Kdo bi vse poznal.«

»Vem, vem. Bi hotel zdaj? Saj ni nič posebnega. Sploh ne vem, kako naj bi pismo sestavila. Skoraj ne morem verjeti, da je tako daleč, da mu moram pisati pismo. Ko takole sedim in gledam v vrata, glej... ga vidiš, Andreja?«

S sočutjem je gledal v starkin zgubani obraz, ki se je nekam zamaknil.

»Nisem nora, ne,« je rekla, da mu je postalo nerodno. »Samo želela sem. Bi začela? Malo boš moral pomagati, veš?«

Ko je odhajal, je stala na pragu in gledala za njim. Šel je po poti, ki mu jo je nadrobno opisala. Pred očmi se mu je razgrnila dolina in gore, ki jih je moral doseči še danes.

Dragi sin!

Zdrav mi bodi, sinko in sporoči mi, ženici stari, kako ti je in če...

Kaj naj vam pišem, mati? Da sem še zdrav, da sem še vedno živ... Kaj bi to! Če bom takrat še živ, ko pisem ne bo treba več; takrat boš zvedela vse. Zdaj je pomlad; od vsepovsod že stopa... samo v tvojem domu in ljudeh je še ni...

S prsti je otipal zganjeno pismo v žepu suknjiča.

...pridi, polja te čakajo in jaz, tvoja stara mati bi te rada videla. Vidim še dobro, še šivala bi lahko. le roke se mi tako tresejo...

Ni vedel, če je bilo v pismu točno tako, a zdelo se mu je, da je hotela starka tako reči.

Skalnati in zaledenili hribi so se lesketali v soncu. Preko njih moram. Ko pride še v hribe pomlad, takrat...

NA POLIGONU VOJNE POŠTE 8569-9 V ŠMARJU PRI JELŠAH

KORISTNO S POTREBNIM — ENO Z DRUGIM

Sodobna obramba terja, da pripadniki oborožene sile temeljito poznajo vsa tehnična sredstva in da znajo z njimi praktično ravnati. Bilo bi nemogoče, če bi mlade vojake učili samo v kasarnah in pri tem uporabljali samo grafikone, slike in jim polnili glave zgolj s teoretičnim znanjem. Teorija je važna — praksa še bolj...

Obiskali smo nedavno čudno gradbišče. Čudno za naše civilistične pojme. Med Šmarjem in Imenem ropotajo težki stroji. Buldozerji in podobne železne »zverine«. Ob gradbišču, ki mrgoli od rjavih teles, so v piramidaste kope postavljene puške. Od daleč bi človek sploh ne opazil na tem gradbišču te razlike od tistih gradbišč, ki smo jih vajeni videti povsod.

To uradno ni gradbišče, temveč poligon inženirskih enot, ki nosi številko vojne pošte — 8569-9 Šmarje pri Jelšah. Za naše gospodarstvo, posebej še za promet in zlasti za naš okraj, pa pomeni nekaj drugega — To je gradbišče nove železniške proge, ki bo vezala obsotelsko progo z »južno železnico«, ki pa jo v cilju praktičnega pouka izvajajo enote JLA.

Namestnik komandanta poligona, Dalmatinec z otoka Brača, po činu kapetan, je takole povedal o organizaciji tega nenavadnega gradbišča, ali pa svojstvenega vojaškega poligona v obratnem smislu.

— Bivša jugoslovanska vojska je tudi vadila svoje inženirske enote. Šli so na teren, zgradili most, kjer je bil najmanj potreben, potem pa so ga porušili in spet odšli... Ali pa so razrili in razkopali polje, naredili dosti škode in spet šli. Seveda so vse to takrat opravljali na veliko bolj primitiven način...

— Danes pa, ko naša armada razpolaga z modernimi stroji, bi bilo škoda, če bi ti stroji brez haska ležali v garažah, ali pa še bolj nesmiselno bi bilo, če bi praktično delo pri vajah ne bilo ničerum v korist... Koristno je treba združiti s potrebnim... Ko nastopi čas praktičnih vaj, pridejo enote z ljudmi in stroji na poligon, kjer izvajajo našemu gospodarstvu koristne objekte. Mar ni tako veliko bolje. Vojaki se naučijo tistega, kar izobrazba v armadi od njih zahteva, naše gospodarstvo pa pripiše vsako leto veliko novih pridobitev ...

Tako je nastala obsoteljska železnica, tako je bila zgrajena cesta do Sutjeske, tako je rastla vrsta obejktov, od cest, železnic, hidrocentral, regulacij, mostov itd. Na tak način pa nastaja rekonstruirani priključek železnice med Imenim in »južno železnico«. Pravzaprav sem se napak izrazil. Do Šmarja bo odsek popolnoma nov, od Šmarja naprej pa bo stara železniška proga rekonstruirana na ta način, da bodo namesto vzponov in serpentin nastali vseki, tuneli in nasipi. Vlak bo v bodoče vozil po urejeni progi in bo mogel prepeljati iz kraja v kraj mnogo težji tovor.

Graditelji nove proge so letos prišli iz raznih garnizij. Ne bomo naštevali od kod vse so prišli na delo in življenje pod šotori, povemo pa vendar, da so tudi naši »Celjani« med njimi. To so fantje, ki služijo vojaški rok v celjski inženirski enoti. Oni imajo precej težavno delo pred seboj — predor, velika zemeljska dela, mostove in propuste...

Ko bo čas za praktične vaje enot minil, bodo enote odšle, komanda poligona pa bo dela vzdrževala s civilnimi delavci, nekatera dela pa tudi nadaljevala z njimi. In to vse do ponovnega prihoda enot za praktične vaje...

Mar ni to eden izmed neštetih dokazov, da epiteton »Ljudska armada« ni fraza, temveč čvrsto in neizpodbitno dejstvo? Se še spomnimo časov, ko je prebivalstvo trepetalo, kadar so bile v kak kraj namenjene enote stare jugoslovanske vojske? Ljudje so se bali za pridelke, bali so se škode. Danes so ljudje, kjer se pojavijo enote naše ljudske vojske, veseli, ker vedo, da bo za njimi ostalo nekaj kar je trajno, koristno. Včasih ugotavljamo, koliko nas stane obramba v teh vznemirljivih časih. Mar takile primeri ne kažejo, da se ti težki milijoni z dobrim delom vračajo in pospešujejo našo gospodarsko izgradnjo.

c. k.

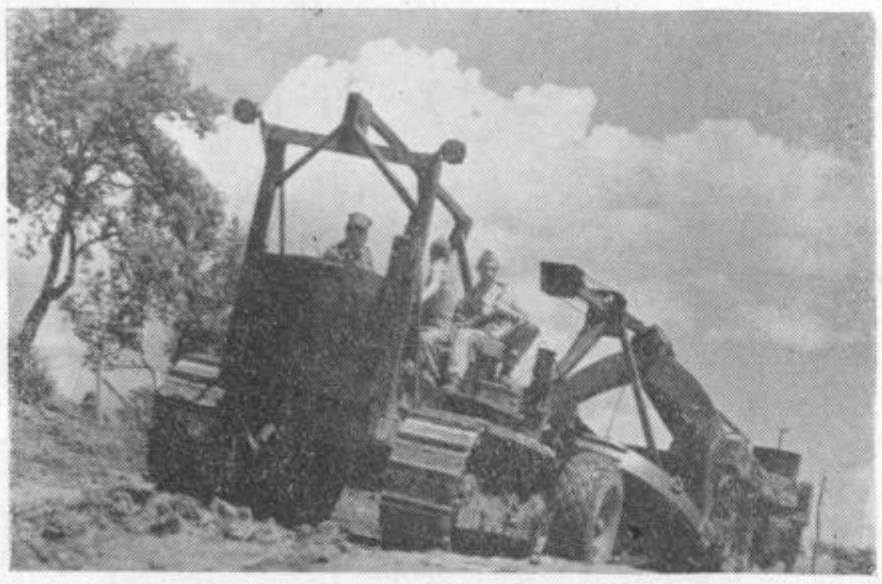

S takimi modernimi stroji gredo zemeljska dela hitro od rok...

VSEM CELJSKIM KOLEKTIVOM

IN VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITA

K PRAZNIKU MESTA CELJA IN DNEVU VSTAJE

Občinski sindikalni svet Celje

Lik Ferda Praznika - španskega borca

Ferdo Praznik iz Prebolda se je rodil pred 67 leti. Štirinajst let mu je bilo, ko je moral iti služiti za hlapca. Pozneje je bil rudar v Trbovljah. Leta 1911 je odšel v Nemčijo, kjer je doživel prvi štrajk. Tu se je srečal z ljudmi, ki so se borili za pravico zatiranih in izkoriščanih ter se jim pridružil tudi sam.

Med prvo svetovno vojno je moral v avstrijsko vojsko. Boril se je na ruski fronti. Ranjenega so ujeli Rusi in je tako kot vojni ujetnik preživel 4 leta v notranjosti Sibirije, 2 leti pa v pristanišču Murmansk. V Rusiji je tudi doživel revolucijo, ki mu je vtisnila življenjski pečat.

Iz ujetništva se je po 6 letih vrnil domov, toda nemirna kri mu ni dala živeti v mirni vasi. Šel je v svet — najprej v Avstrijo, potem Francijo, Holandijo. Povsod se je pridružil napredno mislečim delavcem in se z njimi boril za pravice malih ljudih. Povsod je bil na seznamu upornikov in kot tak bil nezaželen in preganjan. Kasneje je pobegnil v Belgijo, kjer je ostal do leta 1936, potem pa se je kot prostovoljec javil v špansko državljansko vojsko in bil trikrat ranjen. Po končani vojni je moral v koncentracijsko taborišče v Francijo. Iz taborišča so ga poslali nazaj v Belgijo, kjer je bil sicer zaposlen, vendar ga je imela oblast vedno »na piki«. Med drugo svetovno vojno so ga zajeli Nemci in odgnali na prisilno delo.

Ko je bilo vojne konec, se je Ferdo Praznik spet vrnil v novo, svobodno domovino. Kar je prej zamudil, je hotel zdaj nadomestiti. S ponosom in veseljem se je vključil v aktivno delo družbenega življenja na svoji vasi. Kot član ZKJ se dobro zaveda, da je treba vztrajno in nesebično delati v vseh množičnih organizacijah. Odlikovanja iz španske revolucije so mu porok, da je njegovo pestro življenje ozko povezano z borbo delovnih ljudi za svobodo in lepše življenje.

Naloge sindikatov...

(Nadaljevanje s 1. strani)

treba še mnogo naporov pri vlaganju sredstev za stanovanjsko izgradnjo.

Ko bodo sindikati obravnavali vprašanja družinskih stanovanj, morajo nujno obravnavati tudi probleme samskih stanovanj. Nešteto imamo namreč primerov, da samci, zaposleni v industriji, stanujejo v skrajno neprimernih prostorih, mnogi pa tudi pri kmetih, ki jih zelo izkoriščajo. Samska delovna sila, ki stanuje na vasi, mora po svojem osemurnem delu v tovarni delati morda še prav toliko ur pri kmetu za skromno stanovanje ali hrano. Take probleme bodo morale z vso odgovornostjo reševati sindikalne organizacije, saj je razumljivo, da delavec, ki stanuje pod takšnimi izkoriščevalnimi pogoji, ne more dajati takega delovnega učinka na svojem delovnem mestu, kot oni, ki ima urejene stanovanjske razmere in mu ni treba trošiti fizičnih moči v dveh »šihtih«.

TRGOVSKO PODJETJE

Manufaktura

CELJE — Trg V. kongresa

V poslovalnici »Hmeljar« vas postrežemo z raznovrstnim blagom po zmernih cenah. V trgovini »Solčava« pa po najnovejši modi in najboljši kvaliteti. — Obiščite nas in ostali boste naš stalni odjemalec!

K prazniku mesta Celja in dnevu vstaje čestita kolektiv!

Nudimo vse vrste rezanega lesa, opravljamo žagarske usluge in polagamo parket z lastnim ali naročnikovim materialom po konkurenčno znižanih cenah.
Prepričajte se s poskusnim naročilom!

LESNO PODJETJE-LAVA
CELJE

Čestita k prazniku mesta Celja!

Anton Skobir:

Kaj nam je povedala anketa o delavskem samoupravljanju

(Nadaljevanje in konec)

Iz podatkov iz prejšnje številke izhaja, da je na 11 vprašanj odgovorilo 81 anketiranih oseb ali skupno 891 odgovorov. Od tega števila odgovorov na vsa stavljena vprašanja je bilo 620 pozitivnih ali 69 %, 197 negativnih 22 %, 74 neopredeljenih ali 9% .

ZAKLJUČKI:

Iz odgovorov za posamezna vprašanja izhaja, da so volitve v delavski svet v glavnem demokratične, da v večini primerov kot predlagatelj kandidatne liste nastopa sindikalna podružnica v imenu celotnega kolektiva. Le v posameznih primerih so kandidate v delavski svet izbirali direktor in ostali vodilni uslužbenci in v glavnem uspeli, da so bili ti kandidati tudi izvoljeni. Pri nekaterih anketirancih pa je opaziti, da jim je popolnoma vseeno kdo pride v organe upravljanja, češ da kolektiv tako ne odloča o tem, temveč le uprava podjetja včasih sama, včasih pa v povezavi s sindikalno podružnico in ostalimi organizacijami.

Delovni kolektiv ni povsod seznanjen o delu delavskega sveta in upravnega odbora. Način in metode obveščevanja ter povezave med delavskim svetom in delovnim kolektivom so zelo različne. Ponekod sklepe objavljajo na oglasni deski, drugje o njih razpravljajo na množičnih sestankih; ponekod je obveščanje individualno, dočim v nekaterih gospodarskih organizacijah tega obveščanja in povezave sploh ni. Izrazitejšega pritiska kolektiva na delo delavskega sveta ni, pač pa je ponekod precejšnje negodovanje znotraj samega kolektiva zaradi posameznih sklepov delavskega sveta ali upravnega odbora, posebno pri delitvi dobička in premij.

Nagrajevanje še ni povsod urejeno. Ker so razlike v tarifnih postavkah na istih delovnih mestih v posameznih podjetjih različne, je fluktuacija delovne sile precejšnja. Zelo je kritiziran sistem premiranja, vendar ne v tem smislu, da so premije nepotrebne, temveč, da niso pravilni kriteriji in pa višina za posameznike. Nekateri so tudi mnenja, da se tarifni pravilnik in tarifne postavke prepogosto menjajo.

Sistem nagrajevanja ne vpliva povsod stimulativno na večjo produktivnost dela. Zlasti so ponekod zastarele norme; nekateri pa so mnenja, da so tudi previsoke.

Večina anketirancev je ostro grajalo nepravilno premiranje zlasti vodilnih uslužbencev v letu 1957. Nekateri sicer smatrajo, da so premije potrebne, drugi pa, da naj bi jih v celoti ukinili in primerno razporedili razpon v tarifnih postavkah za posamezna delovna mesta. V nekaterih gospodarskih organizacijah delavci sploh niso bili seznanjeni kakšno premijo so dobivali vodilni uslužbenci ter kakšni so bili kriteriji in način izračunavanja.

Fond za samostojno razpolaganje se je v letu 1957 v glavnem delil tako, da ni bilo večjih negodovanj. Delavci so se strinjali, da se ta fond uporablja predvsem za investicije in stanovanja. Sicer pa ponekod delovni kolektiv o uporabi sredstev tega fonda ni bil informiran. Zaradi tega je na ta vprašanja tudi največ neopredeljenih odgovorov. O razdelitvi sredstev sklada za samostojno razpolaganje je sicer povsod odločal delavski svet, vendar je bilo to odločanje ponekod le formalna potrditev že izdelanih predlogov s strani uprave in direktorja ali upravnega odbora.

Seje delavskih svetov so večinoma dobro pripravljene. Ponekod so člani že vnaprej pismeno obveščeni o dnevnem redu in tudi o vsebini zadev, ki se bodo obravnavale. Ponekod pa vsega tega ni. Splošna pa je ugotovitev, da člani na sejah premalo razpravljajo in govore le vodilni uslužbenci. Nekateri anketiranci so mnenja, da je v delavskem svetu vse preveč preddelavcev, mojstrov in drugih višjih uslužbencev.

Odnosi med delavskim svetom, upravnim odborom in direktorjem so povsod več ali manj dobri in ne izgleda, da bi si kakšen organ upravljanja ali direktor lastil več pravic kot mu jih pripada, ali da bi hotel prevaliti odgovornost na drugi organ. To si tolmačijo tako, da je vzrok v tem, ker so uslužbenci in delavci, ki so neposredno podrejeni direktorju vse preveč uslužni in hočejo, da direktor povsod prodre s svojim mnenjem.

Iz odgovorov izhaja, da skoro ni primerov, da bi direktor podjetja moral zadržati izvedbo kakšnega nezakonitega sklepa delavskega sveta in upravnega odbora. Ponekod so sklepi, ki so predlagani delavskemu svetu že prej pripravljeni in jih delavski svet brez kakršnekoli razprave sprejme. Le par primerov je bilo, ko je direktor zadržal sklep delavskega sveta, vendar ne zato, ker je bil nezakonit, temveč zaradi drugih gospodarskih ali finančnih razlogov.

Skoraj vsi anketiranci pa so izjavili, da so nujno potrebni razni seminarji in tečaji, kjer bi si delavci pridobili vsaj osnovno znanje o pravicah in dolžnostih pri upravljanju in gospodarjenju s podjetji. Predvsem so mnenja, da so delavci premalo podučeni o osnovnih principih poslovanja podjetja, zlasti o splošnih ekonomskih finančnih pogojih dela podjetja; o medsebojnih odnosih organov upravljanja v podjetju, o odnosih med podjetjem in komuno ter o temeljnih smernicah našega gospodarskega razvoja, ki so zajete v gospodarskih predpisih in družbenih planih.

Komisija, ki je obravnavala in analizirala posamezne odgovore iz anket, zlasti pa odgovore za posamezne gospodarske organizacije, je ugotovila, da je pri takšnih anketah zelo važno, kdo postavlja vprašanja in kako so ta vprašanja postavljena ter obrazložena in kdo odgovarja na ta vprašanja v kakšnih okoliščinah. Pri mnogih anketirancih so odgovori več ali manj indiferentni in ne podajajo stvarnega življenja v gospodarski organizaciji. Dobili smo vtis, da anketiranci nočejo z besedo na dan, da ne bi bilo zamere do ene ali druge strani.

Ne bi bilo prav, da bi iz izpovedanega zaključili, da so samo odgovori tistega podjetja stvarni in resnični, ki podajajo hudo kritiko delavskega samoupravljanja. Vendar pa ugotavljamo, da če v eni gospodarski organizaciji poročajo od petih anketirancev trije negativno, da stanje v tem podjetju ni tako kot bi moralo biti. Tako pravijo anketiranci iz nekega podjetja, da »potolčejo« vsakogar izmed delavcev, ki bi kaj zinil. Drugi pravi, da delavski svet včasih samo »kima«, včasih pa tudi odloča. Tretji pa je mnenja, da delavski svet vse preveč »kima« in da je pri njih tako, da gre vsak iz službe, ki si upa kaj preveč povedati. To so vsekakor pripombe, ki ne kažejo na dobre odnose in zdravo stanje urejenega delavskega samoupravljanja te gospodarske organizacije.

Iz odgovorov smo dobili vtis, da nekateri anketiranci niso imeli pravega zaupanja do tistih, ki so jim stavljali vprašanja. To je sklepati iz tega, da je mnogo odgovorov neopredeljenih kot n. pr. »ne vem«, »se ne spominjam« itd. Zlasti so taki odgovori v tistih točkah vprašanj, kjer bi anketiranec utegnil zadeti v občutljivo točko, kateri se pa iz previdnosti rajši izogne z neopredeljenim odgovorom. To velja zlasti za vprašanja štev. 9 in 10, kjer je govora o odnosih v podjetju.

Iz pripomb študentov, ki so izvedli anketo pa izhaja, da so nekateri vodilni uslužbenci, zlasti pa direktor, pokazali nepravilen odnos in nerazumevanje za to anketo. Študentom so dovolili, da izvedejo anketo šele, ko so se predhodno posvetovali z raznimi oblastvenimi in družbenimi organi, če je takšna anketa umestna in potrebna. Študentje so v nekaterih gospodarskih organizacijah dobili vtis, da niso niti najmanj zaželeni, da se vodilni uslužbenci bojijo, da bi spraševali delavce, člane kolektiva ali delavskega sveta brez njihove prisotnosti in da bodo iz podjetja šli nekontrolirani podatki o stanju delavskega samoupravljanja. Ponekod so študentje dobili vtis, da so bile osebe, ki so jih zbrali za anketo že predhodno temeljito inštruirane, kakšne odgovore lahko dajejo. To pa iz razloga, ker so vsi anketiranci govorili le samo najboljše in dajali zelo podobne odgovore.

Komisija za izvedbo in proučevanje te ankete je prišla do nekaterih splošnih zaključkov, da je namreč v večjih podjetjih in tovarnah na področju celjske občine delavsko samoupravljanje že zelo dobro zaživelo, tako da je delovni kolektiv preko svojih predstavniških organov dejanski upravljalec in se v celoti zaveda svojih pravic in dolžnosti. Veliko slabše pa je delavsko samoupravljanje v nekaterih manjših podjetjih, zlasti pa v trgovskih podjetjih in trgovinah, kar pa velja tudi za nekatere obrti. V teh gospodarskih organizacijah organi samoupravljanja sicer obstajajo, vendar največkrat o najvažnejših ukrepih in sklepih ne odločajo na podlagi predhodne razprave in analize, temveč bolj pasivno potrjujejo že pripravljene in sestavljene sklepe, s strani uprave ali direktorja. Nadaljnji zaključek je ta, da se vkljub popolnoma enakim pogojem v posameznih podjetjih upravljanje zelo različno razvija. Nedvomno na to vplivajo vodilni uslužbenci zlasti direktor, kakor tudi sindikalna organizacija, organizacija ZK, ki ne znajo pravilno razvijati zavesti proizvajalcev, da bi se zavedali svojih pravic in dolžnosti, ali pa jim te pravice celo kratijo.

Komisija se zaveda, da je ta anketa le zelo skromen prispevek za proučevanje te problematike. Vendar pa pomeni uspešen začetek in daje orientacijo, kako naj bi se v bodoče vršile takšne ankete, ki so vsekakor zelo koristne in potrebne.

Iskrenim čestitkam k občinskemu prazniku mesta Celja se pridružuje kolektiv

SODOBNA KUHINJA ZAHTEVA NOVE TEHNIČNE PRIPOMOČKE ZA GOSPODINJSTVO

SOKOVNIK
izceja s pomočjo pare sok iz vseh vrst sadja, grozdja, jagodičja, sočivja, zelenjave in zdravilnih zelišč zelo ekonomično, hitro in enostavno.

ECONOM
lonec skrajša čas kuhanja na eno četrtino do ene petine navadno potrebnega časa; v njem se pri kuhanju ohranijo vitaminske snovi; Econom je simbol svojega imena.

ALU-PEKAČ
s pokrovom je univerzalna posoda, ekonomična in praktična ter zadovoljstvo in veselje vsake gospodinje.

Gospodinje, zahtevajte naše nove izdelke pri vaših trgovcih!

Tovarna emajlirane posode
CELJE

CINKARNA CELJE
METALURŠKO KEMIČNA INDUSTRIJA

Surovi cink — min. 97,80 % Zn
Cinkov prah — 97,0 % Zn total
Rafinirani cink — min. 98,70 % Zn
Fini cink — min. 99,75 % Zn
Cinkova pločevina raznih dimenzij in formatov
Cinkovi protektorji za kotle
Cinkove pralnice — valovite
Avtotipijske plošče
Offset plošče
Žveplena kislina 60 Bé
Cinkovo belilo — zlati pečat
beli pečat
zeleni pečat
rdeči pečat

Kromov galun
Natrijev hidrosulfit
Natrijev sulfid, surovi
Natrijev sulfid, čisti
Cinksulfat
Natrijev silikofluorid
Barijev sulfid
Zelena galica
Litopon
Ultramarin
Svinčeni minij 30 %
Svinčeni minij 32 %
Svinčena glajenka — čista
Superfosfat
Modra galica
Metalit

K OBČINSKEMU PRAZNIKU MESTA CELJA IN DNEVA VSTAJE ISKRENO ČESTITA — KOLEKTIV!

Keramična tovarna Liboje bo preusmerila proizvodnjo

Fine »libojske gline« že primanjkuje. Obstoječi glinokopi so skoraj izčrpani. Porcelan izpodriva keramiko. Podjetje v škripcih in vidi edino rešitev v preusmeritvi proizvodnje.

Že nekaj časa se Tovarna keramičnih izdelkov v Libojah bori z velikimi težavami, ki jih kljub prizadevnosti požrtovalnega kolektiva ne morejo premostiti. Trudijo pa se na vse načine, da tovarno obdrže, saj daje kruh preko 400 delavcem in nameščencem.

Podjetje je bilo ustanovljeno l. 1816. Kapaciteta njegove surovinske baze se tako črpa že okrog 150 let. Kvalitetne »libojske gline« iz katere so bili izdelani nekdanji sloviti »Schützovi« keramični izdelki, že močno premanjkuje. Pa tudi obstoječi glinokopi so že skoraj izčrpani. Domneva pa se, da so v revirju še sloji najboljše gline, ki pa bi jih bilo potrebno šele odkriti.

Razen manjših količin domače gline je sedaj podjetje primorano, surovine dovažati od drugod (iz tuzemstva in zamejstva). Nič čudnega ni, če je spričo te in drugih okolnosti podjetje v preteklem letu zašlo v nemajhne finančne težkoče, ki pa so se do konca leta popravile. Toda težkoče se znajo kljub prizadevnosti kolektiva in novega, dobrega vodstva danes ali jutri še ponoviti. Vedeti je treba, da čim hitreje bo naraščala proizvodnja novih, domačih tovarn porcelanastih izdelkov, tem večje težave bo imela pri prodaji svojih izdelkov tovarna Liboje, pa če tudi bodo njeni delavci še tako usposobljeni in prizadevni.

Kolektiv in uprava podjetja se tega popolnoma zavedata in si zato žilavo prizadevata zagotoviti tovarni boljšo bodočnost. Edino rešitev vidi podjetje v preusmeritvi svoje proizvodnje na druge asortimente. Morda bo pomenila povrnitev k tradicionalni proizvodnji keramičnih pečnic (od enostavnejše do najfinejše izvedbe) za podjetje korak nazaj. Vendar ne dvomijo v rentabilnost tudi teh proizvodov. Vsekakor pa se bo dobro obnesla proizvodnja keramičnih električnih pečic (kaminov) — eventuelno dekorativne keramike, predvsem pa se bo obnesla proizvodnja grafitnih topilnih loncev, ki jih sedaj še uvažamo in katerih poraba je iz leta v leto večja. Za izdelavo omenjenih pečnic in pečic bo odgovarjala glina, ki je je v Libojah še dovolj, grafit za topilne lonce pa bo zaenkrat treba še uvažati (kar je vsekakor ceneje, kot uvažanje že gotovih loncev). Pozneje bo tovarna lahko uporabljala domač grafit, ki ga je v državi dovolj.

Libojska keramična tovarna je že izdelala prve grafitne lonce, ki so že v preizkušnji in jim strokovnjaki nimajo kaj očitati. Izdelovanje pečnic pa za tovarno ne bo predstavljalo nikakega problema.

Za izdelavo omenjenega novega asortimenta bo podjetju nujno potrebna nova večja tunelska peč, ker so sedanje odločno premajhne. Prehod na proizvodjo grafitnih loncev bo razmeroma drag, vendar tovarna računa s tem, da ga mora (kot tudi vse prizadevne preizkuse) finansirati še sedanja proizvodnja. Podjetje — in tudi vsi strokovnjaki — zatrjujejo, da bo vso nadaljno potrebno rekonstrukcijo obrata podjetje lahko izvajalo v etapah in finansiralo z lastnimi sredstvi.

Za tunelsko pč je predvidena investicija v znesku okrog 89 milijonov dinarjev. Podjetje je že zaprosilo za potrebno posojilo in je tudi v to svrho dobilo od Okrajnega odbora Celje zaprošeno garancijsko izjavo.

V NEKAJ VRSTAH

Gradnja avtomobilske ceste Mozirje-Šmihel

Od Mozirja do Brezja v dolžini nekaj nad 2 kilometra je nova cesta že zgrajena. Nekdanje kolovoze, ki so peljali preko grap in potokov, skal in jam, je zamenjala nova kamionska cesta. Drugi odsek ceste je težji od prvega in je dolg poldrugi kilometer. Letos bodo začeli graditi tudi tretjo etapo. Na tem odseku bodo potrebni kar štirje mostovi, trije od teh bodo betonski. V naslednjem letu bodo cesto speljali do Šmihela nad Mozirjem. Vsa cesta bo dolga preko 7 km. Od Šmihela bo speljana gozdna pot do ravnice pri domu na Golteh (1140 metrov nadmorske višine).

Nova gozdna cesta je velikega pomena, ker bo odprla precejšnje gozdne površine in bo možnost uvesti tudi sodobnejše izkoriščanje gozdov. Sodijo, da se bodo po dograditvi ceste proizvodni stroški za kubični meter lesa znižali za okoli 40 odstotkov.

V ŠESČAH SPET OBSEŽNA UDARNIŠKA AKCIJA

Predsednik krajevnega odbora Šešče je nedavno pozval vaščane na obsežno udarniško akcijo.

Pred dvema letoma so Šeščani največ z udarniškim delom zgradili preko Savinje most. Most ne bo služil pravemu namenu, dokler ne bo zgrajena še cesta proti Šempetru!

Občinski ljudski odbor Žalec je v ta namen zagotovil komaj milijon din. To pa ne bo dovolj. Treba bo spet zavihati rokave in pomagati z udarniškim delom. Prva udarniška akcija je že bila to nedeljo. Kljub močni sončni pripeki so žvenketale lopate, hrustali krampi in brneli motorji traktorjev in kamionov. Nakazali so se prvi metri pomembne prometne žile.

Ko bo cesta gotova, nameravajo ob njej napeljati še telefonsko žico in javno razsvetljavo. Vse to bo zelo ugodno vplivalo na nadaljnji gospodarski, kulturni pa tudi turistični razvoj Šešč in okoliških vasi.

KRATEK SKOK K MALIM LETOVIŠČARJEM

V Domu Vere Slandrove na Polzeli letuje 110 otrok celjske občine

Oddelek za zdravstvo in socialno varstvo pri celjski občini je tudi letos po zdravstvenih in drugih indikacijah poslal na letovanje več skupin otrok. V lepem Domu Vere Slandrove na Polzeli se bodo v letošnjih šolskih počitnicah izmenjale kar 4 skupine šolskih otrok. Prva skupina, v kateri so večji del otroci delavcev, preživlja že drugi teden prijetne dni v idiličnem gradu. Zmotili smo jih ravno pri dopoldanski igri, zato so nam kar na »hitro sapo« povedali: da je hrana odlična, vodstvo kolonije nadvse skrbno, časa za pestre igre na pretek, utrjevanja dovolj, spanja preveč, kopanja premalo. (Kajpak, navdušeni plavalci — plavanja so se komaj te dni naučili — bi radi pretežni del dneva preživeli v vodi).

Naši kraji...

Vransko ob vznožju zelenih Dobrovelj

Smrtna nesreča na Mozirski planini

Vse naselje Šmihel je v ponedeljek pretresla žalostna vest, da se je v nedeljo zvečer smrtno ponesrečil najmlajši šmihelski gospodar in edini sin, tov. **Stanislav Zupan**, po domače Konečnik.

Okrog 9. ure zvečer se je s tremi drugimi fanti vračal s planine domov, kamor je šel gledat za domačo živino. Nekaj pod Mozirsko kočo nad Kopo je njemu in tov. Mikeku Antonu v temi nenadoma zmanjkalo tal, ker se jima je zaradi razmočene zemlje vdrl rob ceste nad strmino. Tov. Mikek se je oprijel Zupana ter ga tako potegnil s seboj v globino. Po daljšem klicanju sta ostala dva fanta zaslišala težko hropenje iz globine in takoj spoznala nesrečo. Z edino vžigalico, ki sta jo še imela pri sebi, sta našla oba ponesrečenca nezavestna in ju s težavo spravila po strmih skalah do ceste. Tov. Zupan je bil težko poškodovan in so ga še ponoči prepeljali v celjsko bolnišnico. Vendar je bila vsaka zdravniška pomoč zaman in je podlegel težkim poškodbam na glavi. Na domačem pokopališču so se zadnjikrat poslovili od njega domala vsi Šmihelčani. Šmihelski fantje so obljubili, da bodo na kraju nesreče postavili spomenik, v spomin dobremu prijatelju in v svarilo vsem domačim in planincem, ki hodijo tod mimo.

Tudi planinskemu društvu naj bi bila nesreča v opomin, da bi nevarne prehode bolj zavarovali.

Naporna pot do novih sejmov

»Naše prikupno naselje na obronkih zelenega Bohorja ima na leto devet sejmov. Prav bi bilo, da bi bili zastopani še oktober, december in januar. Imeli bi vsak mesec sejem in tudi v krajevno blagajno bi se večkrat kaj malega vsipalo.« Take prilično so bile uvodne besede delovnega predsednika.

»Mislim, da govorim marsikomu iz srca, če bi se danes, dan pred Polonkinim sejmom, sporazumeli za blagovestnike, ki bi prevzeli nove sejme v zaščito, saj bi s tem verno sledili tradicijam naših prednikov. Tovarišija, pričnimo kar pogumno z oktobrom. Prav bi nam prišla Terezija, ki goduje 15. oktobra.« »Ne bo nič. Terezinka se je že predala Planincem.« »No, nas bo pa teden pozneje uslišal Filip.« »Ne bo nas ne. Lipe je doma v Selah. Za naše mešetarje se še zmeni ne.« »Gromska pojata, kaj pa Uršula, ki goduje dan prej?« Nekdo je iz ljubezni do svoje istoimenske žene zavriskal: »Živela Uršska, ta je prava!« Za december so si želeli Miklavža. Ni jih maral, ker je že mnogo let v objemu z barantavci iz Polja ob Sotli. Končno je le prevzela botrstvo Uršina prijateljica Lucija. V januarju se je uprla Veronika, češ, da je že sosedoma oddana, na dva kraja pa ne bo rezala. Svetec Habakuk je premalo udomačen, zato so se rajši oklenili Marjete, da bo večina sejmov pod okriljem ženskega spola.

Ko sem odhajal z zborovanja, sem si želel, da bi bilo vsemirsko potovanje kmalu tako daleč dognano, da bi lahko poslali svetnicam, če že ne delegacijo, vsaj brzojavno zahvalo za njihovo razsvetljenje in pomoč.

Sejmar

Nesrečna zaljubljenca

Drago Kumer:

(Ljubavni motivček iz Prebolda)

Gustika je ljubka in simpatična punčka. Taka je kakor srnica na jasi, zajček ali lisička. Telo vitko kot hojka v Žvajgi, prsa valovita kakor morje v večerni zarji, lička kakor vrtnica v graščinskem vrtu in noge take, da jih vsi fantje občudujejo. Skratka: preboldska Mona Liza ali pa Alica iz Devete dežele.

In Gustek? Hm, gentleman, fant od fare! Utelešena simpatija preboldskih lepotic.

Ne Gustika in ne Gustek ne mislita na tiho oboževanje domačinov. Vse preveč se ukvarjata z lastno ljubeznijo. Vse preveč ju je prevzela romantika okoliških gozdov, planin, ribnikov, parkov, promenadnih stezic, weeckend hišic in kopališča.

Toda njuna ljubezen je tako čudna,

nekam zamotana. Njuna ljubezen ni ljubezen pod roko, telesnega poglabljanja in... Ne, njuna ljubezen so sanje, ki kakor bežne meglice plavajo preko nebesnega svoda. Med njima ni pravega, živega kontakta. Vso njuno razpoloženje prenašajo UKV valovi.

Tako se na primer Gustek sprehaja ob ribniku in vzdihuje.

»Ah, če bi bila tu Gustika! Dvignil bi jo v naročje, prižel k sebi, objel in poljubil. Skočila bi v vodo. Sredi ribnika bi z njo zaplesal kakor povodni mož s prelepo Urško. Škoda, da se ne bohotijo v vodi prelepi cvetovi lokvanja. Odtrgal bi najlepšega in ji ga pripel prav na sredino leve dojke...«

Gustika je objemala kostanj v drevoredu in sanjala.

Ko bi bil ta kostanj Gustek!... Privila bi se k njemu kakor fižol k preklji, kakor hmelj k hmeljevki, kakor... Gledala bi mu v oči. Ustnice bi mu rahlo trepetale. Začutila bi v najinih srcih tresljaje. Bili bi to tresljaji opojne moči ljubezni. Hotel bi me poljubiti. Kakor nedolžna lisička bi se mu izvila in zletela gori na jaso. Priskakljal bi za menoj kakor srnjak za ljubko srnico. Prižel bi me na vroče prsi in položil v mehko travo. Tudi Gustek bi se sklonil k meni. Oba bi začutila večerni hlad zemlje. Prisluhnila bi muziciranju murenčkov. Slavček bi pel nekje v višavah. V mlaki bi kvakale žabe. Zadaj bi šumel gozd, žuborel studenček. Midva pa bi ležala v mehki travi, gledala v nebo in štela pravkar prižgane zvezde...«

Drugič sta se srečala v kopališču. Gustika se je pognala v vodo. Strigla je z nožicami, se premetavala kakor postrv, da se je v kolobarjih penila voda. Potem se je pognala na sonce, si otrla mehko kožo in legla na ležalnik. Gustek je tiho hrepenel.

»Če bi bil zdaj sončni žarek! Zakaj nisem veter, da bi jo božal po gladkih in simpatičnih nožicah? Ko bi bil zdaj metulj, bi pahljal okoli nje in ji sušil vlažne ustnice...«

Tudi Gustika je vzdihovala.

»Kako nebeško bi se počutila, ko bi stala ob Gustekovi visoki postavi! Modre minimalke se tako čudovito skladajo z zagorelo in od sonca ožgano kožo. Toda kosmat je ko medved! Sicer pa me ne moti. To mu daje videz pravega, temperamentnega človeka. Joj, če bi me zdaj privil na prsa, kako bi me ščegetalo! Poživil bi se krvni obtok, podvojil utrip srca. Potem bi me poljubil, v meni bi se prižgala strast... Povabil bi me na jaso. Jaz bi vstala, šla bi in...«

Potem zatone sonce, ugasne pobožne želje in naša čudna zaljubljenca se napotita domov. Ležeta v posteljo in se tak zase na skrivaj poročita. In da ne bo pozneje prehudih težav, v mislih popotujeta od izložbe do izložbe in kupujeta. Gustek si je nakupil tri kamgarnaste obleke, nekaj nylon kombinež in hlačk, spalnico in kuhinjsko opremo. Za nekakšno poročno poslastico« si je privoščil še dva mopeda. Gustika pa je izbirala kavne in čajne servise, običajno kuhinjsko posodo in pri vsem tem mislila na sodobno gospodinjsko življenje. Tudi na zibelko in poročne prstane ni pozabila! Njemu, Gusteku, je privoščila še nekaj kravat in nekaj garnitur perila. Na obroke, tako sta sklenila, ne bosta ničesar jemala. Oba izhajata iz imovitih preboldskih družin in nikakor ne bosta dopustila, da bi ju domačini vlačili po zobeh.

Zgodilo se je, da sta drug za drugim stopala po cesti. V mislih in UKV valovih sta se prehitevala, si dajaga ljubke poklone in šepetala v popoldanske sapice.

»O, če bi jo smel voditi pod roko! Nagnila bi glavico na mojo ramo. Jaz bi se sklonil in jo strastno poljubil. Od ganotja in sreče bi sredi Prebolda divje zaplesala, tako da bi se zamajale hiše in razpokala zemlja...

Gustika je bila bolj praktična.

»O, da bi bila mož in žena! Na potu bi bil sinek, morda hčerkica. Sprehajala bi se in govorila o pleničkah. Nato bi mi postalo slabo. Prijelo bi me in Gustek bi telefoniral po rešilni voz. Potem bi rodila. Prišel bi Gustek in mi prinesel šopek nageljnov. Gledal bi sinka; jaz bi se rahlo smehljala in govorila o porodnih bolečinah...

Prišla sta do križpotja. Gustek je šel na desno, a Gustika na levo. Odmev korakov in šelestenje velikih kostanjevih listov se je skladalo v čudovito barvitost in harmonijo narodne popevke:

»Osamljeno doni zvonček mili,
cesta prašna beli se v daljavi...

Naša zgodba o dveh nesrečnih zaljubljencih pa se lahko znova prične.

Vse vrste železninarskega blaga: orodje za obrt, ležaje, kolesa in kolesne dele, okovje pa tudi gospodinjske potrebščine in drugo kupite najugodneje pri TRGOVSKEM PODJETJU

»ŽELEZNINAR«

CELJE — Stanetova ulica

K občinskemu prazniku in dnevu vstaje čestitamo!

Volna

TRGOVSKO PODJETJE S TEKSTILOM

CELJE, Prešernova

nudi v svoji trgovini bogato izbiro raznega tekstilnega blaga po najnižjih cenah.

ČESTITA K OBČINSKEMU PRAZNIKU MESTA CELJA IN K DNEVU VSTAJE!

Med prvimi v okraju je kmet Štus

iz Podčetrtka šel v kooperacijo v prašičereji

Ni zgolj naključje, da je mladi kmet Jernej Štus, ki domuje v skromni hišici ob olimski cesti blizu Podčetrtka med prvimi, ki stopajo v kooperacijo v prašičereji. Ima posestva 3,5 ha, na katerem živi s tričlansko družino. Kot skrben gospodar, ki je poskušal že vse mogoče, si s prizadevnostjo pripravlja vedno boljši kos kruha. Nekoč je bil delavec, potem pismonoša, nato je postal kmetovalec. Opravljal je dolžnost mlečnega kontrolorja, nato se je vrgel na vzgojo štajerske kokoši. Z rodovniško selekcijo je dosegel prav lepe rezultate in po lastni izkušnji ugotovil, da preko treh let starih kur ni koristno imeti v jati, ker peša nesnost. Povprečno mora vsaka kokoš znesti pri njem najmanj 185 jajc letno. Lani pa je za zadrugo zredil že 13 prašičev bekonov.

Ko pa je zdaj zvedel za kooperacijo, mu žilica ni dala miru. Računal je in računal, pa ugotovil, da bo pogodba z zadrugo zanj gospodarsko zanimiva. Sam pravi:

»Ničesar ne morem zgubiti, saj smo napravili čiste račune. V teku enega leta bom zredil 100 prašičev do teže okrog 100 kg. KZ mi bo nabavila odojke, prispevala 30 t krompirja, 5 t koruze, 9 t otrobov, 16.000 litrov posnetega mleka. Zdravniška nega in zavarovalnina sta tudi na brigi zadruge. Sam bom pa prispeval delo, zeleno krmo, nasteljo ter dal tudi hlev. Tako bi bilo razmerje med menoj in KZ nekako kot 2:3. Tako bomo po tem ključu delili čisti dobiček. Mislim, da sem dobro ukrenil. Zdaj imam v hlevu že prvih 50 rilčkov.«

In rečemo lahko, da je res dobro ukrenil. Če se le malo poglobimo v njegovo pogodbo s KZ, vidimo, da se ni uračunal. Četudi ne bi bilo dobička, bo dobro šlo, saj bodo njegov delež ob prodaji obračunali pri sto glavah z 840.000 din in bo s tem solidno plačano njegovo delo in prispevek. Res je, da so pri njem še težave, ker ima trenutno le provizorne hleve na razpolago, toda do pozne jeseni si bo primerno že zgradil, saj je delaven kot mravlja.

Tovariš Štus je doumel pomen kooperacije in je tako med prvimi v celjskem okraju, ki je sklenil z zadrugo pogodbo za rejo prašičev. Z njim vred upamo, da bo lepo uspel in bo njegova prašičja farmica vzpodbudila še druge kmetovalce. Res je, da mu njegovo malo posestvece z nobeno drugo dejavnostjo in kulturo ne bi moglo dati tako gospodarsko zanimivega učinka. rl

Glede družbene prehrane - jasnejše perspektive

Veliko je že bilo razpravljanja o vprašanju družbene prehrane pri nas, vendar — z malo izjemami — bistvenega napredka po tem vprašanju v našem mestu in okraju še nismo dosegli. Z ustanavljanjem obratnih menz zaprtega tipa, kjer se ima pravico hraniti le član kolektiva, še nismo dosti dosegli. Tu bi morali predvsem misliti tudi na razbremenitev zaposlene žene. Zaposlena mati ni dosti pridobila, če se je nahranila v obratni menzi, ker mora, ko pride utrujena od dela domov, kuhati še za svoje otroke. Zato bo treba stremeti za takimi menzami, kjer bo imela dobro in ceneno hrano vsa družina.

V Celju se glede družbene prehrane že odpirajo jasnejše perspektive. Pozdraviti je treba sklep petih industrijskih podjetij v Gaberju, ki bodo združeno zgradile svoj obrat družbene prehrane. V ta objekt bodo gaberske gospodarske organizacije vložile skupno 30 milijonov din iz svojih skladov. Zmogljivost obrata bo približno za 3000 abonentov. Podoben obrat družbene prehrane bodo gradila tudi podjetja na Dečkovi cesti (Aero, Metka, Žična in Prevozništvo). Take iniciative bo treba sprožiti še v ostalih industrijskih središčih. Notranjo organizacijo teh obratov bo treba tako urediti, da bo hrana dostopna vsakemu zaposlenemu — tudi tistemu z najnižjo plačo.

Tudi Ljudska restavracija v Celju že preureja svoje prostore, ki bodo morali služiti izključno družbeni prehrani. Sicer se kolektiv še vedno poteguje, da bi točili tu tudi alkoholne pijače, vendar vsi zainteresirani vztrajajo na stališču, da mora Ljudska restavracija služiti samo družbeni prehrani. Borba za gostilno pri tem kolektivu je šla celo tako daleč, da so bili pristojni prisiljeni začasno ustaviti gradnjo.

„Letni" ali „stari" kino

Vprašanje v naslovu je morda res malo hudomušno in pikro, za lase privlečeno pa še zdaleč ni. Precej resnice je v njem. Naj se izrazimo bolj točno, da ne bo nepotrebnih ugibanj: »Letni« kino je vsekakor naziv, v katerem se skriva dobršna mera realizma. »Dvorana« je pač na prostem, z nebom namesto stropa in čistim (za mestne razmere, seveda) zrakom namesto zadušljivega in prepotenega (ne zraka, pač pa »že skoraj čistega ogljikovega dioksida) v Metropolu ali Unionu. Naziv »Stari« kino je pa že bliže modernemu izražanju s prispodobami, ki pa je zato lahko tudi precej nerazumljivo. Da ne bi »padel« tak ali podoben očitek na račun »pričujočega« članka, naj povemo, da se v letošnjem letu (razen nekaj bornih izjem) na platnih letnega kina še ni zablestel naslov, ki ga v Celju ne bi letos ali lani že vsaj enkrat videli. Za bralce z juridičnim duhom je treba pripomniti: »... vsaj enkrat na filmskih platnih, ker ne dvomimo, da so stali v kolonah časopisov neprimerno večkrat.« Torej — stari filmi — »Stari kino«!

V zadušljivih letnih dnevih je nedvomno ena prvih želja vsakogar, da si kar najbolj učinkovito in prijetno prežene vročino. K temu preganjanju vročine pa menda nihče ne prišteva tudi obisk predstav v Unionu ali Metropolu. »Saj jim ni treba hoditi tja. Naj gredo v letni kino, kjer je prijetno hladno!« bodo rekli realisti, ki pa jim po taki iznajdljivi izjavi lahko očitamo še nepoznavanje dejstev ali pa popolno nezainteresiranost za filmski program. Vsakdo rad gleda nove filme in je razumljivo, da se bo raje oborožil in namazal s potrpežljivostjo in šel v Union, kjer predvajajo nov film, kot pa v »letnega«, kjer se trga in cefra na primer kakšen »Beli jorgovan« ali kaj podobnega, ki ga je (gledalca) enkrat že resda lahko navdušil, toda kaj, ko je pa to bilo že pred leti!

Želja celjske publike je, da bi jim predstave v letnem kinu res lahko nudile užitek, ki je primeren za letni čas in (ne nazadnje) visoke cene. Torej, »Stari«, oprostite, »Letni« kino! Poglej se malce v ogledalo, ki te bo morda toliko izučilo, da se boš lahko kmalu prijetno zasmejal veselo presenečeni publiki. Zasmejal z novim, mladostnim obrazom, se razume! Povsod se ponašamo s svojim »belim, novim in veselim« mestom, v letnem kinu pa sami stari (uh kako stari!) filmi. Zakaj je pa lahko v Ljubljani, Mariboru, Kranju itd. drugače? Je morda tam drugačno podnebje? Če ne, kaj je potem drugačno?

. . . NESREČE . . .

Oskrbnik celjske ribogojnice Franc Gajšek se je z motorjem peljal z Blagovne. Na cesti ga je podrl osebni avto. Dobil je tako hude poškodbe, da jim je v bolnici kmalu po prevozu podlegel.

S krožno žago si je odrezal prste na roki Anton Gržina iz Ojstriške vasi pri Taboru.

Mija Fon iz Žalca se je z možem peljala na motorju skozi Levec. Nepreviden kolesar je povzročil padec obeh. Fonova si je pretesla možgane, mož pa je bil lažje poškodovan.

Pri delu si je zlomil nogo Alojz Kvas iz Žeč pri Konjicah. Pri padcu s kolesom si je zlomil nogo Jurij Jevnišek iz Dramelj.

V samomorilnem namenu je skočil s strehe v globino Viktor Smrekar iz Letuša pri Braslovčah. Poškodoval si je obe nogi.

Pri povratku z Mozirske planine je po nesreči padel v prepad Stane Zupanc iz Šmihela nad Mozirjem. Težje poškodovanega so v nezavestnem stanju prepeljali v bolnišnico.

DROBNE

zanimivosti

RADIOAKTIVNE GLOBINSKE RIBE

Geolog dr. Wunsun, ki z ameriškim raziskovalnim parnikom »Morski pes« raziskuje oceansko dno pri Filipinih, je ugotovil pri nekaterih globinskih ribah, ki jih je ulovil, visoko radioaktivnost. Ribe so iz globin pod 5.000 metrov. Pri nekaterih je s števcem izmeril tako radioaktivno žarčenje, ki bi pri človeku gotovo izzvalo smrt. To žarčenje baje prihaja od tega, ker tropi teh rib živijo v področju, kjer so na dnu celi »rudniki« radioaktivnih mineralov, pa so zato tudi ribe postale radioaktivne.

HLADILNIK »PRESNE KATEGORIJE

V Zahodni Nemčiji so dali v prodajo nov tip hladilnika, ki je v celoti izdelan iz plastične snovi. Ta hladilnik tehta komaj tri kilograme, njegova kapaciteta pa znaša 80 litrov. Graditelji tega hladilnika trdijo, da spada izdelek med najbolj ekonomične vrste na svetu. Da spada med najlažje, lahko potrdimo tudi mi vsi.

Predpakiranje v trgovini - velik korak naprej

Tudi v Celju se že dalje časa zavzemamo za trgovino s samopostrežbo. Po vsej verjetnosti bo prva taka trgovina v Celju »CENTER«, kjer bodo v kratkem že pričeli z rekonstrukcijo. Toda brez predpakiranja je samopostrežba nemogoča. In niti prvega, niti drugega si brez mehanizirane embalaže ne moremo predstavljati.

Zgleda, da se naše mesto z vso resnostjo zavzema za trgovine s samopostrežbo, saj je v Celju že formirana posebna komisija, ki bo proučevala ta vprašanja. Celo sredstva za potrebne aparate so pri svetu za tržišče že zagotovljena. Seveda je tudi tu vprašanje deviz, ker bo stroj za predpakiranje treba uvoziti. Ker pa so baje v Beogradu devizna sredstva (v višini 1 milijarde) za opremo trgovin že zagotovljena, bo samo treba sprožiti iniciativo in bodo posamezni okraji lahko realizirali tovrstno zamisel. Seveda pa bi trgovinske zbornice morale vedeti, koliko sredstev bo na razpolago in bo zato treba dobiti orientacijsko sliko iz Beograda.

Celjani hočejo biti previdni pri nabavi stroja za predpakiranje, ker imajo slabe zglede z zagrebško samopostrenžo trgovino, kjer pri mehaniziranem predpakiranju delajo še trije uslužbenci in to »komplicirano« pakiranje niti ni dosti hitrejše od ročnega. Ta stroj v Zagrebu, ki je menda iz italijanskega uvoza, so si ogledali tudi naši strokovnjaki in niso nič posebno navdušeni zanj. Toda zaenkrat drugih strojev pri nas ne poznamo in tudi »Merkur« v Ljubljani ne ve kaj točnega povedati. Baje pa obstojajo neki nemški tovrstni stroji, ki so mnogo boljši od italijanskih.

Celjska Trgovinska zbornica se bo pozanimala za to vprašanje in skušala preko Republiške zbornice izposlovati najboljše stroje, da bomo tako tudi v Celju v bližnji bodočnosti lahko začeli postopoma odpirati trgovine s samopostrežbo.

Istočasno bo treba pritisniti tudi na naše papirnice in druga proizvodna podjetja, da bodo začela izdelovati primerno embalažo. Glede embalaže sploh, je na Zbornici padel predlog, naj bi proizvodna podjetja začela izdelovati lažjo embalažo (predvsem za sladkor moko, olje). Tu imamo navadno samo 100 kilsko ali litrsko embalažo in ubogi trgovski vajenci in pomočniki (med katerimi so v glavnem žene) si s pretežkimi bremeni kvarijo svoje zdravje. Prav bi bilo, da bi Trgovinska zbornica stopila v stik s Centrom za embalažo v Ljubljani, da bi po tipiziranih načrtih začeli serijsko izdelovati lažjo embalažo.

Ljudskoprosvetna aktivnost celjskega okraja v ospredju

(Ob 4. številki Sodobnih potov)

Šestina gradiva aprilske številke Sodobnih potov, glasila Zveze Svobod in PD obravnava ljudskoprosvetno dejavnost celjskega okraja.

Že misli, da je celjski okraj eden najmočnejših tudi v ljudskoprosvetnem pogledu, z bogato prosvetno tradicijo, z nad 10.000 člani in 104 Svobodami in prosvetnimi društvi, pričajo o možnosti velike aktivnosti.

Ta čas je v ospredju izobraževalna plat ljudskoprosvetnega dela — večerna šola in knjižnica. O prvem razglablja Tilka Blaha v članku »Izkušnje izobraževalnega dela v celjskem okraju«, o drugem pa Avgust Vižintin v članku »Knjižnice v žalski občini«. Oba članka sta nastala na terenu. Prvi priporoča zgledovanje pri organizatorjih velenjske in celjske večerne šole, ki so samoiniciativno prilagodili učne programe potrebam odraslih, a za opravljanje regularnih izpitov na splošnoizobraževalnih in strokovnih šolah, s katerimi naj si delavec izpopolni svojo izobrazbo ali pridobi višje strokovno znanje za delo v poklicu. Pisec naglaša pravilnost celjskega izobraževalnega sistema, ki spričo svoje poglobljenosti in vsestranskosti teži k stalni, profesionalni ustanovi. Iste razvojne tendence ugotavlja pisec drugega članka tudi v žalski knjižnici, ki so jo upravljalci sklenili razviti v kulturno ustanovo s poklicnim knjižničarjem in močnim upravnim odborom. Med 21 knjižnicami žalske občine ocenjuje članka za idealno amatersko knjižnico v Preboldu. Skupna, posnemanja vredna značilnost savinjskih knjižnic pa je težnja po razširitvi v centre za družbeno, zabavno in vzgojno življenje, to je, v klube ali čitalnice ob dobro urejenih in skrbno vodenih knjižnicah.*

Osem kolon zapiskov seznanja čitatelja o amaterski dejavnosti v Celju, o celjskem glasbenem življenju, predvsem pa zopet o izobraževanju — tako v štorski železarni, kjer nameravajo v enotedenske gospodarske tečaje zajeti slehernega delavca, ter o izobraževanju vaščanov v šaleški dolini, kakor si ga zamišlja šoštanjski obč. svet Svobod in PD, v samem Velenju pa tamošnja Svoboda.

Bralca uvaja v branje kakor v prejšnjih številkah Trinkausov Pogovor, tokrat pogovor s slikarjem Doretom Klemenčičem, našim ožjim rojakom. Njegove odgovore, ki se tičejo karakterizacije sodobne slovenske likovne umetnosti ter amaterskega slikarstva, ilustrirajo 3 reprodukcije umetnikovih povojnih del.

Aktiviste v izobraževanju organov družbenega upravljanja bo zanimal ponatis govora predsednika komisije za družbeno upravljanje pri predsedstvu GO SZDL tov. Vlada Krivica, ki ga je avtor imel ob otvoritvi zavoda za izobraževanje v delavskem in družbenem upravljanju. Glede na to, da poročamo na sedežu okrajne obrtne zbornice in velikega števila vajenskih šol, ne bo odveč opozoriti na članek »Pomagajmo vajenski mladini«. Članek razčlenjuje nič kaj razveseljive podatke iz ankete z obrtnimi vajenci. Podatki namreč nalagajo obrtnim zbornicam in drugim družbenim organom takojšnje mere za vključevanje vajenske mladine v prosvetne in podobne organizacije.

Od drugega gradiva tekoče številke Sodobnih potov bi opozorili na sestavek Frana Albrehta o zvezah s tujino, ki jih ustvarjajo in poglabljajo prevodi naših najboljših književnih del, v zadnjem času Andrića in Krleže, ki sta se letos uvrstila med kandidate za Nobelovo nagrado.

Po vsem tem tudi ta številka izpolnjuje pričakovanje bralca, ki ga zanimajo tekoča ljudskoprosvetna vprašanja.

G. G.

Brez besed

PRVO GOJITEV DIVJADI — POTEM ODSTREL

Na nedavnem letnem občnem zboru so člani lovske družine Žiče—Loče ugotavljali, da je bilo njih delo v preteklem letu dokaj plodno, mnogo truda je bilo vloženega za razplod fazanov. Lovci so se držali načela: najprej gojitev divjadi, šele potem odstrel. Zaradi manjšega odstrela se je tudi ostala divjad številčno povečala — k temu pa je pripomoglo še načrtno pokončavanje roparic (20 lovcev ima nad 2200 dokazanih točk). Administrativno poslovanje in disciplina pa, žal, pri tem društvu nista na višini. Toda ustrezni sklepi, sprejeti na občnem zboru, bodo tudi te pomanjkljivosti v bodoče odpravili.

GROSISTIČNO TRGOVSKO PODJETJE

»Tkanina-Galanterija«

CELJE

ČESTITA K OBČINSKEMU PRAZNIKU MESTA CELJE IN K DNEVU VSTAJE!

»ŽIČNA«

TOVARNA ŽIČNIH IZDELKOV CELJE

vam priporoča vse vrste žičnega pletiva in platna, kompletne ograje, kovinsko pohištvo ter šlarafijo za kauče in avtomobile.

Čestita k prazniku mesta Celja!

Rudnik rjavega premoga

PEČOVNIK-CELJE

PROIZVAJA VISOKOKALORIČNI RJAVI PREMOG V VSEH SORTIMENTIH

ČESTITA K PRAZNIKU MESTA CELJA!

Aero CELJE

ČESTITA K OBČINSKEMU PRAZNIKU MESTA CELJA IN DNEVU VSTAJE

življenje na naši vasi

DOLINA, KI SE NAGIBA K SONCU - POKRAJINA KAKOR IZ PRAVLJIC

Zemlja se je skromno zleknila in zvila ob vijugasti rečici Sotli med Bočem, Veternikom in Zagorjem ter tiho čakala, da pridejo ljudje, jo zdramijo in se ji zazrejo v obraz. Stoletja so prihajali in verjetno se jim je lice zvite doline zdelo revno, preskromno, da so namrdeni odhajali. Pri zemlji so ostajali le najzvestejši, ki so zagrebali vanjo hrapave, žuljave roke in jo božali, da jim je rodila vsakdanji kruh in jih oživljala z lastnim sokom. Toda bilo je težavno in naporno, rečica v dolini muhava, da je večkrat planila iz struge in klokotajoče zaplesala čez travnike in oranice. Takrat se je zemlja mehčala in kisle trave so dušile sladko deteljo, veliki metljaj se je razkošno slinil po biljkah in napadal obsotelsko govedo. Jelše in vrbe so se zakoreninile ob zviti strugi in senčile dolino s skrivnostnim nadihom divjine. Stari škripajoči mlini ob Sotli so bili z zelenimi jezovi zatočišča škratov, divjega moža in polnočnih prikazni. Da, to je bila pokrajina ob Sotli v senci preteklosti.

Do včeraj še tako, danes pa spreminja lice. Buldožeri in bagerji zarezujejo Sotli ravno strugo, jelše in vrbe so se umaknile in naglo rase po dolini nasip, koder bo že jeseni povezala železnica Šmarsko s Posavjem. Pripadniki JLA in delavci prav zdaj skoraj noč in dan delajo na vsej progi od Imenega do Stranja. V Imenem raste postajno poslopje in prvič v zgodovini vozi že tovorni vlak do vasi Imeno.

Toda ne samo s progo, tudi drugače je življenje ob Sotli svetlejše. Spremenili so se odnosi med ljudmi, pri skupnem delu, ki ga usmerjajo zadruge, raste rod naprednih kmetovalcev. KZ v Imenem, Podčetrtku, Polju ob Sotli, Pristavi in drugod si oskrbujejo strojne parke, da pomagajo obdelovati zemljo, mladi kmetijski tehniki Strašek, Krušič, Doberšek pogumno za dneva v dan koračijo med njivami in vinogradi, v klance in grape ter svetujejo, kako saditi, kako škropiti, kako žlahtniti. Načrtno prehajajo na vzrejo simendolskega goveda in so pravkar dobili več desetin plemenic. Donosne kulture jagodičevja in celo hmelja skušajo uveljaviti in prvi poskusi na Šmarskem ter Kozjanskem so dali odlične rezultate.

Elektrika, ki je našla pot že skoraj v zadnjo bajto, je dala svoj pečat domovom in ljudem. Teta Ana, ki je ni marala in so ji morali skoraj vsiliti napeljavo, pravi: »Nisem hotela tega šmenta, ker se mi je zdelo drago, pa sem mislila: stara sem postala brez elektrike, pa bom še umrla brez nje. Kaj je treba tega. Zdaj pa vam rečem, če mi desetkrat vrnete denar, je ne bi dala iz koče!« Kako pa se jezijo tisti, ki takrat trmasti niso hoteli pristopiti k elektrifikacijski skupnosti! Pri mnogih stvareh je tako, da starejši niso zaupali novostim, potem pa jim je žal. Hm, le vprašajte Podčetrtane, ki niso pristali na gradnjo zadružnega doma, ko je bila zato prilika kmalu po osvoboditvi, češ zdaj pa h kotlom! Po glavi se bijejo, ko še danes nimajo prepotrebne dvorane in sploh nobene primerne javne zgradbe.

Da, življenje v dolini ob Sotli se iz senčne preteklosti nagiba k soncu. Tudi za to pozabljeno pokrajino se končno odpira svet. In če pomislimo še na zdravilišče? Kaj bo z »atomskimi toplicami«? Zrasle so barake, gradijo bazen in še več bodo gradili. Topla voda ima tudi svojo zaslugo: svet je zvedel za dolino ob Sotli! Velika je že razlika med včeraj in danes, toda jutri? Stari Jurček, ki je desetletja ravnal cesto ob Sotli, pravi: »Hm, ko bi se zdaj vrnili stari ljudje, bi še domačega kraja več ne spoznali. Veste, jaz še pomnim, ko je prvi avto peljal skozi vas. Zdaj je pa takšen promet, da se komaj izogibam, cesta je preozka. O železnici se mi še sanjalo ni. O, rad bi videl, kako še bo čez sto let. Danes gre vse tako hitro, divje.« Res je, naglo pojde, mudi se, saj si vsi želimo, da bi čimprej bilo lepše in lepše za vse. Tudi Jurček z vsemi soupokojenci naj doživi sončno dolino.

Sotelski

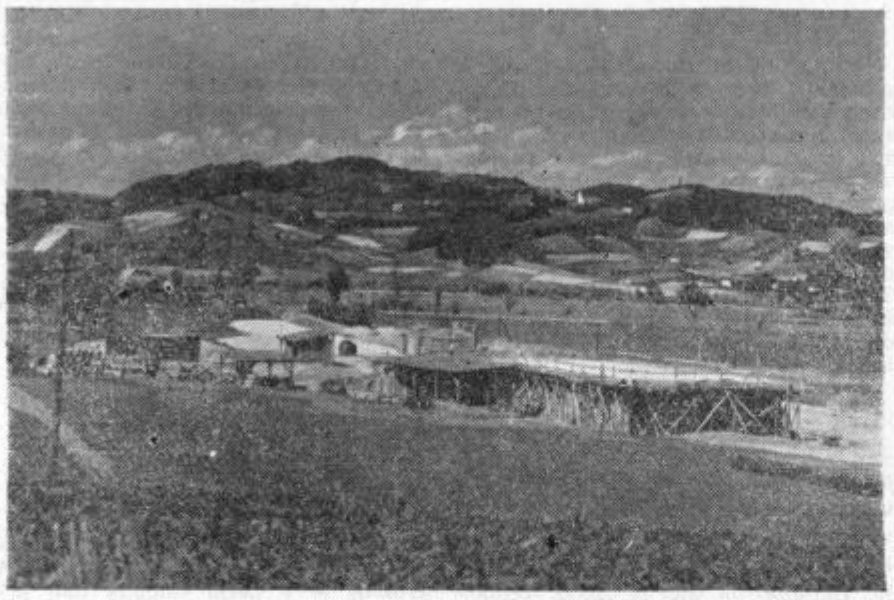

Nova železniška postaja v Imenem med gradnjo.

»Vljudnost« čez vse!

Znanec moj na Starem gradu
prejšnjo je nedeljo bil,
v restavracijo je sedel,
da pod zob bi kaj dobil...

Prvo dejanje: Televizijski prenos nogometne tekme za svetovno prvenstvo med Švedsko in Brazilijo. Brazilci krepko zmagajo in postanejo svetovni prvaki.

Kratek odmor.

Drugo dejanje: Gostje posedejo za mizo v restavracijskem vrtu. Naročijo liter vina, 3 obložene kruhke in posebej 5 dkg sira ter kruh. Natakarica prinese naročeno...

1. gost: »Ti obloženi kruhki so izpod kritike. Tega že ne bomo jedli. Če nimate kaj boljšega, kar odnesite!«

2. gost: »Dvomim, da bi to bilo 5 dkg sira. Kar sam pojdem v kuhinjo, da se prepričam o teži!« Vstane in odide.

Tretje dejanje: 2. gost je ugotovil, da je bilo sira le 2,5 dkg in zahteval tolikšno porcijo, kot je naročil. Medtem je natakarica tudi že prinesla vrnjene kruhke v kuhinjo. Ko se 2. gost nikakor ni hotel strinjati s »privago« 2,5 dkg sirove skorje, sledi monolog kuhinjske gospe:

»Ven, ven! Ne dam vam nič! Če vam ni prav, pa pojdite, saj vas nisem vabila, da pridite k nam. Nič, prav nič drugega vam ne dam in pojdite, pojdite kamor hočete!«

Zastor pade, gostje pa odidejo.

Karakteristično za slovensko vljudnost in vsekakor popolnoma v duhu gesla »Pospešujmo turizem!«

(Vsaka podobnost z dogodki na celjskem Starem gradu, dne 29. junija 1958 ni slučajna!)

POHVALIMO PIONIRSKI HIŠNI SVET V ZIDANŠKOVI ULICI,

ker pohvalo tudi zasluži. Ostoja šele kratek čas, vendar je že opaziti vsestransko dejavnost članov. Pionirski hišni svet v Zidanškovi ulici obsega hišni številki 11 in 13. V tej okolici po zaslugi mladih pionirjev ni več opaziti toliko smeti in tudi zidovi niso več počečkani. Najmočnejši odraz dela mladih članov pa je bila nedavna kulturna prireditev, ki so jo pionirji pripravili s sodelovanjem hišnega sveta. Kar v kotu dvorišča so postavili oder z zaveso in pričeli z recitacijami, petjem, šalami, dramatskimi in drugimi prizori. Ploskanja ni bilo konca ne kraja in nekatere točke so morali večkrat ponoviti. Med nastopajočimi sta se najbolj odlikovali mladi pevki Silvica in Ljubica ter najmlajša članica, štiriletna Meta, ki je zapela pesem o Jurčku. Prisrčno so se navzoči nasmejali tudi gluhi ženi in stari Urški.

Po zaključni prireditvi so bili pionirji pogoščeni s hrenovkami in čajem. V njihovo blagajno pa je padlo tudi nekaj prostovoljnih prispevkov, ki bodo pionirjem omogočili izlet na Velenjsko jezero.

CELJE BO DOBILO GOSTINSKO ŠOLO

Kot v trgovini, tako v našem okraju in mestu tudi v gostinstvu primanjkuje kadra. Da bi to vrzel izpolnili, so se v Celju nedavno odločili ustanoviti trileto gostinsko vajensko šolo, ki bo našla svoje prostore v zgradbi šole za trgovske vajence.

NAGRADNA KRIŽANKA

„Praznik Celja“

Za »Praznik Celja« smo zopet uvrstili nagradno križanko, ki je po predvidenih nagradah ena najbolj bogatih doslej. Križanka za reševalce ni težka in jo bo vsak zlahka rešil. Pri nagradah sodeluje 10 celjskih renomiranih podjetij s praktičnimi darili. Nekatera izmed daril so zelo dragocena in jih ne moremo vnaprej objaviti, ker bi to olajšalo trud reševalcem. Povemo lahko samo to, da so nagrade v vrednosti od 500 do 5.000 din. Vseh nagrad skupaj je 15. 10 nagrad je v obliki praktičnih daril, pet pa denarnih.

Torej le korajžno. Rešitve pošljite do torka prihodnjega tedna, kajti žrebanje bo v sredo 23. julija. Rešitev in izžrebane reševalce bomo objavili v prihodnji številki.

VODORAVNO: 1. nečist; 6. veslaški klub — kratica; 8. odveč, preko mere; 14. tisti, ki skrbi za red; 15. brez izjeme tudi on, ti, jaz...; 17. zapreke, prepreke; 18. **tovarna, ki izdeluje arome in sadna olja za bonbone — znana pod kakaovimi ekstrakti;** 19. Sučeva; 20. muslimansko moško ime; 21. najbolj razširjena in splošno znana znamka motornih koles; 22. protizakonito išče, poredno vztraja; 24. uradni spis; 25. predlog; 26. spreminjajo železo v tekoče palice; 27. mednarodni klic: na pomoč; 29. dva nenaka samoglasnika; 30. potoki, pritoki; 31. **Zelo znana tovarna perila, po vsej Jugoslaviji;** 33. izbrana družba, ekipa; 34. senčnice pri izložbenih in ostalih oknih; 35. tuje žensko ime; 36. **po nakladi, tretji največji dnevnik v Sloveniji;** 37. šahovski izraz; 39. zelo znan dunajski nogometni klub; 40. **po žičnem asortimentu največja tovarna v Sloveniji. Njen standardni izdelek — šlarafija vložki;** 41. dela igre pri tenisu; 42. reka na Poljskem; 43. rojstni kraj pesnika Simona Gregorčiča; 44. poteza — srbohrvatsko; 45. trije enaki samoglasniki; 46. gradbeni material; 47. **posebni oddelek trg. podjetja »VOLNA«, v katerem lahko kupite vse za najmlajše;** 48. nazdravili z vinom; 50. gradbeni delovodja; 51. muslimansko moško ime; 52. **izdelek največje tovarne emajlirane posode v Celju;** 53. post scriptum; 54. kravica; 55. **izdelek celjske kemične industrije — Cinkarne, vinogradniki ga skorajda ne morejo pogrešati;** 56. veznik; 57 divja mačka; 59. umetno ogreva, predvsem pri nogometu; 60. muslimansko moško ime; 61. del imena glavnega mesta afriške države; 63. žensko ime; 64. glavno mesto države, ki se pogaja za priključitev k ZAR; 65. **renomirano trgovsko podjetje s tekstilom;** 67. **celjska tovarna pisarniških potrebščin — zelo znan je njen izdelek »MOLTIN«;** 68. češki denar — dvojina; 69. glasbeni pojem — izraz; 70. kemični znak za barij; 71. Vedeževalec, jasnovidec.

NAVPIČNO: 1., 6. in 13. — čestitka uredništva Celjskega tednika; 2. **največja mehanična tkalnica v celjskem okraju;** 3. brez nje življenje sploh ni mogoče — narobe; 4. lep; 5. ploskovna mera; 7 glavno mesto afriške države, katere predsednik se je udeležil tudi proslave 15-obletnice bojev na Sutjeski; 9. grška črka; 10. bajeslovna žena; 11. dokument o prestopu državne meje; 12. žensko ime; 13. **tovarna trakov in okraskov v Celju;** 16. tukaj, tu (italijansko); 19. opravljati državljansko dolžnost; 22. briše, popravlja napako; 23. **večje gostinsko podjetje v Celju, znano po svoji specialiteti: »... plošča«;** 26. del noge — dvojina; 27. toaletna potrebščina; 28. teniški izraz (del igre); 30. sestavni del zdravstvene službe; 31. ob času, natanko; 32. pripravi puško na strel — v narečju; 34. vodna, potočna; 36. angleško vino — fonetično; 38. oče; 39-a. pojdi — srbohrvatsko; 40. vulkanski praznini; 41. del hiše; 43. vsrkuje; 44. otroci se je zelo boje; 46. žival, na kateri je bilo napravljenih ogromno znanstvenih poizkusov; 47. opira es na trdnost; 49. veznik; 50. razlito; 52. pobira denar; 55-a. kuhinjsko čistilno sredstvo; 55. jugoslovanska ladja, ki je peljala tov. Tita v daljno Etiopijo; 56. počasi — italijansko; 58. moči, jakosti; 59. Moja — latinsko; 60. grški bog ljubezni; 62. slovensko narodno gledališče — kratica; 64. naplačila; 66. ploskovna mera; 68. kratica za: krajevni.

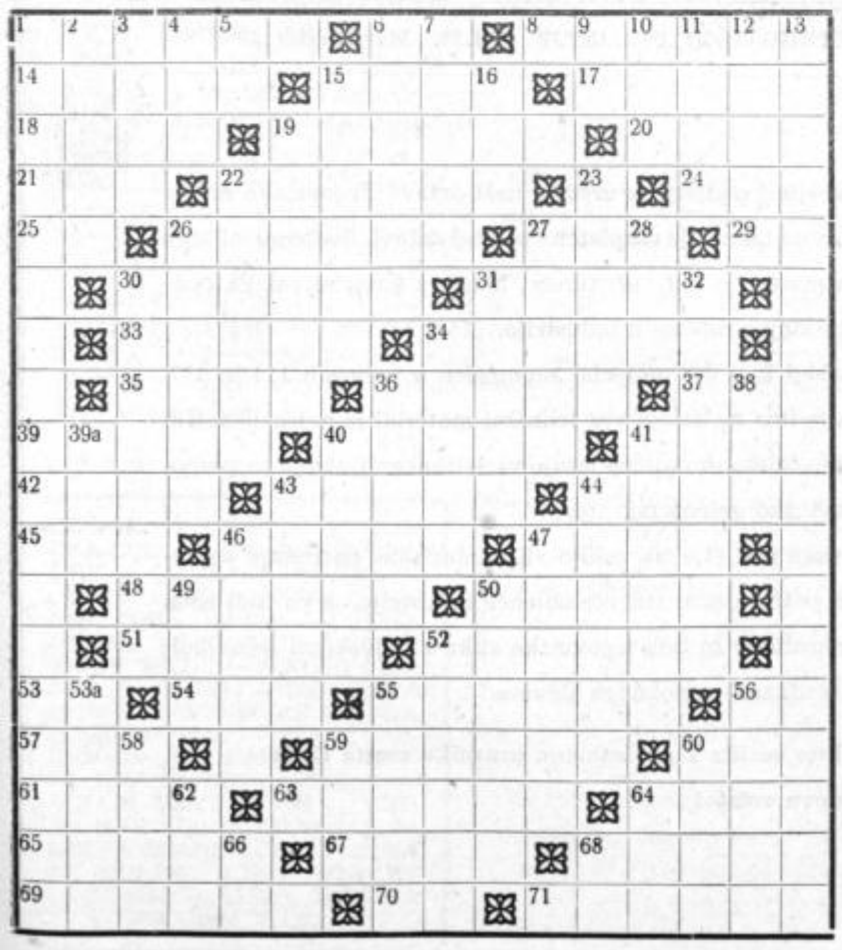

APNENIK-PEČOVNIK CELJE

Proizvajamo: Apno za industrijo, gradbeništvo
in kmetijstvo ter kamen — lomljenec
in drobljenec vseh granulacij
Čestitamo k prazniku mesta Celja!

Trgovsko grosistično in detajlistično podjetje

„JADRAN“

CELJE, Stanetova ulica 13

Vas v svojih poslovalnicah «DETAJL«, »DROGERIJA« in engro skladišču postreže z vsemi kemičnimi proizvodi in vsemi gospodinjskimi potrebščinami. — Postrežba strokovna in solidna.

Se priporoča kolektiv »Jadran«.

žena*dom*družina*žena*dom*družina

Prihod Franeka v Prelčevo hišo

Lepa Iva je rodila otroka. Nič posebnega ni, roditi otroka, saj jih porajajo matere dan za dnem, noč za nočjo. Toda roditi otroka v takšnih okoliščinah, kot ga je rodila Iva, ni lahko.

Iva je bila še študentka. Dopoldanski pouk je presedela še v šoli — otrok pa jo je med pavzo že poklical, da hoče na svet. Spravila je knjige in se vrnila na stanovanje. Popoldne se je vlegla, proti večeru pa jo je sošolka že odpeljala v bolnišnico. Ponoči je prikričal na svet mali Franek.

Ivo je zajela materinska sreča, združena s trpkim ponosom — in čutila se je dovolj močno, da bi prenesla vse. Porod je bil srečen, po nekaj dneh je mlada mati prinesla »štručko« domov. Študentovska mati je kmalu preskrbela Franeku varno zavetišče v jaslih, mlada Iva pa je spet sedla h knjigi in nadaljevala s šolo.

Vse bi šlo in vse bi bilo v redu, če Iva ne bi imela tako strogega, konservativnega očeta. Novica, da je njegova ljubljena hčerka postala predčasno mati, ga je tako raztogotila, da ji je zaprl vrata domače hiše. Nobeno pismo nesrečne-srečne matere ga ni ganilo, na nobenega tudi ni dobila odgovora. Seveda, mati jo je bolje razumela in jo podpirala v vsakem pogledu. Tako Iva in Franek od vsega početka nista bila zapuščena — le očeta, Ivinega očeta ni znal nihče omehčati. Zgodilo se je celo, da je hodil v Celju po opravkih in ni našel časa, da bi šel obiskat svojo hčerko in svojega vnučka. Ivi je bilo zaradi tega res hudo in marsikatera solza je kanila na grudi, ko jih je ponujala svojemu sinku.

Cez leto dni je Franek shodil. Iva pa je končala šolo. Sporočila je domačim, da se vrneta na dom in rahlo upala, da se je oče Prelc že omehčal. Res je prišlo ganljivo povabilo iz rojstne hiše — ni ga zapisala očetova roka, toda tihi pristanek je Iva slutila in se vrnila.

Vas je pričakovala senzacije. Poznali so dobro očeta Prelca in vsi so bili radovedni, kako bo sprejel svojega malega vnučka, ki je nosil celo njegovo ime. Nekaj vaških »zijal« je mlado mater celo spremilo prav do praga domače hiše, da ne bi zamudili zanimivega sprejema.

Franek je stopil ponosno in samozavestno v hišo kot polnopravni dedič. (Prelc namreč ni imel moškega potomstva.) Kar kmalu se je spoznal v topli izbi, predstavil pa se je s širokim smehljajem prav staremu očetu. Ne da bi ga ta povabil, je Franek odkobacal k njemu, se oprijel njegovih hlač in ga začudeno — morda očitajoče gledal. Trdi in ponosni kmet Prelc je težko krotil ganjenost in je vrnil omehčan smehljaj nedolžnemu otroku. Fantiček je bil vajen vse do zdaj bolj ženske družbe, pa ga je moški zanimal. Zlezel mu je na kolena in tipal njegovo ščetinasto, sobotno brado. Ce bi Prelcu ne bilo nekoliko nerodno precej ob prvem srečanju pokazati svoja čustva, bi svojega vnučka gotovo stisnil k sebi in ga podrsal z bodičasto brado — toda preveč nemih oči ga je gledalo. Zato je z nerodno kretnjo samo pobožal Franeka po laseh in umikal poglede nekam skozi okno. Toda mali Franek ga ni spustil zlepa od sebe. Ko je stari oče šel iz hiše, da nakrmi živino, se mu je kar pridružil in držeč ga za hlače odhlačal z njim v hlev. Tu sta bila sama in sta se iskreno — brez prič — pozdravila. Oče Prelc je stisnil malega na svoja prsa s tako silo, da je Franek zastokal. Toda Franek mu tega ni zameril in še nadalje rinil vanj in ga vodil od krave, do konja.

Že kar prvi dan je Franek spoznal čudovite čare kmečkega življenja. Oče-dedek ga je posadil na konja, mu razkazal mladež v svinjaku, v kokošnjaku in zajčji hišici. Odslej sta z živino kar skupno gospodarila, vsaj zraven je bil Franek vedno, kadar je ded vozaril in krmil živino. Tako sta »možaka« postala nerazdružljiva prijatelja...

Kolikor je bilo prej odveč negodovanja, nerganja in celo preklinjanja, toliko več je bilo zdaj ljubezni, ki sta jo drug drugemu darovala kar v največjih obrokih. Mati in babica sta bili skoraj že ljubosumni na tako pozornost Sosedi pa so se Prelcu malce hudomušno nasmihali, češ, tako si se ga branil, zdaj sta si pa najboljša.

Saj pa tudi ni nič čudnega, če si je Franek pridobil takšno pozornost in naklonjenost deda. Otrok zamore odpreti pač vsako, tudi najbolj trdo srce. Ali je nemara Franek slutil, da se ga je dedek od vseh početkov tako trmasto branil, da ga je hotel prezreti, morda celo zavreči! Ali je Franek za vse to vedel, da je tako maščevalno navalil na trdosrčnega deda vso svojo ljubezen! In kako ga je ovil v svoje male, otroške kaprice. Ne pri mami, ne pri stari mami, pri dedu hočem spati, je odločil že kar prve dni. In iz postelje ga ne sme dvigniti mama, niti stara mama, ampak ded. Prvo, ko odpre Franek oči, vpraša: »Kje je pa ata?« Mama mu prijazno odgovori, da je šel po opravkih in ga hoče dvigniti iz postelje: »O, ne — se upre mali Franek — »bom kar ata počakal, da me bo dvignil«. Potem se prismeje Prelc k Franekovi postelji, ga malo poriba s ščetinasto brado, mu požvižga, tudi zapoje (čeprav že dolga leta in prepeval), potem pa se ga oklenejo male ročice in že sta v kuhinji. Potem pa spet borba — kdo bo oblekel Franeka, kdo ga nahranil. Seveda — spet so trde, delovne roke Prelca najmehkejše za Franeka — in le težko, težko je sčasoma dovolil, da so ga začeli oblačiti tudi drugi člani družine.

Včasih se zgodi, da se ded kje zadrži pozno v noč. Takrat vidimo v Prelčevi kuhinji brleti medlo lučko in mali Franek sloni na mizi kot Rafaelov angelček in čaka, čaka. Koga? Ja, deda, da ga bo odnesel v posteljo. Včasih ga mama prelisiči in ga spečega odnese v posteljo. Toda gorje, če se zbudi v kaki drugi postelji!

Zdaj je Franek že sedemleten fantek in v svojih kapricah že nekoliko popušča. Tudi ded se je končno že toliko otrdil, da zamore Franeku kaj odreči, če ve, da je tako prav. Počasi ga uvaja že v drobno kmečko delo, da ga bo nekoč lahko namestil pri gospodarstvu. Naučil ga je že ljubiti živino in zemljo, ki mu bo nekoč bogato vračala ves trud in znoj, ki ga bo prepotil zanjo...

Celje zviška

PRIČUJOČA REPORTAŽA O NAŠEM MESTU, KI TE DNI SLAVI SVOJ HEROJSKI PRAZNIK — JE NASTALA V KOOPERACIJI MED CELJSKIM »AEROKLUBOM« IN »CELJSKIM TEDNIKOM«. POLEG NAŠEGA SODELAVCA S SVINČNIKOM IN FOTOAPARATOM V ROKI, IMA GLAVNE ZASLUGE ZA REPORTAŽO PILOT LAKOVIČ, NIČ MANJ ŠE PA ŠOLSKO LETALO »UTKA«, KI KLJUB ZASLUŽENI »PENZIJI« ŠE VEDNO ROPOČE NAD BELIM CELJEM ...

Mojster peresa Viktor Hugo je v »Noterdamskem zvonarju« ohranil poznejšim rodovom sliko Pariza v času, ko fotografska leča tega še ni mogla storiti. Dandanes za to ni treba biti umetnik. Malo korajže

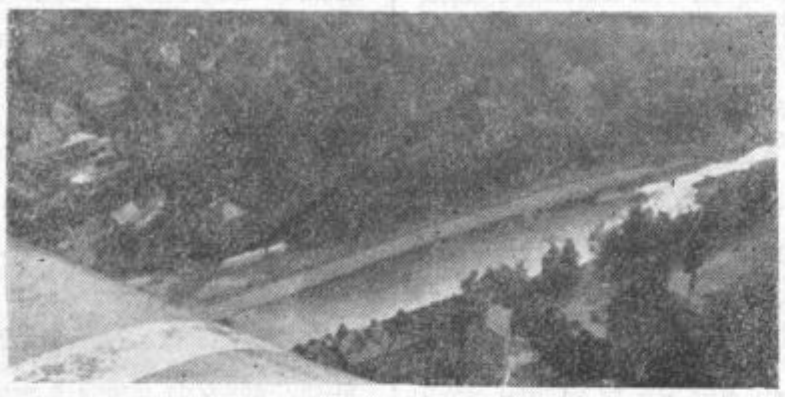

in spretnosti je treba, pa lahko ohranimo trenutno podobo sleherne vasi za vse čase. Menda ni človeka, ki se ozre pod nebo, kadar čezenj drsi letalo, da si ne bi zaželel videti prizor, ki se letalcu nudi od tam zgoraj. Zaenkrat res še ne more vsak, ki bi to želel, poleteti nad strehe in zelena polja. Zato smo se odločili da v sliki in besedi posredujemo vtis, kako naše Celje izgleda z višine ...

•

... Bil je navaden delovni dan. Vročina je puhtela od tal, da so se tanke vročinske meglice plazile nad njo. Tu zgoraj, pri hitrosti 160 km na uro v odprti kabini vročine ni bilo čutiti. Oster veter je rezal v obraz in skozi obleko. Nekaj hipov od letališča sem in že smo nad kopališčem. Kot bi kdo razdražil rdeče mravlje, je gomazelo v plavi vodi in okoli nje. Toda ljudje so se namakali tudi v Savinji, vse tja dol do regulacije, kjer se je voda kot srebrn pas bleščala vklenjena med bela kamnita trakova in bogato zelenje mestnega parka ter brez na tej strani reke.

Tostran Savinje do Ljubljanske ceste je bilo tudi mravljišče. Toda drugačno. Ves »otok« v polnem jeku gradbene dejavnosti. Od tu je pogled na novo mestno »četrt« naravnost čudovit, Vse tiste malenkosti, ki tam spodaj dajejo vtis neurejenosti, z višine niso vidne. Kot bi pogledal maketo v kakem projektivnem biroju. Ravne ulice, bloki, vrstne hišice in okoli njih prvi nejasni začetki vrtov in zelenih nasadov. Tu manjka Velenjčanov in prizor bi bil še veliko bolj mikaven.

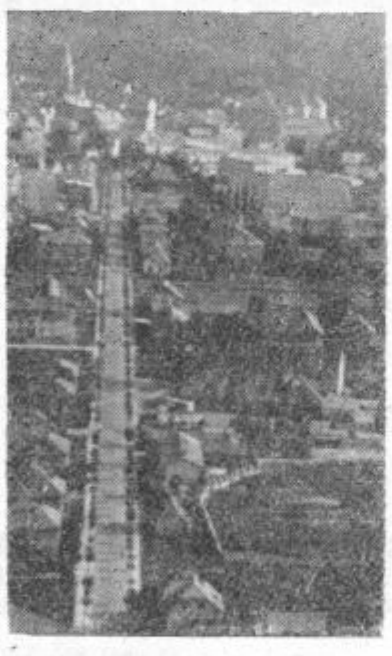

»Utka« je drdrala naprej. Kar čez strehe. Tu zgoraj ni prometnih znakov, nobenih nerodnih pešcev in pijanih kolesarjev.

Zavijemo proti Staremu gradu in potem nad industrijskimi Gaberji nazaj tik nad Dečkovo cesto. Ravna Kersnikova ulica je kot na dlani. Zraven atletski stadion, v ozadju bolnica, nov zdravstveni dom in staro Celje s svojima zvonikoma, anteno in okroglim stolpom. Med drdranjem veteranskega letalnega stroja je zanemelo neprestano »škljocanje« fotoaparata. Na filmu nastaja zaloga za vse leto ... Celje zviška. Čuden je občutek tu zgoraj na ljubljeno mesto, kjer živi s svojimi malimi in velikimi skrbmi okoli 30.000 Celjanov. V tem hipu sem pomislil, kako lepo in razsežno bi šele bilo Celje, če bi vsi ti ljudje imeli lepa in spodobna stanovanja? Na ono stran proti Voglajni je vse v dimu.

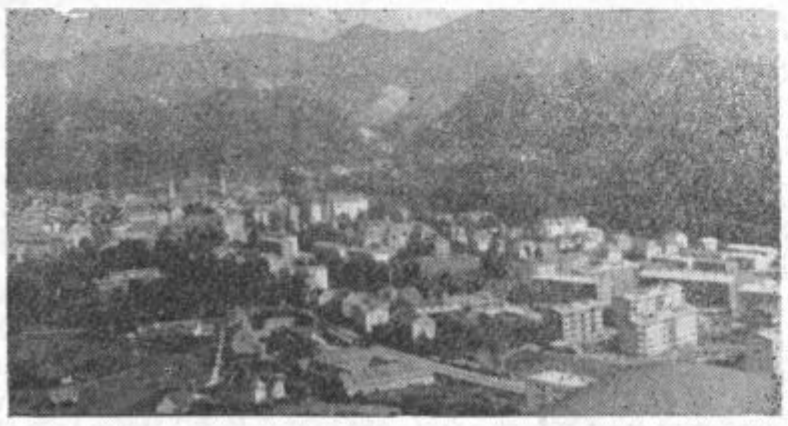

Plazi se z vzhodnikom čez središče mesta in kot svinec visi nad strehami. Toda tam kujejo milijarde. Tam v potu svojega obraza ustvarjajo naši delovni ljudje pogoje za še lepši razvoj našega Celja, ki s svojimi svetlimi in lepimi hišami »beži« pred dimom na zahod med zelena polja in v čisto ozračje Savinjske doline in tja med zelene gozdiče Ostrožnega in Lokrovca.

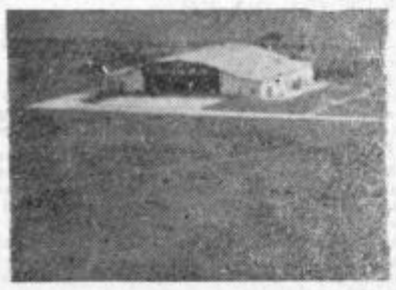

»Utka« se vzpne, stroj domala utihne in skoraj neslišno zdrsi spet po ravnem levškem polju, kjer je pod kupolasto streho njeno gnezdo.

-ju

Problemi gluhonemih v našem okraju

Že vsa leta po osvoboditvi uspešno deluje v Celju Okrajni odbor gluhonemih, ki ima popisanih in registriranih 523 gluhih, gluhonemih in naglušnih oseb. Od tega jih živi na območju okraja 473. Občinski LO daje najrevnejšim gluhonemim mesečno socialno podporo. Socialno stanje gluhonemih je precej kritično. Od 473 oseb je le 15 % sposobnih za samostojno delo. Zaposleni so v raznih obrtih, kmetijstvu in industriji. 42 % gluhonemih pa je povsem nesposobnih za delo.

Največ oseb je že po rojstvu gluhonemih (302), vsled posledic raznih bolezni pa je postalo gluhonemih 138 oseb v našem okraju.

Kakih 73 % gluhonemih je nepismenih (največ v goratih predelih).

V domači oskrbi se nahaja 155 gluhonemih, ki so nesposobni za delo, v tuji oskrbi je 43 oseb, zaposlenih in socialno zavarovanih 41, samostojnih kmetov je 14 gluhonemih, obrtnikov 8, upokojencev 15 itd.

V tekočem letu je imel Okrajni odbor Zveze gluhonemih v Celju množične sesestanke gluhonemih v 10 občinah. Na teh sestankih so čitali predavanje o zgodovini, delu, ciljih in problemih gluhih, pobirali članarino in dajali nasvete o osebnih zadevah gluhonemih. Na te sestanke so povabili tudi zastopnike množičnih organizacij in večjih podjetij. V bodoče ima odbor v načrtu tudi zdravniške preglede gluhih po občinah.

V letošnjem šolskem letu so poslali v šolo za gluhonemo mladino v Ljubljano in Portorož 4 otroke, 2 mladinca pa v opismenjevalni tečaj. Zaposlili so 2 gluhonema.

Na gradnjo avto ceste Ljubljana-Zagreb bo Okrajni odbor zveze gluhonemih Celje poslal 2 mladinca.

CELJSKI TRG V TEM TEDNU

»Vsega imamo dovolj — le denarja premalo«, lahko reče danes marsikatera gospodinja, ko se sprehaja po celjskem živilskem trgu. Res je dovolj pestre izbire, tako pri stojnicah z zelenjavo in povrtnino, kot pri stojnicah, kjer prodajajo socialistična podjetja in zasebniki sadje. Zlasti je dovolj sadja v vsakovrstni izbiri, glede cen pa menimo, da so za ta »sezonski čas« le previsoke. Tako na primer pri češnjah prodajalci še vedno trmasto vztrajajo pri ceni 70 din za kg, seveda pa se dobijo manj kvalitetne tudi po 40 din.

Zadnje čase opažamo na trgu, da nekateri zasebni prodajalci potrošnikom nočejo prodati sadja ali zelenjave izpod pol kilograma, češ, da nimajo manjših uteži. Mnenja smo, da jim izkupički le vržejo toliko, da bi si lahko nabavili poleg kilskih in polkilskih uteži tudi manjše. Tehtanje na trgu je sploh »problematično«. Včasih mora potrošnik dolgo čakati, da leti prodajalec nekaj stojnic naprej k sosedu tehtati kupljeno blago, ker sam nima tehtnice. Morda bi tržni inšpektor tudi glede tega vprašanja nekaj ukrenil.

Cene živilom v tem tednu so bile naslednje:

(Cene v oklepaju veljajo za privatni sektor) Krompir st. 18 (20—25); krompir novi 43—50 (50—60); čebula 50—74 (70); česen star — (200); česen nov 100—120 (100—120); fižol vis. 100 (80 do 100); fižol niz. — (50—70); fižol str. 74—80 (80—120); grah str. 80—100 (80—120); solata 35 do 60 (50—80); cvetača 55—120 (80—120); špinača — (100—150); ohrovt 50 (50); buče jed. 40 (40 do 80); peteršilj 100 (100—200); zelena — (90); korenček 60 (40—100); koleraba 40 (40—60); pesa 50 (40—60); kumare 60—100 (60—100); paradižnik 80—110 (—); paprika 170—200 (300); zelje gl. 30—45 (40—50); zelje rib. — (40); kis — (40 do 60); gobe sveže — (180—300); gobe suhe — (1000—1500); slive suhe 260—280 (—); orehi celi 250 (240); orehi luš. 800 (—); rozine 440 (—); orašidi 400 (—); mleko — (36); maslo — (480 do 520); skuta — (160); smetana — (240); kokoši — (480—750); piščanci — (180—400); zajci — (120—500); ribe — (240); med — (400); jajca 17 (15—17); koruza — (50—60); oves — (40—45); pšenica — (50—60); ječmen — (40—45); češnje 56—60 (50—70); borovnice 60 (50—70); ribez — (140—170); maline — (150—200); hruške 100 (80 do 100); jabolka 50 (40—70); limone 270 (—); breskve 120—130 (100—150); rabarbara — (80); marelice 170 (—); kosmači — (70—80); race — (200—400); gosi — (900); redkev — (30); slive bele — (80); fige sveže 110 (—).

CESTA OKROG JOŽEFOVEGA HRIBA PROPADA

Okrog Jožefovega hriba pelje lepa cesta. Urejena je bila kanalizacija, da nalivi niso ceste razdirali, bila je posuta s peskom, saj je bila namenjena prebivalcem za sprehajališče. Od začetka vojne, pa tudi vsa leta po osvoboditvi se za to cesto ni nihče brigal. Nalivi so v cesto skopali velike kotanje, jarki ob cesti in kanali so zamašeni, da voda nima odtoka, železne mreže na kanalih so pokradli. Škoda je te poti, da vedno bolj propada. Ni jasno, komu je poverjeno vzdrževanje te ceste. Vsak se pristojnosti otresa. Ali ne bi prevzelo iniciative za ureditev morda Olepševalno in turistično društvo?

KUPI ODPADKOV OB JAVNIH CESTAH

Ako hodiš po periferiji mesta, najdeš marskikje kupe smeti in odpadkov. Nekateri mislijo, da je za odlaganje nesnage primerno vsako mesto. Tako najdemo od novega mostu proti provizornemu železniškemu mostu na obeh straneh mosta veliko smetišče. Na Jožefovem hribu tudi naletimo na vseh koncih in krajih na take kupe.

Prav bi bilo, da bi za odlaganje smeti in odpadkov določili poseben prostor, na nedovoljenih krajih ob javnih cestah in poteh pa naj bi namestili svarilne napise.

MED LJUDMI

Pred nekaj dnevi sem se z avtobusom vozil iz Celja proti Konjicam. V avtobus je v Celju vstopila tudi prileta ženica, ki je med razgovorom s potniki povedala, da prihaja po 30 letih iz Nemčije v svoj rojstni kraj Višnjo vas. Potniki smo se čudili, da ženica po tolikih letih ni pozabila svojega materinega jezika. Govorila je celo v narečju Vojnika. Sopotnikom je ponosno izjavila: »Svojega materinega jezika nisem v tujini nikoli pozabila, ne zatajila. Tudi v moji družini v Nemčiji govorimo vedno slovensko. Naučila sem slovenščine tudi svoje otroke, da jezik moje matere ne bi bil pozabljen tudi v daljnjem, tujem kraju.«

Ta dogodek sem napisal zato, ker niso osamljeni primeri, ko odhajajo mlajši ljudje v tujino in v kratkem času že ne znajo več govoriti domačega jezika. Naj bo tem vzor žena, ki je po 30 letih odsotnosti iz domačega kraja znala ohraniti slovensko govorico (in to celo v narečju) in jo posredovala tudi svojim otrokom, ki rastejo v tujini.

kronika nesreč

Neža Vrbovšek iz Teharja jo je v prepiru z nekim moškim s sekiro skupila po glavi in rebrih.

Avgust Pinter, delavec pri Elektro Celje je delal v Vojniku na električni napeljavi. Drog, na katerem je delal, se je prevrnil. Pri padcu si je poškodoval prsni koš.

Osemletni Franc Turnšek iz Dobrine pri Žusmu je dobil nogo v vprežno vozilo in si jo zlomil.

11-letna Jožica Kajtna iz Ogeč pri Rimskih Toplicah si je pri padcu zlomila nogo.

Pri delu je padlo dvigalo na delavca Josipa Koprivnjaka iz Celja in mu poškodovalo nogo.

Andrej Žličar iz Celja je na križišču pri Strmcu padel z motorjem. Dobil je pretres možganov, zlomil si je tudi roko in nogo.

Pri padcu si je zlomila nogo Neža Semprimožnik iz Rovt pri Šmartnem ob Dreti.

Pri padcu na oster predmet si je poškodovala oko Marija Pušnik iz Klanca pri Dobrni.

Nogo si je zlomila pri padcu Marija Brglez iz Žepine pri Škofji vasi.

Jože Kroflič iz Kasaz se je iz nepojasnjenega razloga s puško ustrelil v prsa.

Delavca Ivana Ratnika iz Arje vasi so našli pod nekim kozolcem pri Žalcu nezavestnega. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu po prevozu umrl. Vzrok smrti ni pojasnjen.

BORCI IZ LISC SO BILI NA IZLETU

Preteklo nedeljo so priredili borci iz Lisc izlet na Svetino. Na pot so šli s svojimi družinami, le žal, da se vsi člani ZB niso udeležili tega prijetnega izleta. Na Svetini so se srečali z borci iz Štor in Celja ter preživeli dan v prijetnem razpoloženju. Na takih družabnih sestankih, kot je bil ta, se borci medsebojno zbližujejo, to pa krepi organizacije same.

kovinotehna

VELETRGOVSKO PODJETJE CELJE, Mariborska 13

je med največjimi podjetji te vrste v naši državi. Trgovinska mreža podjetja »Kovinotehna« je razpletena po vsej državi. Svojemu obsegu in stroki primeren je tudi asortiment blaga, s katerim zalaga podjetja, maloprodajno mrežo in industrijo.

Na zalogi ima ves material zapopaden v panogah 114 in 117.

Nadalje ima na zalogi ves tehnični material iz najrazličnejših kovin, vijačno železo, kroglične ležaje vseh dimenzij, stroje za gospodinjstva, kovinsko galanterijo itd.

Trgovsko podjetje na veliko »Kovinotehna« posreduje trgovski mreži in potrošnikom izdelke domače industrije, je pa tudi eden največjih uvoznikov in ima trgovinske stike z največjimi in najbolj poznanimi tvrdkami svetovnega slovesa.

Kolektiv čestita k občinskemu prazniku mesta Celja in Dnevu vstaje!

Ukrepi za izboljšanje organizacije dela

NAŠE GOSPODARSKE ORGANIZACIJE BODO V KRATKEM DOBILE PRIROČNIK, KOT GA DOSLEJ ŠE NI BILO V NAŠI JUGOSLOVANSKI LITERATURI.

V kratkem bo izšel iz tiska priročnik »Produktivnost« s podnaslovom »Osnovni pojmi, metode merjenja in ukrepi za izboljšanje organizacije dela«, ki ga je napisal na podlagi domače in tuje literature dr. Vilko Vujčič, član Ekonomskega inštituta v Ljubljani.

Pisec ugotavlja v omenjenem priročniku, da je za dvig življenjskega standarda predvsem važno povečanje produktivnosti dela, ker še tako enakopravna delitev narodnega dohodka na osebo in splošno potrošnjo ter investicije ne more zvišati življenjskega standarda, če je narodni dohodek nezadosten.

Nato poduja razliko med marksistično in meščansko koncepcijo produktivnosti ter osnovne pojme produktivnosti, tolmači pojme tehnične, ekonomske in tržne produktivnosti, prehaja potem na namen merjenja produktivnosti in loči dve kategoriji: za splošne gospodarske analize in za proučevanje stanja pri posameznih podjetjih ali skupinah podjetij.

Pisec poudarja, **da ukrepi za dvig produktivnosti dela ne smejo imeti za cilj povečanje delovnih naporov delavcev, marveč le boljše izkoriščanje njihovega dela z umno organizacijo dela v podjetju.**

Posebno poglavje posveča metodam merjenja produktivnosti dela, navajajoč ustrezne formule ter zaključuje, da ni formule za ugotavljanje produktivnosti dela, ki bi bila primerna za vsa podjetja.

Pisec ugotavlja dalje, da se merjenja produktivnosti ne smejo omejiti samo na živo delo, ampak da je potrebno primerjati gospodarski uspeh tudi z lastno ceno, s posameznimi proizvodnimi činitelji in končno tudi standardne stroške z dejanskimi stroški produkcije.

Posebno važnost polaga priročnik za primerjavo med podjetji iste vrste po posameznih elementih strukture cene kot izhodišče za racionalno organizacijo dela, pri čemer je potrebno sodelovanje med podjetji in medsebojna izmenjava strokovnih izkušenj. Poudarja, da je bistvo organizacije dela v premiku proporcionalnih stroškov v neproporcionalne stroške, pri konkretnih ukrepih v podjetju pa navaja najvažnejše možnosti, ki učinkujejo na dvig produktivnosti. Navaja nadalje podatke o starosti industrijske opreme v Jugoslaviji in prihaja do sklepa, da se zlasti v zaostalih državah morajo najprej izkoristiti vse druge možnosti, preden se odločimo za nove investicije.

Podjetjem bo priročnik dobro služil zlasti v komplicirani materiji merjenja produktivnosti dela, ki jih nazorno prikazuje na praktičnih primerih. Pomen priročnika je v tem, da je prvič v jugoslovanski strokovni literaturi pregledno zbrana in poljudno obdelana ta snov. Merjenja produktivnosti spadajo med najtežje statistične probleme in so napake, ki se pojavljajo pri ugotavljanju produktivnosti, lahko usodne, če prikazujejo napačno razvoj produktivnosti v podjetju. Zato bodo podjetja s pridom segala po priročniku, ki jih bo opozoril na marsikatero napako pri doesdanjih merjenjih produktivnosti.

Ta priročnik je založila »Nova proizvodnja« Ljubljana, Trubarjeva 15, glasilo Zveze društev inženirjev in tehnikov LRS, ki ga bo imela tudi v prodaji.

Rudnik Velika Reka že delno pridobiva rudo

O rudniku Velika Reka ve malokdo. In vendar ni tako skrit. Samo kako uro hoda iz Prebolda proti jugu ,v bližini romantičnih serpentin ceste Prebold—Trbovlje. Zdaj, ko se v Preboldu turistična dejavnost še posebno hitro razvija, bo en tak sprehod v romantično gozdovje Velike Reke prava nedeljska poslastica.

Rudnik spada med hidrotermalna prelomna rudišča. Že pred mnogimi leti so ugotovili, da vsebuje ruda 1,5 % pravega srebra, potem nekaj odstotkov svinca, živega srebra, cinobra, bakra, niklja, kobalta, antimona in zlata.

O samem nastanku rudnika ni pravih podatkov. Eni trdijo tako, drugi drugače. V glavnem so ohranjeni podatki iz časov Marije Terezije. Že takrat je bilo v Veliki Reki živahno rudarjenje. Pa tudi malo pozneje. Izkopavali so bogati žilnik, v katerem so našli cinober, srebro in živo srebro.

Nato je rudnik nekaj časa zamrl. Po okoliščinah je zanj zvedel industrialec iz Ilirske Bistrice — Danijel Omerza. Spremljale so ga seveda razne finančne težave. Z delom je pričel štirikrat in tudi štirikrat prenehal. Morda bi spravil rudnik do prave veljave, pa ga je prehitela druga svetovna vojna.

Med vojno in tudi še nekaj let po vojni je bil rudnik popolnoma zapuščen in zanemarjen. Nihče ni podvzel ponovnega raziskovanja.

Leta 1951 se je za stvar zavzel republiški rudarski inšpektor inž. Jože Tiringer. Dobil je vse potrebne podatke od nekdanjega industrialca Omerze. Za rudnik v Veliki Reki se je zavzela tudi uprava rudnika v Mežici. Z delom so pričeli 1. novembra 1951. leta. Napravili so nov izkop v bližini starih del.

Po enem letu je prevzel delo in nadaljnje raziskovanje rudnik Zabukovca. V novem izkopu zo zopet našli sledove živega srebra, svinca in cinobra. Ker pa ni bilo v rudniku Zabukovca za nadaljnje raziskovanje potrebnih finančnih sredstev, so seveda z delom prenehali.

Za rudnikom Zabukovca je prevzel delo Geološki zavod iz Ljubljane. Raziskovali so naprej in našli nahajališča živega srebra v večjem številu žil.

Potem je prišla še nesreča: v rudnik je vdrla voda! Ker v rudniku nimajo skoraj nikakršne mehanizacije, so nastali v zvezi s črpanjem vode precejšnji stroški. Odločili so se za nov rov, katerega so izkopali skoraj 650 metrov. Delali so po dve in tudi na tri izmene. Delavcev je bilo povprečno od 15 do 20.

Geološki zavod je raziskoval do leta 1957. Zmanjkalo mu je finančnih sredstev, zato je z delom prenehal. Vzdrževal je rudnik le v toliko, da ni šel popolnoma v propad.

Pred dobrim pol letom je prevzel vsa nadaljnja dela OLO Celje. Pričeli so s čiščenjem in obnovo celotnega rudnika, s ponovnim raziskovanjem in delnim pridobivanjem rude. Rudo vozijo s kamionom v celjsko cinkarno, kjer jo topijo.

Skoraj vsi delavci so domačini. Ker mehanizacije ni, delajo vse ročno. Povprečna plača znaša okoli 11.000 din. Pri posebnem akordnem delu tudi več. Nekateri domačini hodijo v preboldsko tekstilno tovarno, zopet drugi vidijo v reškem rudniku edini vir zaslužka. Samo bi bilo treba stvar spraviti v pogon. In kot prvo bi morali napeljati elektriko. Zdaj je že napeljava tako blizu, da bi za sam rudnik zares ne bili veliki stroški. Sicer pa, tako pravi obratovodja **Mirko Gerdej**, med takimi ljudmi kot so Rečani, se da lepo živeti in ustvariti marsikaj. Treba je pač stremeti, da bodo tudi ljudje v bolj oddaljenih in zakotnih krajih imeli svoj zaslužek in vse tisto, kar jih bo kulturno dvigalo, ker le na tak način bodo vsaj mladi zrastli v prave, socialistično usmerjene ljudi.

V Črešnjicah bodo razširili šolo

Svet za prosveto pri ObLO Vojnik se je odločil, da bo obstoječo šolo v Črešnjicah, ki ima danes samo 1 razred, razširil v dvorazrednico. Število otrok je v zadnjih letih močno naraslo in se je tako pokazala nujna potreba po razširitvi šole še za 1 razred. Drugih šol v tem planinskem okolišu ni v bližini in jih tudi ne bi kazalo gradti. Obstoječa stavba je v dobrem stanju in bo po majhnih adaptacijah lahko še dolgo služila svojemu namenu.

Stavbi bodo torej prizidali en razred, obstoječe nehigienske sanitarije porušili in naredili nove, v prizemlju pod novo učilnico predvidevajo garderobe za oba razreda (ta prostor se bo eventualno lahko porabil tudi za delavnico, pionirsko sobo in podobno). Namen pa imajo urediti tudi dve prhi pri garderobi. Tako bodo lahko vzdrževali higieno otrok, ker je šolski okoliš planinski in hribovski domovi nimajo kopalnic. To je gotovo hvalevredna zamisel in bi kazalo, da bi ta zgled posnemale tudi druge šole v hribovitih predelih.

Komisija za imovanje direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru CELJE

razpisuje

1. Mesto POSLOVODJE obrtne delavnice »SALON NEVA«, žensko krojaštvo Celje, Tomšičev trg 9.
Pogoj: visoko kvalificiran-a delavec-ka z mojstrskim izpitom in vsaj petletno prakso kot mojster.
2. Mesto DIREKTORJA podjetja »MLEKO«, Celje.
Pogoj: inženir agronomije s prakso v mlekarstvu ali absolvent mlekarske šole z najmanj petletno prakso. Nastop službe 1. 11. 1958.
3. Mesto UPRAVNIKA trg. podjetja »SLOGA«, Škofja vas.
Pogoj: visokokvalificiran trgovski delavec s petletno prakso na vodilnem mestu trgovine.
4. Mesto DIREKTORJA trgovskega podjetja AGROPROMET, Celje, Bežigrajska 13.
Pogoj: komercialist z višjo ali srednjo strokovno izobrazbo s petletno prakso.
5. Mesto UPRAVNIKA podjetja »AVTOUSLUGE«, Celje.
Pogoj: srednja strokovna izobrazba in petletna praksa v stroki ali visokokvalificiran avtomehanik-šofer z 10-letno prakso v stroki.
6. Mesto DIREKTORJA trgovskega podjetja »ELEKTRO-RADIO-TEHNIKA«, Celje.
Pogoj: Komercialist s petletno prakso ali visokokvalificiran delavec z desetletno prakso.
7. Mesto DIREKTORJA trgovskega podjetja »AVTOMOTOR«, Celje.
Pogoj: Komercialist s srednjo strokovno izobrazbo ali nižjo strokovno izobrazbo in vsaj petletno prakso ali visokokvalificiran delavec z desetletno prakso.
8. Mesto UPRAVNIKA KZ ŠTORE.
Pogoj: Srednja, višja ali visoka izobrazba in potrebna praksa.
9. Mesto UPRAVNIKA KZ ŠKOFJA VAS.
Pogoj: Srednja, višja ali visoka izobrazba in potrebna praksa.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev, potrdilom o nekaznovanju, vložite na tajnistvo Obč. LO Celje do 5. avgusta 1958.

TOVARNA ORGANSKIH BARVIL CELJE

sprejme učence

2 KLJUČAVNIČARJA
1 ELEKTRIČARJA
1 KOVINOSTRUGARJA

Pogoj: starost od 14 do 15 let.
Šolska izobrazba: za ključavničarje in kovinostrugarje 3 razredi gimnazije, za električarje končana 8-letka ali 4 razredi gimnazije.
Pri sprejemu imajo prednost sinovi članov kolektiva in oni z boljšo šolsko izobrazbo.
Učenci bodo prejemali mesečne nagrade po Uredbi za učence v gospodarstvu. Delovno obleko nudi podjetje.
Prošnje za sprejem je treba predložiti do 30. julija 1958. Poleg prošnje je še treba priložiti zadnje šolsko spričevalo in zdravniško spričevalo.

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POŠTNI PREDAL 16 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGLASNEGA ODDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 620-305-T-1-266 PRI MESTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN, POLLETNA 250 DIN, ČETRTLETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — TISKA CELJSKA TISKARNA V CELJU

Delovni kolektiv trgovskega podjetja

»KRISTALIJA«

čestita k prazniku mesta Celja in dneva vstaje!

Vsem dobaviteljem in potrošnikom se priporoča s svojimi konkurenčnimi cenami in v izbiri bogatimi zalogami vseh vrst blaga s solidno in vljudno postrežbo!

Čitajte Celjski tednik!

Odvetnik ŽUŽA DRAGO je preselil svojo pisarno v Cankarjevo ulico štev. 5-I.

TOVARNA AERO, CELJE

razpisuje štipendijo za študij na strojnem oddelku tehniške fakultete.

Prošnje, nekolkovane, je treba dostaviti podjetju do 28. julija 1958.

K prazniku mesta Celja in dneva vstaje
čestita

Kolektiv
Kmetijskega
gospodarstva
LAVA — CELJE

»ETOL«

Tovarna esenc in eteričnih olj

CELJE, Ipavčeva ulica

čestita za občinski praznik in za dan vstaje!

objave in oglasi • objave in oglasi

KOPANJE V SAVINJI

Kopalce opozarjamo, da je kopanje v Savinji od novega mostu do izliva Ložnice v Savinjo zelo nevarno zaradi regulacijskih del. Kopanje v ožjem območju regulacijskih del in na jezovih pa je strogo prepovedano!

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR CELJE
Oddelek za gradnje in komunalne zadeve

OBVESTILO!

Zdravstveni dom Celje obvešča, da se te dni seli v nove prostore Zdravstvenega doma Gregorčičeva ulica, kjer bo zdravstvena služba v celoti že poslovala.

Uprava prosi, da državljani upoštevajo preselitveno obremenitev in zaradi tega prihajajo v ordinacije le v nujnih primerih.

Upravnik ZD — Celje
Dr. Lovšin Janez

ŠOLA ZA DELAVSKO IN DRUŽBENO UPRAVLJANJE V TEHARJIH PRI CELJU

razpisuje
mesta za slušatelje v seminarjih jesenskega termina.

V jesenskem terminu od septembra do decembra 1958 bomo organizirali štiri seminarje, ki bodo trajali vsak po tri tedne. Seminarji so namenjeni članom delavskih svetov in upravnih odborov gospodarskih organizacij ter izvršnih odborov njihovih sindikalnih podružnic.

Pogoj za sprejem je članstvo v enem izmed samoupravnih organov ali izvršnem odboru sindikalne podružnice. Na podlagi prijav bodo posamezniki pravočasno obveščeni o sprejemu v določeni seminar in o obveznostih glede poravnave pensiona (po 700 din na dan iz dnevnic) in minimalne šolnine 5000 din, ki jo za udeleženca naknadno nakaže prizadeta gospodarska organizacija.

Pozivamo gospodarske orgnizacije celjskega okraja oziroma njihove delavske svete in izvršne odbore sindikalnih podružnic, da se odzovejo temu razpisu in pošljejo prijave za člane, ki jih bodo izbrali za jesenske seminarje.

Pozivamo tudi posameznike, ki bi želeli čimprej absolvirati naše seminarje in morda ne bodo upoštevani pri že omenjenih prijavah, da pošljejo samostojno prijavo. Za take prijavljence bomo v njihovem imenu s prizadetimi podjetji sami uredili glede finančnih obveznosti zanje.

S prijavo za vsakega posameznika pošljite tele podatke: ime in priimek, leto rojstva, članstvo, šolska oziroma strokovna kvalifikacija in delovno mesto.

Rok za prijave je 20. avgust 1958.

Ravnateljstvo šole

RAZPIS

Razpisna komisija pri Okrožnem sodišču v Celju razpisuje
za Okrožno sodišče v Celju
2 mesti strojepisk I. ali II. razreda.

Pogoji: dovršena nižja gimnazija ali njej ustrezna šolska izobrazba. Kandidati, ki se bodo prijavili, pa doslej nimajo strojepisnega izpita, bodo morali opraviti za sprejem v službo preizkusni izpit.

Plača po Zakonu o javnih uslužbencih.

Prošnje kolkovane s 30 din in življenjepisom je vložiti najkasneje do 15. avgusta 1958 pri predsedništvu Okrožnega sodišča v Celju.

Celje, dne 15. julija 1958.

Razpisna komisija

RAZPIS

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Celju, podružnica Žalec razpisuje delovno mesto 1 likvidatorja kratkoročnih dajatev.

Pogoji: polnoletnost in vsaj nižja strokovna izobrazba.

Nastop službe 1. VIII. 1958.

Plača po uredbi.

OLEPSEVALNO IN TURISTICNO DRUSTVO CELJE

vabi občinstvo v nedeljo, dne 20. t. m. ob 10. uri na promenadni koncert v Mestnem parku. Vstopnina prostovoljna.

PUTNIK CELJE

obvešča vse cenjene stranke, da posreduje vse rezervacije ob morju in v planinskih domovih za letni oddih. Posvetujte se z nami, ko se odločate za letovanje, naša informativna služba ima podatke o gostinskih obratih in opise vseh krajev. V stiku z nami imate možnosti za prijetne počitnice.

Nadalje posredujemo nabavo potnih listov in nabavljamo tuje vizume.

Prednost našega poslovanja je tudi v tem, da si vozne karte za tu- in inozemstvo lahko nabavite v PREDPRODAJI že več dni pred potovanjem.

Pred potovanjem zahtevajte vse potrebne INFORMACIJE pri PUTNIKU CELJE.

SPREJMEM upokojenko, ki bi čuvala otroka na svojem domu. Interesentke naj pustijo svoj naslov v upravi lista.

SALDOKONTISTKA z daljšo prakso išče primerno zaposlitev. Naslov v upravi lista.

RAČUNOVODJO-(injo) samostojnega(no), s popolno srednjo šolo sprejmemo. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Dobra moč«.

PRODAM prvovrstni jabolčnik (2500 litrov). — Vizjak Rajmund, Šmarje pri Jelšah.

PRODAM zazidljivo parcelo na otoku. Naslov v upravi lista.

PROSTOVOLJNO gasilsko društvo Ločica pri Polzeli proda prenosljivo leseno barako 5 × 8 v dobrem stanju. Ogled za nakup 27. 7., ob 9. uri pred gasilskim domom v Ločici na Polzeli.

PRODAM posestvo — nova hiša, gospodarsko poslopje ob cesti pri Šmartnem v Rožni dolini (Cena 3,000.000 din). Naslov v upravi lista.

PRODAM kozo, dobro mlekarico. Celje, Plečnikova 11 (Jožefov hrib).

PRODAM po ugodni ceni malo posestvo s sadovnjakom. Hiša obnovljena. Možna takojšnja vselitev. Vsa pojasnila v trgovini v Arclinu.

PRODAM vseljivo enostanovanjsko hišo z velikim vrtom. Naslov v upravi lista.

PRODAM globok otroški voziček in 3 karnise. Ogled vsak dan od 14. do 15. ure. Slandrov trg 3-a, II. nadstr. levo.

KUPIM enodružinsko hišo v Celju, lahko tudi s prevžitkom ali pa trisobno komfortno stanovanje, Milijon plačam takoj. Naslov v upravi lista.

V NOVEJSI HIŠI v Celju kupim komfortno troali dvosobno stanovanje in nekaj vrta. Vseljivo 1959. do 1960. leta, ali nudim posojilo za dograditev hiše. Prodam gradbeno parcelo. Naslov v upravi lista.

KUPIM enosobno stanovanje, takoj vseljivo. Naslov v upravi lista.

KUPIM enosobno stanovanje v mestu ali bližnji okolici, ali nudim denar za dograditev stanovanja. Naslov v upravi lista.

VZAMEMO v najem motorno kolo nad 200 ccm proti nagradi (odškodnini). Naslov v upravi lista.

NA Ljubljanski cesti z motorja izgubljene moške hlače, naj lastnik dvigne pri: Bajde, Ljubljanska cesta 45.

ZAMENJAM trisobno stanovanje za dvosobnega. Naslov v upravi lista.

UPOKOJENKI nudim sobo v mestu, ki bi pazila na 6 in 8 letnega otroka. Naslov v upravi lista.

IŠČEM opremljeno sobo ali grem kot sostanovalka. Uršič Marica, Šmarjeta 44 — Celje.

MIRNA stranka brez otrok nujno potrebuje stanovanje. Za nagrado dam radio aparat. Naslov v upravi lista.

PREKLICUJEM žaljivke, ki sem jih izrekel organu NM v Laškem.

Cerovšek Karel, Laško 59

radio 202m

Nedelja, 20. julija
12.00 Pogovor z državljani
12.10 Želeli ste — poslušajte!

Ponedeljek, 21. julija
17.00 Celjska kronika
17.10 Partizanske pesmi in koračnice
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Torek, 22. julija
5.00—23.00 Prenos sporeda RL

Sreda, 23. julija
17.00 Celjska kronika
17.10 Pojo »Savinjčani« p. v. Marjana Kozmusa
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Četrtek, 24. julija
17.00 Celjska kronika
17.10 Domače viže in napevi
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Petek, 25. julija
17.00 Celjska kronika
17.10 Za dobro voljo igrajo mali ansambli
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Sobota, 26. julija
17.00 Celjska kronika
17.10 Malo od tu in malo od tam . . .
17.30 Želeli ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

kino • kino • kino • kino

KINO UNION

Od 18.—21. 7., »Je še prostor za enega«, francoski barvni cinemascop
Od 22.—25. 7., »Awara«, ameriški film

KINO METROPOL

Od 20.—23. 7., »Ne zanikam svoje preteklosti«, mehiški film
Od 24.—27. 7., »Na ovinku reke«, ameriški barv. film

LETNI KINO CELJE

Od 18.—21. 7., »Lukrecija Borgia«, ameriški barvni film
Od 22.—24. 7., »Opustošena džungla«, ameriški barvni film

VROČINA³ V PUŠČAVSKEM PESKU

ALI BLISKOVIT ZATON BAGDADSKE KRALJEVSKE HIŠE

Pred leti začeto nacionalistično gibanje med Arabci se stalno širi in od časa do časa potrese tudi svetovno politično barko. Arabski kralji in sultani kar po vrsti izgubljajo tla pod nogami. Te dni se je Faruku pridružil še iraški kralj Fejsal, kajti v ponedeljek pred zoro so v Bagdadu, ki ima za nas prizvok orientalskega mesta iz 1001 noči, pošteno pomedli z monarhijo in zahodnjaško usmerjeno vlado.

Torej nekaj podatkov o Iraku, katerega politični prevrat je skuhal tolikšno politično napetost v svetu. To je do ponedeljka bila kraljevina, ki obsega nad 450.000 kvadratnih kilometrov zemlje. Čez sredino seka državo Eufrat, na njenih bregovih pa se razteza zgodovinska Mezopotamija. Na severu se na iranskem gorovju razmeji na Iran in Turčijo, na jugu pa se v pusti puščavi izgublja v brezkončni nefudski pušči.

Kraljevska bratranca kralj Fejsal in kralj Husein ob podpisu zveze med Irakom in Jordanijo.

Irak ni znan zaradi svojega orientalskega Bagdada, niti ne zaradi starodavnega Babilona. Veliko bolj je zanimiv petrolej. Tu je večji del okoli 35 milijard sodov še neizčrpane nafte na Srednjem Vzhodu. Največje dobičke od tu črpajo Britanci s svojo iraško petrolejsko družbo. Ker Irak pridela trikrat več petroleja kot Amerika in sedemkrat več kot Rusija in ker je petrolej kri vsake vojaške sile, je zanimanje za Irak toliko bolj razumljivo.

Irak je do ponedeljka bil tudi del, oziroma večji del združenih kraljevin Iraka in Jordanije, ki sta bili združeni kot protiutež Združeni arabski republiki. No ta zveza je pozneje nastala in po nekaj mesecih spet razpadla. Irak pa je bil seveda tudi članica Bagdadskega pakta in zdaj naenkrat revolucija v mestu nastanka te zveze, ki je čisto orodje zahodnega sveta.

Oblast je prevzela vojaška revolucionarna skupina. Kralj Fejsal je bil odsoten, ob glavo pa sta bila njegov žlahtnik princ Abdul Ilah in premier Nuri Said. Vojaški prevratniki so razglasili republiko. Toda 5 milijonov Iračanov si lasti tudi bratranec odstavljenega kralja Fejsala, jordanski kralj Husein. Le-ta se je proglasil za vrhovnega poveljnika obeh držav. No Iračani menda ne jemljejo resno te samozvanosti, saj je Jordancev ravno za štiri petine manj. Nekje v oddaljenih provincah pa baje obstajajo kralju Fejsalu zveste čete, ki baje korakajo proti prestolici, da bi kaznovale upornike. Toda proti Bližnjemu Vzhodu se bližajo tudi ameriške, angleške in francoske ladje. Šest sto ameriških vojakov se je že izkrcalo v Libanonu. Mar ni to grožnja, češ naj si Arabci nikar ne predstavljajo, da bi mogli misliti in ukrepati sami zase...

Puščavska vročina v tem času dosega tudi petdeset stopinj nad ničlo. Toda tudi po zeleni Mezopotamiji, kot ob obalah azijske Švice — Libanona se je vročina dvignila na kub. To je nevarna politična vročina, ki bo terjala preudarnih gasilcev, da ne zasmodi že tako krmežljave palme miru.

Ne gre za očuvanje orientalske idile, niti za »svobodo« svobodnih Arabcev — v ozadju je petrolej

Brez besed...

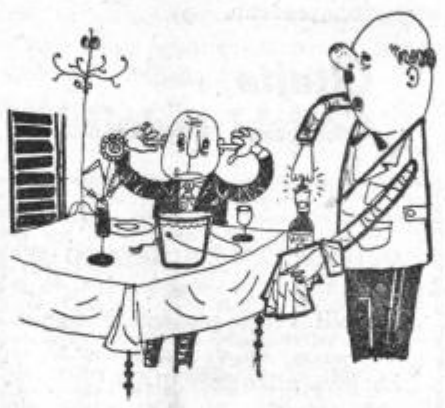

Umetni satelit tudi nad Celjem

Kot v raznih drugih krajih Slovenije, tako so v nedeljo zvečer tudi v Celju mnogi videli žareče telo, ki se je hitro premikalo od vzhoda proti zahodu. Novico je uredništvu sporočilo več oseb in vsi so pojavo videli nekako med 9. in 10. uro zvečer. Na žalost ni bilo nikogar, ki bi takrat za trenutek pogledal na uro, kajti točen čas takega pojava v mnogočem lahko posluži znanosti.

V letnem kinu je pojav povzročil celo to, da so za trenutek vsi gledalci obrnili oči od platna in sledili svetlečemu telesu po temnem nebu. Ker so zgodbice o letečih krožnikih res zgodbice in ker okoli naše zemlje kroži več satelitov, poleg njih pa tudi razne stopnje raket, ki so jih izstrelile, ne more biti drugega, kot da gre tu za tak del rakete, ali pa za katerega izmed umetnih satelitov. Bržčas bo del rakete, ki je padla v nižje, z zrakom gosteje napolnjene plasti, pa je telo postalo žareče in se tako pokazalo našim Celjanom v vsej svoji luči. Sicer pa bo bržkone izdano tudi kako bolj strokovno poročilo...

LETEČA LADJA

Švicarski inženir Karl Weiland je izdelal načrt »leteče ladje«. »Leteča ladja« naj bi letela nekaj metrov nad morsko površino. Na tej višini naj bi se držala s pritiskom, ki bi ga sama ustvarjala. Strokovnjaki pravijo, da je načrt sicer fantastičen, da pa je tudi izvedljiv. Weilandova leteča ladja ima obliko pravilnega kroga in naj bi tehtala s tovorom vred 40.000 ton.

ATOMSKA UMAZANIJA — POSLASTICA ZA ALGE

Voda, ki odteka iz atomskih reaktorjev, vsebuje veliko atomskih odpadkov, ki so zelo nevarni. Te odpadke so dosedaj zakopavali, poslej pa bodo verjetno z njimi hranili vodne alge. Te vodne rastline neverjetno hitro »požro« te škodljive izplake. V bodoče bodo nečisto vodo spuščali v velike bazene z algami. Alge bodo od časa do časa pobrali izvode in jih zakopali, medtem ko bi voda ostala čista. Slovenci bi temu rekli: Vsak lonec najde svoj pokrov. Vsako zlo ima svojo rešitev...

Bodice

RAZSVETLJAVA STRANSKIH ULIC

Užitek je ponoči svetla cesta,
pri nas svetloba v stranske ulice ne seže,
ubiješ se lahko tod sredi mesta,
pa raje ne, saj še protest volivcev ne zaleže.

PODVOZ PRED POŠTO

Podvoz in most, ki pelje čez Voglajno,
oba sta več kot smrtni izkušnjavi,
razširimo prehod, končajmo staro lajno,
šoferjem od ožine se vrti že v glavi.

FILMSKE KRITIKE NA VALU 202 m

Ne vem, kdo v kritikah se tod spotika,
kar slabo je to hvali, dobro graja,
povsod je znanje kritična odlika,
brez znanja kritika zadene graja.

KL

Praktičen avtomobilček

BEGUNEC

PO PRIPOVEDOVANJU L. NERATA
NAPISAL: J. KRAŠOVEC
ILUSTRIRAL: T. SKOK

ZGODBA PO RESNIČNEM DOŽIVLJAJU 5

VSEBINA IZ PREJSNJIH ŠTEVILK: Ubežnik Lojz ilegalno gre čez mejo, skozi beguska taborišča Italije, beži čez italijansko-francosko mejo in se nastani v Parizu, kjer pričakuje tudi prihod žene in hčerke. Toda francoske oblasti mu onemogočijo bivanje, kot navadnemu izseljencu. Razočaran in obupan zaide v družbo agentov tujske legije, ki ga z mamili opijejo in pripeljejo v kasarno, kjer v nepriseben stanju podpiše pogodbo. Strogo zastraženi novinci pridejo v Marseille, kjer med »drilom« čakajo na transport za Afriko.

Lojz je zbral vse svoje telesne in duševne moči za en sam cilj: Proč, čimprej proč. Francijo je sicer imel rad, toda veliko premalo, da bi se takole proti svoji volji pustil ubiti kot navidezen plačanec. Zato je skrbno opazoval ljudi v svoji okolici, da bi v danem trenutku vedel s kom ima opraviti. V kasarni tega ni zmogel, pač pa na ladji, kamor so jih po nekaj dneh čakanja v Marseillu vkrcali. Na ladji so bili tesno skupaj, novinci in vsi stari legionarji. Previdno, da ne bi vzbujal suma, jih je spoznaval in opredeljeval.

Mimo nesrečnega Martina, ki se še vedno ni opomogel od presenečenja, da tiči v vojaški suknji, v veliko hujši celo od tiste, pred katero je bežal iz domovine; med novinci, niti med starimi gadi ni bilo rojaka. Za ugotovitev, da je med legionarji več kot dve tretjini Nemcev, ni potreboval veliko časa. Podoficirji so bili menda samo Nemci. Med vožnjo po Sredozemskem morju je vsak dan bolj prodiral v sestav te najemniške vojske. Poleg Nemcev je bilo seveda največ Francozov. Bili so to ljudje, ki so se izognili zakonu. Bili so vmes roparji, pretepači, goljufi, tatovi, perverzni posiljevalci mladoletnic, surovži, krvi željni avanturisti. Vsi so se zatekli pod plašč legije, ki jim je zbrisala stara imena, jim dala tuja državljanstva. Po petih letih službe v legiji bodo lahko šli spet na svobodo, dobili bodo spet francosko državljanstvo pod novimi imeni in njihovi grehi iz preteklosti bodo zbrisani. Med Nemci je bilo največ avanturistov, med starimi nemškimi legionarji pa cela druščina hitlerjevskih klavcev in vojnih zločincev. Mnogi so že po deset let in več v legiji, kajti razen klanja ljudi, ne poznajo nobenega drugega poklica. Večina teh Nemcev v francoski uniformi smatra službo v legiji kot nekake orožne vaje, dokler ne pride čas, da bodo spet korakali proti vsemu svetu za hitlerjeve ideje. Mnoge pa je prignala stiska. Izbirali so med samomorom in legijo. Mnoge je gnala želja, da bi videli svet, neredki pa se svojega prihoda v legijo niso niti dobro spominjali. Močno mamilo med pijačo je opravilo svoje. Med te sta spadala tudi Lojz in Martin. Medtem, ko je Martin obupaval in ni videl več nobenega izhoda, je ta nepredvideni slučaj izpolnil Lojzu pol njegovega načrta. Drugo polovico bo sicer veliko težje izpeljati, toda prepričan je bil, da jo bo. Zato je moral biti pripravljen. Vedno je imel pred očmi, da mora dajati vtis dobrega legionarja, poslušnega, vojaškemu poklicu naravnost rojenega človeka. Če je v ozadju jasen cilj, potem to ni tako težko. Dokler bo v šolski enoti, taka vnema ne more nikomur škodovati.

Žal pa mu je bilo Martina. Preveč vihrav in blebetav je bil, da bi mu lahko že zdaj zaupal svoje skrite misli. Dokler tudi Martin ni opazil Lojzovega zunanjega navdušenja, mu je ob vsaki priliki zagotavljal, da ne zdrži in da bo prej ko slej izkoristil vsako možnost. Zdaj pa ko je ubogi fant videl, kako poslušen in že nekajkrat pohvaljen novinec je Lojz, svojega edinega rojaka v šolski enoti skoraj pogledati ni hotel več. Lojz je razmišljal o njem. Njegovo krivično obsojanje bo zlahka odvrnil, ko bo čas. Toda zdaj še ni prišel čas. Zdaj še ne...

Lojzu je bilo pri srcu, da bi nadutega kaplarja Kurta kresnil po odurno bedasti betici, toda raje se mu je nastavljal z navidezno naklonjenostjo. To pri tej puhli vojaški kreaturi ni bilo težko. Ob vsakem povelju je pokal z podpeticami, pozdravljal strumno, se gibal živahno in prikimaval vsaki njegovi besedi, pa če je bila še tako abotna in omejena. Prav po nacistično je kaplar Kurt iskal vzroke za strumnost tega »cakig« Slovana. Seveda, tako je pogruntal, Nerat, to je ime, ki so ga te balkanske svinje skovale iz izrazito nemškega, če ne celo plemiškega imena — Neuratt. Lojza je lomilo od prikritega smeha, toda ni mu ugovarjal. Povsod, kamor je Kurt zapovedal, je Lojz naravnost tekel, čim pa je kaplarju izginil izpred oči, je magari legel, ali pa po polžje lezel naprej. Kadar so pili, pili pa so veliko in mnogo preveč, je vedno nazdravljal svojemu kaplarju in včasih tudi zadnje franke zapravil, da mu je kupil pijačo.

Ko so pripluli v Oran, je kaplar Kurt imel Lojza za zanesljivega človeka, za gmoto mesa in kosti, iz katere se bo dal skovati odličen legionar.

Iz Orana so jih hitro poslali naprej v Sidi bel Abes. Tu jih je prišel pozdraviti sam komandant Tomas. Lojz v njegovi gladki francoščini ni zasledil tistega, kar mu je kaplar mimogrede šepnil:

— Tomas je vaš človek. Kot kraljevi oficir ga je že pred vojno polomil in bi moral pred vojaško sodišče. Pobegnil je, se prijavil v legijo in zdaj ga vidiš. Polkovnik in komandant tujske legije...

Lojz je tokrat prvič debelo pogledal svojega kaplarja...

V Sidi bel Abesu niso dolgo ostali. Prestavili so jih v Saido, kjer je legija običajno šolala novince. Ko si je ogledoval nov kraj, Lojza ni gnala k temu gola radovednost, kot menda mnoge druge. To je bilo področje za njegovo posebno legionarsko operacijo, ki pa jo polkovnik Tomas ne bo planiral v svojem štabu.

Saida je manjše mesto med pičlo obraslimi griči, ki kot nekaka predstraža valovijo tja do podnožja planinskega masiva, ki nosi ime Tell Atlas. V tem času, ko je v Evropi že precej pozna jesen, tudi v teh krajih ni bilo prevroče, ponoči pa je bilo naravnost mrzlo. Orjaki proti jugu in zahodu so bili pokriti s snegom. Gričevje okoli Saide, ki je Lojza po oblikah spominjalo na Slovenske gorice, je bilo poraščeno s krmežljavim grmičevjem. Hiše v Saidi so bile, kot v vseh arabskih naseljih, nizke, z ravnimi strehami prekrite. Živahno zelenje je raslo le tam, kjer so Arabci iztrebili kamenje in napeljali vodo. Francoskih kolonov je bilo tod precej, čeravno ne toliko kot v rodovitnejšem obalnem pasu. Lojz je kmalu spoznal, da je Saida pravzaprav najpomembnejša za Francoze kot vojaška postojanka. Poleg kasarn legije je bila tu tudi navadna vojska.

Tu je novincem bilo namenjeno opraviti potrebne vaje v razdobju seštih mesecev. Toda Lojz tako daleč sploh ni mislil...

Saida je Lojzu pripravila presenečenje, ki ga je rad imenoval tudi kot srečno naključje. Med legionarji, ki so radovedno ogledovali novince, je bil tudi Marjan P. iz Dolenjske. Lojz je navkljub nezaupanju do vsakega domala prvi hip občutil, da bo Marjan častna izjema. Tudi v njem je zasledil neko čudno odločnost, ki pa ni dišala po vnemi za položaj, v katerem se je nahajal. Ni trajalo dolgo, da sta Lojz in Marjan postala zaupna prijatelja in sta tičala skupaj, če jima je le čas dovoljeval. Marjan je bil že izkušen, saj je precej doživel in kraje tudi že bolje poznal. Predvsem pa so bili dragoceni nasveti o tem, kako naj se ponaša v legiji.

— Kot sam vidiš, mu je nekoč pravil, legija ni vojaška enota, ki bi jo krasila ljubezen do domovine, kateri služi. Tu ni nobenih svetlih gesel in njen prapor nima v sebi tistega spoštovanje vlivajočega pomena. To je z vseh vetrov zbrana drhal, ki je lahko enotna samo še pri pretepanju in klanju. Pred žico, ki obdaja kasarno legije, se ustavijo vsi moralni in človeški zakoni. Le poglej, kakšen bajonet imaš na svojem strelnem krepelu. Dolgo, ozko in ožlebljeno sulico. Ženevska konvencija je tako orožje prepovedala. Z njim prebodeš človeka skoz in skoz, zunanja rana je majhna in se hitro zapre, znotraj pa prebodena nesrečna para izkrvavi. Ne čudi se, da boš puško moral čistiti, bodež pa bo vedno lahko čim bolj umazan in strupen. In če ne preneseš pijače, raje ne pij. Pijače ti bodo dali kolikor jo boš mogel pogoltniti. Pri nas smo imeli politične ure, kjer so nas učili prepričanja in ciljev, za katere naj se borimo. Tu vse to opravijo s pijačo. Čim prej v pijači otopiš, tem bolje. Manj boš mislil o pravici, človečanstvu... Bolj ko boš podvržen pijači, tem bolj poslušen jim boš. Navsezadnje ti bo že vseeno kako in kje boš poginil. Tu so veterani še iz Burme in Indokine. Čakajo samo na to, kdaj si bodo lahko obesili rdeče rute okoli vratu in bodo lahko klali, kradli, ubijali, posiljevali kar koli nosi krilo...